

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A kigondolt ünnep.

Budapest, április 10.

(K.) Holnap törvény szerint nemzeti ünnep van Magyarországon. Nemzeti ünnep, melyet a nemzet nem ünnepel. A törvény ellen, melynek születésénél többet segédkezett a félénk körültekintés, mint a merész rajongás: föllázadt első sorban a nemzet szíve, melynek e törvényhez alig volt köze és föllázadt most már a kalendárium is, melyet a törvény egyszerűen kicsufolt. A nemzet megvonta tőle közreműködését s a kalendárium megtagadta tőle a piros betűket. Nem mindjárt, de alig három esztendő múlva. Az első évben a törvény kigondolójára való tekintettel még ünnepezt legalább a hivatalos nemzeten kívül is egy kis töredék, most már a kalendáriumnak se akarózik április tizenegyedikén piros betűvel emlékeztetni március tizenötödikére. A törvény tehát hiába van, nemzeti ünnep nincsen. A törvény ott maradt a papíron s az ünnep nem jutott a szívekbe.

Három kurta esztendő elégséges volt annak igazolására, hogy alkuval nem lehet nemzeti ünnepet csinálni. Ahol a nemzet bizonyosat nem tud, ott még belenyugodhatik valami kompromisszumba s így megünnepelhette a millenniumot, ha nem is olyan föltétlenül bizonyos, hogy éppen az ezredik esztendőben, és könnyezhet a geszvári sírnál, ha nem is olyan holt bizonyosság, hogy abban nyugszik Petőfi. Nemzeti ünnep akkor és ott lehet, amikor és ahol a nemzet megéri, hogy emlékezni és ünnepelni oka van. De a szabadságharc sokkal közelebb esik hozzánk időben és eseményeinek minden dátuma sokkal szilárdabban áll az emlékezet kalendáriumában, semhogy ebben a nemzet hajlandó lehetne bármilyen tetszetős megalkuvásra. S ha van is

benne igazság, hogy április tizenegyediké rokon-ságban van március tizenötödikével, éppen csak hogy április tizenegyedikén már minden faktor szentesítette azt, amit március tizenötödike kivivott: de ez kigondolt igazság, míg március tizenötödike a szeplőtlen, ünnepi igazság. Az csak meggyőző, de ez melegít, lelkesedésre gyújt. Az alku, ez ünnep. Azt törvénybe lehet igatni, ezt nem lehet aszivekből kiirtani. S azért sohasem is volt az életképes gondolat, hogy a hidegebb dátum magába fogja olvasztani a forró dátumot, a kigondolt ünnep az átértett ünnepet, a matematika a poézist, április tizenegyediké március tizenötödikét.

Március tizenötödike él és örökké fog élni: az ellensúlyozására kigondolt ünnep pedig három esztendővel a születése után már alig van. A nemzet nem érzi, a kalendárium is megelégedzik róla. Még nemzeti ünnep ugyan törvény szerint, de ha egy nemzeti ünnepet a nemzet nem ünnepel, sohasem a nemzet a hibás, mindig az ünnep. A törvény is hiába emlékeztet rá, ha ő maga semmire sem emlékeztet. Pedig hát emlékeztetőnek volt szána és lám, maga szorult emlékeztetőre. Ez pedig gyöngé kvalifikáció ahhoz, ami nemzeti ünnep akarna lenni. De nem is volt nemzeti ünnep egy igazi percig sem. Nem fogjuk rá, hogy tüntetés volt és konkurrencia, de annyi bizonyos, hogy sohasem volt több expediensnél. Hid volt, melyen elmenekülhettek, bokor volt, melyben elrejtőzhetek, pince volt, melyben meglapulhattak azok, akiknek nem volt elég bátorságuk sem arra, hogy az igazi nemzeti ünnep ragyogását nézzék, sem arra, hogy hidegek merjenek maradni. Március tizenötödikének ragyogásától menekültek, a nemzettel pedig szembe helyezkedni nem mertek s míg az ünnep vonzotta, a nemzet pedig taszította: beleestek

április tizenegyedikébe. Alkudtak, okoskodtak és menekültek — ebből kellett egy új nemzeti ünnepnek születnie. Hát csoda-e, hogy olyan is az a nemzeti ünnep? Hiszen a kigondolónak is csak arra az egy alkalomra volt jó és hasznos, hát hogy lehetett volna a nemzet számára örökéletűvé?

Nem lehetett örökéletű dátummá, azt a pár esztendő is szegényesen élte át. És mondjuk, hogy ez a szegényes tengődés kijut neki még egy darabig. De lassankint lekopik róla a mesterséges aranyozás s ott marad egész szürkéségében, véznaságában. Hát mit csináljunk vele? Talán vissza kellene csinálni a törvényt? Azt hisszük, merőben fölösleges. Ha mécs volna március tizenötödikének napja mellett, talán érdemes volna elfújni, szánalom-ból vagy bosszankodásból. Mert minek pislogjon a nap mellett? De nem mécs, nem is volt az. Egy alkalmi expediens volt s fölöslegessé vált, mikor az alkalom elmúlt. A szívekbe sohasem költözött, a törvényben pedig váltig megmaradhat történelmi adatnak. Nem szokás az ilyet megsemmisíteni. Hadd maradjon ott és emlékeztessen mégis valamire: arra, hogy a nemzetre nem lehet ünnepet oktrojálni s hogy nemzeti ünnepet a törvényt csak szentesíthet, de sohasem teremthet. Így legalább elég használható tanulság lesz abból, ami ünnepnek nem tudott bevalni. Március tizenötödikének pedig, ahogy nem ártott, ezental sem fog ártani. Amit nem lehet megölni, mert halhatatlan a nemzet szívében: az március tizenötödike. S amit nem kell megölni, mert sohasem fért a nemzet szívéhez: az április tizenegyediké. Az: kert, melyet mentül jobban fel-dulnak, annál szebb és több virágot hajt. Ez: koporsó, melyet nem illik bolygatni, mert nem élőt rejt magában...

TÁRCA.

Vizparton.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Krudy Gyula.

Februáriusban már beszélni kezdenek a vizek. A tél komor némaságából egyszerre különös és titkos sustorgás hallatszik a folyók mentén. A hó alól szürke víz jön elő és a barna partok között lombhán eleinte, majd később sebesebben iramlis ismeretlen állomások felé a havas ár. Friss örvények kerekednek a víz közepén és az ár, emelkedvén a partok között, lo-csogva nyaldossa bokrok és fák gyökereit. A tavasz megindult már valahol a folyó felett és susztorogva, halkkal csevegve közeledik a vizen. A tavasz elsőbb a folyókön indul meg, de az ár felett támadó és járkáló széllel együtt bemegy az erdőbe, falvakba, városokba. A mezőkön láthatatlanul támadnak a tavasz kis patakjai, amelyek lo-csogva, gyengén hullámozva folydogálnak a tavalyról itten maradtott füvek és falevelek között. Barna, halott galyak nedvesen fektésznek összezusogorodva a hó alatt, a szél hiába üzi el a szürke felhők nyárait a hegyek fölél, az ég hasztalan kékül a széltől, ók tavalyiak, immár halottak maradnak, s a földön támadó kis patakok lesodorják őket a vizekbe, mélységekbe, ismeretlen helyekre, valamint a tél komorságában ki-múlt kis állatok csontvázait. A folyóból, a szürke vízből iriss kiáltások hallatszanak a néma rétekre és ha a hidon, a havas ár felett megállsz: az életet meglátva egy barna, parton álló fa görbe és fekete ágai között, avagy egy lassan szálló madárképében, amely

a hullámos víz felett horgászik, — hiába fuj csipős éjszaki szél a magaslatoikról.

S az erdőik milyen titkokak! A fák — nagyok és kicsinyek — mereven állnak a barna, hótól, szürke víztől tarka földön s alakjuk az égre rájarajzolódik. A fatörzseknek nedvek folynak végig és az egész erdőben csak a vizek lo-csognak, különben mélységes és néma szomorúság vagyon itt. Mész előre és hallgató. Titkosan hallgat minden. A tisztásokon harmatos pára lebeg, — ugyan mi történik itt, hol senki sem jár csak a nappal, majd a különös éjszaka?

Egy réten, ahol álldogáltam és gyertyaszentelő-havát akartam meglesni, keskeny, nedves országút kanyargott. A nap nyugovóra hajolt és az erdőik, rétek szomorukká lettek. A keréknyomban a víz jegesedni kezdett és valahol a homályos messziségben harangoztak.

A komp nem messzire volt a folyóparton, de mire oda értem, már leszállott az este. Amint a nedves országúton ballagtam az esteben, egyszerre érezni kezdtem a tél szagát. Este még tél van; a vizek többé nem eszorgedeznek és a néma alvás a délutáni hangok és susztorogások után komorabb az igazi, fagyos téli éjkenél.

A komp a tulsó parton volt, éppen akkor költöttek ki vele a legények. A barna folyó felett a deszka-alkotmány ugy lebegett, mint egy nagy széles árnyék. A közepén lámpás égett, de azt sejtteni lehetett, hogy ottan ég. Világos nyári esteben a tulsó parton levő kompon árnyak látszanak, amint ide-oda mozognak, tosznek-vesznek, ám most csak mormoló hangok hallatszottak nagy időközökben a csendes, hidegülő folyó felett.

A révészház előtt a sötétben ült az öreg révész. Eleinte nem láttam, csak akkor vettem észre, midőn

megszólt. Jó estét mondott és tovább lógáta a lábait a hárságyon, ami az eres alatt volt.

Ez az öreg révész emberemlékezet óta itt lakik és kezeli a kompot. Hajdanában bizony egymaga bajlotta keresztül a kompot emberekkel, állatokkal, szekerekkel együtt, de most megöregedvén, két legényt tart és ő maga a rongyos szűrőn ül és pipázik. Bizonyosan ismerte az apámat és nagyapámat is, de ő ezt soha se mondta. Vizparti emberek hallgató természetűek. Csak azt mondják, ami szükséges.

— Tavaszodik, — kezdtem.

— De a jég még nem ment el felülről, felelt az öreg.

— Mégis járják a vizet.

Az öreg a pipájába nyomta az ujját.

— Hát járjuk, járjuk.

Leültem mellé, a hárságy szélére és a folyót néztem. A sötétség lassan rá-rászakadt a fodros vizekre. A tulsó partból most már semmi se látszott. A hangok is gyengébbek lettek, de egy ló nagyot nyertett, s ez világosan hallatszott.

— Városok mentek, mormogta a révész, csak úgy, hogy el ne unjam magam.

Majd:

— Az ilyenek itallal kinálják a legényeket, azért.

Gondoltam, tehát még sokáig várhatok. Fázni kezdtem és mindenféle különös történetek jutottak eszembe, amik a környéken történtek. Hajdanában tolvaj-, betyárvilág volt erre, bizonyosan erre keltek át a folyón azok is. Az öreg ismerhette őket és a zsákmányból néki is juttattak. A reszkető sötétség, ami a víz felett lebeg, sok mindent betakar.

— Vermes nagyságos ur is meghalt azóta, mondta az öreg egyszerre ismét. Pedig nyáron még itt aludt, — itt ni...

BELFÖLD.

Magyar miniszterek Bécsben. Bécsből táviratozza tudósítónk: Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter vasárnap érkeznek ide.

Az összeférhetetlenségi bizottság ülése. Külföldi híresztelésekkel szemben a Budapesti Tudóstól illetékes helyről felkérték annak kijelentésére, hogy az összeférhetlenségi törvény revíziójára kiküldött bizottság a megállapodás értelmében f. hó 18-ikán délelőtt 10 órakor ülést tart.

Cáfolat. Báró Podmaniczky Frigyes, az országos szabadelvű párt elnöke gróf Pongrácz Ferencötől, akiről egyes lapok azt a hírt hozták, hogy néppárti programmal készül fellépni országgyűlési képviselőnek, ma a következő levelet vette:

Kegyelmes uram! Egyes lapok a képviselőválasztási mozgalmakat tárgyzó közleményekben személyemet ismétlenül néppárti törekvésekkel hozzák összefüggésbe.

Ezen tendenciózus híresztelésekkel szemben előttem, mint a szabadelvű párt elnöke előtt kötelességem tartom kijelenteni, hogy a párt feltétlen hívének valom magamat és mint ilyen a közlegő képviselőválasztások alkalmával eddig vallott elveimhez híven esküszöm a szabadelvű párt programjának teljes fenntartásával vállalni a jelöltséget.

Kiváló tiszteltem kijeleszével maradok őszinte

híved

Kassa, 1901. április 8.

gróf Pongrácz Ferenc.

Választási mozgalom. A pécsváradai kerületben már erősen készülnek a választásra. A választási mozgalom különösen akkor indult meg, amikor köz tudomásra jutott, hogy a jelenlegi képviselő, Kardoss Kálmán többé nem reflektál a mandátumra. Az ősrégi függetlenségi kerület az utolsó alkalommal elvei fenntartásával Kardossra bízta képviselőt, aki a kerület szülője és mint Baranyavármegye főispánja nagy népszerűsége telt volt szert. Pécsváradon ezuttal a két ellenzék, a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt és a néppárt fog egymás ellen erős küzdelmet folytatni. A néppárt már hónapok óta erősen szervezkedik, de a jelölt személyét iránt még nem jutott megállapodásra. A Kossuth-pártnak azonban dr. Szalay Mihály, a kitűnő publicista személyében van már jelöltje, akit a néppárttal szemben alighanem a kerület kormányparti emelei is támogatni fognak. Szalayt, aki a közügyek szolgálatában szorgalmával és tehetségével tisztelt nevet szerzett, a Kossuth-párt központi végrehajtó bizottsága nagy erkölcsi súlyllyal támogatja. Kossuth Ferenc a jelölt érdekében nyílt levelet is intézett a kerület polgáraihoz. A hivatalos pártalakulás még a hónap folyamán mindkét részről meglesz. Mozgolódtak egyes önjelöltek is, de kétségtelen, hogy a választáskor csak két jelölt: Szalay és a néppárt még

A kezével a hárságyra esapott és a folyó felé nézett. Majd felállt és a part felé ment görbe vállalival. Utána néztem és szerettem volna valamit kérdezni tőle, arról, aki meghalt, de úgy se felelt volna.

Vermest ismertem s egyszerre megjelent előttem szép férfi alakja és különös története, amit most az öreg rávész eszembe juttatott. Persze régen nem jártam erre, s az öreg egyéb újságot nem igen tudhat.

Vermes birtokos ember volt s a folyó innenső oldalán lakott. Ötven éves lett s addig nem történt vele semmi különös dolog. Ezt mint a birtokos emberek Magyarországon, családijával — igen szép gyermekei voltak — s a tavaszi szántást soha el nem mulasztva. A politikát nem nagyon szerette, de meggyőződési voltak. Különböztetéstől-talpig gavallér volt és sokat tartott a tisztességre. Egykor kocsijára ült és a városba hajtott tüzes lovaival. Két-három napig ottan mulatott, sok pénzt elköltött, hazamenő ajándékot vitt feleségének s gyermekeinek. A birtokos urak élete, ha nem valami tulságosan lumpok, kártyázók vagy szeretőtartók nyugodt és szép leolajás. Az ő életük országutja sima, nem ugyan örömpök és bánatok nélküli, de csendes és emberséges. A falusi urizákból a nagy vágyak és boldogtalan álmok számvázék a boldogságokból is csak a szelidebb fajtájuk ismerősök a szántóföldhöz közel.

Mondtam, hogy szép gyermekei voltak Vermesnek?

Sok gyermeke volt, — tán nyolc, — mert a birtokos uraknál nem fukarkodik a jóisten az áldással. Elég vagyons ember volt ahhoz, hogy nevelhesse őket. De különösen volt egy lánya...

A fekete februáriusi égbé bámulok, esipős szél fuj a víz felől, az öreg tüzet rakott a parton. A száraz galy recsege lobban lángra, a vizes fa meg sisleregve, nyüzörögve birkózik a tüzzel. Az öreg

ismeretlen jelöltje fognak egymással szemben állani. Az előbbi győzelme, noha erős küzdelem lesz, már ma is biztosítottak látszik.

A szentesi manőver. Szegedről a Magyar Távirati Irodának azt táviratozza Sima Ferenc, a szentesi Ugron-párt vezetője, hogy Szentesen az Ugron-párt lelkesen kitart Molnár Jenő mellett, akit maga Ugron Gábor is támogat.

KÜLFÖLD.

De Wet mesterfogásai.

Budapest, április 10.

Azok a rövid táviratok, amelyek angol kábeleken érkeznek Dél-Afrikából hozzánk, miután az angol cenzura alaposan megnyirbálta valamennyit, ugyancsak hiányos képét adják a délafrikai háború legújabb fázisainak. Szinte csak a sorok közt olvasva értjük meg belőlök, hogy De Wet ismét a bravuros cselekedetek hosszú sorával gazdagította babérait és alaposan jóvá tette az összes angol tábornokokat. Ezekről a bravuros hadi tettekről érdekes képet ad a Pester Lloyd délafrikai levelezője egy március 9-én kelt cikkében.

De Wetnek főcélja az volt, hogy halálra tárazsza az angol hadsereget. Mindenekelőtt szükségesnek tartotta a hadi operációk színlelet alaposan kiterjeszteni. Ha sikerül vala neki az angolokat arra kényszeríteni, hogy ne csak Transvaalban és Oranjeban legyenek kénytelenek szétosztani csapataikat, hanem a Fokgyarmatban is, úgy célját el is érte. Ezért tört be De Wet a Fokgyarmatba.

Decemberben kezdett délfelé vonulni. A Fokgyarmatba való betörés sikere attól függött, hogy mily mértékben lehet a fokföldi hollandusokat fölkelésre bírni. De Wet elhatározta, hogy először hadműveleteivel Kritzingert és Hertzog parancsnokoknak segít Fokföldre betörni, akkor visszafordul, lőszer- és fegyverkészletet szerez össze és e készletekkel aztán maga is átéli az Oranje-folyót.

De Wet hadművelete, az Oranje-Caledon-River és a bazuto-határ között, a hadtörténelemnek egyik legmerészebb és legügyesebb vállalat. Magára vonja Kaos tábornok egész haderejét, amely körül is zárja, úgy hogy az angol lapok már De Wet captured cím alatt hirdetik, hogy a bátor boer vezér fogságba került. Mikor Hertzog és Kritzingert már benyomultak a Fokgyarmatba, De Wet áttört az angol vonalat és eltűnik. Knox üldözi, de hiába és a két boer parancsnoknak szabad tere van.

Ez december közepén történt.

Fokföld nyugati részében majdnem kizárólag hollandusok, keleti részében angolok laknak. Természetes, hogy a két boer parancsnok a nyugati részt választotta műveleteinek színhelyül. Hertzog Fokváros felé, Kritzingert a Mossel-Bay felé nyomul.

báttal áll jellem és kiterjesztett karjait a mágya fölé tartja. Fekete alakja lengő szürke szakállával regényesen rajzolódik az éjbe. A lángok a víz szélét is megvilágítják és fényességük játszik a fodros habokon. A mágya lobog és esipős füstje a földre lapul. Tavaly nyáron mindig itt aludt Vermes a révésznél. Az egyik hárságyon ő, a másikon az öreg. Vermes nem tudott aludni a gondolatjaitól, a révész az öregségtől. A csillagokat szemléltek és beszélgettek.

Mondják, hogy azért járt ide aludni Vermes, mert a leánya bolondot cselekedett. Ez a leány, gondolom Juliskának hívták, a legszebb volt, a legédesebb volt. Ahogy egy virág felnő, vagy mint egy álom kibontakozik a szendergő ember lelkében, úgy nőtt fel Juliska. Am, hogy eiméskéje meghibbant, amikor tizenhat esztendő korában a faluból elszökött és városba ment valami nem jó célből: bizonyos. Vermes mindig itt aludt, mert megutálta a családját; nyári éjeleken néha nagy tüzet rakott a révészszel a vízparton és a folyó neszelését hallgatták. Itt sóhajtott és busult az ötvénves férfi. Folyóparton vannak olyan különös történetek, amelyeknek se elejük, se végük. Csak úgy hallja őket az ember a víz mormogásában...

Egyszerre kiáltás hallatszott a vízből, a feketeségből; majd a csiga nyirkorgott és éneklés hallatszott. A révészlegények énekeltek és húzták a kompot. Az öreg figyelt a hangokra, aztán felém közeledett.

— Átmebetünk eszónak is, mondta mérgesen.

— Miért?

— Mert részegek a bitangok. Nem mondtam tán, hogy vásárosokat vittek?...

Később a vízre szálltunk és míg a folyón átkeltünk, mindig a parton lobogó tüzet néztem, amely mögött a nedves rétek vannak, a lueskos erdők, hol ébrednek valaki.

Mindenütt szervezik a fölkelést. Időközben De Wet összegyűjtötte a legyver- és lőszer-készletét és január elején délre indul. Knox tábornok Wynburgnál szembe állt vele de csak verést kapott tőle. Az angolok hiába ügyelnek az Oranje-folyóra, De Wet akadálytalanul átkel rajta. Hertzog és De Wet északra nyomulnak, hogy a készleteket átvehessék. De Wet Colesberg-, Philippstown-, Hanfkrall-on át Britstown felé nyomul és az egész uton folytonos ütközetekbe kerül a Jette, Littleton, Bruel-Hamilton, Paget, Knao tábornokok a Plumer, White és Crabbe ezredek csapataival. Célját mégis eléri és készleteit szerencsésen átadhatja. Hadműveletei február végén, mikor az angol csapatok által a Brak, Oranje és Vaal folyók között ugyszólván teljesen körül volt zárva, bámulatosan ügyesek.

Most, a készletek átadása után azon igyekszik, hogy az összes angol haderőt magára vonja és ezáltal Hertzogot és Kritzingert a tulerőtől felmentse. Megint át lép az Oranjeon, maga után csalva az ellenséget is, amely hevesen, de hiába üldözi, míg a két boer parancsnok időközben egyik angol várost a másik után foglalja el. Az angolok diadalmaskodnak, hogy De Wet a Fokgyarmatból kiakarodott és nem értik, hogy csak fel-sültek.

Mindezekre a feladatokra De Wetnek összesen 1200 embere, tehát egy maroknyi csapat állt rendelkezésre.

Nem kevésbé csodálatraméltók Hertzog és Kritzingert hadműveletei. Előbbit Deislie és Colenbrander, utóbbit Goring, Haig, Williams és Lowe angol tábornokok üldözik, de sem az egyik, sem a másik nem hederit üldözöire, hanem minden döntő ütközetet kerülve agyonfárasztják az angolokat és lehető kárt okoznak nekik.

Most, miután a háború a Fokföldre is kiterjesztett, a haeter az angolok részére majdnem kétszeresre nőtt, haderejük pedig a régi, sőt a folytonos veszteségek és betegségek következtében érzékenyen csökken. Transvaalban Botha még állja a sarat, Fokföldön pedig a fölkelés ténynyé vált; a háború vége pedig egyelőre beláthatatlan.

Brüsszel, április 10.

A Krügerhez közel levő körök azt hiszik, hogy az angolok még csak most fogják érezni a dél-afrikai háború igazi nehézségeit. A boer sereg, amely kiürítette Pietersburgot, visszavonul a Zontpan-hegységbe, Transvaal legészakibb részébe. Ebben a részben, a havá legközelebb átteszik a háború színhelyét, iszompny pusztát a maldria, a dizenetaria s a tifusz; ezenfelül valóságos csapása ennek a vidéknek a cecelég. Vasut egyáltalán nincs ezen a vidéken s az angol csapatok élelmezése óriási nehézségekbe fog ütközni. Krüger kijelentette, hogy meg van győződve, hogy az angol csapatok nem lesznek képesek a Zontpan-hegységet elérni.

Brüsszel, április 10.

A transvaali kormány Leydsdorpba tette át székhelyét. Ez a hely a Zontpanhegység déli lejtőjén van és valósággal hozzáférhetetlen. A boerok azt hiszik, hogy az angolok még évek múlva sem vehetik be ezt a természet által is rendkívül megerősített helyet.

London, április 10.

Lord Kitchener jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: Plumer ezredes Pietersburg elfoglalásakor hatvan boert elfogott, egy hétfontos ágyut zsákmánnyal ejtett és temérdek lövészert és dinamitot elpusztított.

Nemzetközi barátkozás a Rivierán.

Nizza, április 10.

Loubet elnök a II. Alexandra hajón tett látogatása alkalmából Bronitzkynak, a hajó parancsnokának átnyújtotta a becsületrend lovageresztjét. A pezsgő felszolgálásánál Loubet elnök felemelkedett és azt mondta, hogy boldognak érzi magát, hogy Miklós cár egy hajórajt küldött ki Birilev tengernagy alatt, hogy a köztársaság elnökét üdvözölje. Hálás a szimpáthia e tényért és poharat II. Miklós cárra, a császárnéra, a barátságos és szövetséges orosz nemzetre és az orosz hadi tengerészet virágzására emeli.

Nizza, április 10.

Loubet elnök ma reggel 6 órakor utazott el Nizzából és 6 óra 40 percek Villfrancheba érkezett, ahol Lanessan haditengerészeti miniszter, Birilev orosz tengernagy és az orosz tengerésztisztek fogadták. Birilev megkérte az elnököt, hogy nézze meg az orosz tengernagy hajót. Az elnök elfogadta a meghívást és átment a tengernagy hajóra, ahol Birilev tengernagynak átadta a becsületrend nagykeresztjét. A látogatás után az elnök a St. Louis hajóra szállt, amely 7 óra 30 percek Toulonba indult vele az oroszok lelkes hurrázása és mind a két hajórajt üdvözlősei mellett. Az orosz hajórajt egy hétig marad Villfrancheban.

Toulon, április 10.

A hajóraj megérkezését 11 óra 30 perc körül jelezték a hieresi révől. A város pazarul van disztive francia és olasz zászlókkal. Mindenütt nagy az élénkség. A városban temérdek idegen van. A *genuai herceg* délelőtt meglátogatta a polgármestert és *Coronat* tábornokot. A polgármester ez alkalommal megkérte a *genuai herceget*, engedje meg az olasz tengerészeknek, hogy partra szálljanak, hogy a *lakosság megvendégelhesse* őket. A herceg megköszönte a figyelmet és megígérte, hogy a mennyire lehet, megadja a tengerészeknek az engedelmet a partra szállásra. Mikor a herceg visszatért a vezérhajóra, a nép lelkes ovációkban részesítette.

Toulon, április 10.

A könnyű hajóosztály ma reggel elhagyta a touloni kikötőt és eléje ment a Loubet elnököt kísérő hajórajnak, amelylyel Saint Tropez előtt találkozott. A könnyű hajóosztály 21 ágyulóvessél üdvözölte az elnököt, azután csatlakozott az elnököt kísérő hajórajhoz. A tenger erősen hullámzik.

Toulon, április 10.

A *genuai herceg* délután 3 órakor törzskarával elhagyta a Lepanto vezérhajót. A kikötőben vesztelő 40 hajó üdvözléseket tett és a legénység lelkes hurrasztásba tört ki. Az arzenálban katonai tisztelgessel fogadták a herceget, aki azután kocsiba ült és a tengerészeti prefekturára hajtott, ahol egy zászlóalj fogadta a szokásos tisztelgessel.

Toulon, április 10.

A francia hajóraj délután 2 órakor érkezett a kikötőbe. Az erődök, az olasz hajóraj és a *Pelayo* spanyol hadihajó az előirt üdvözlésekkel fogadták. A *St-Louis* pécécsőhajó, melyen Loubet is volt, az olasz hajók mellett elhaladva jött be a kikötőbe. Az olasz matrózok viharos hurra-kiáltásokba törtek ki. A zenekarok a marsellaisét játszották. A *genuai herceg* és törzskara a paranesnoki hidról üdvözléseket váltottak Loubet elnökkel és a miniszterekkel. 1 óra 50 percekor Loubet elnök partra szállt.

Toulon, április 10.

Loubet elnök az arzenál előtti szállott partra és onnan katonaság sorfala között a Place des Armesra ment, ahol katonai kiüntetésekkel oszto-gatott. Onnan a tengerészeti prefekturára hajtott. A közönség az egész uton lelkesen üdvözölte.

Toulon, április 10.

A *genuai herceg* nagy díszben Loubet elnök-höz ment és az olasz király nevében átnyújtotta neki az Annunziata-rend gyémántait.

Loubet elnök a következő sürgőnyt küldte az olasz királynak:

Ó fensége a *genuai herceg* felséged nevében éppen most nyújtotta át nekem az Annunziata-rend gyémántait. Sietek felségednek kifejezni legőszintebb köszönetemet a becsülésem és barátság-e különös jeléért és kérem felségedet fogad a legzívsebb jókívánásaimat urakodása dicső-ségeért, a királyné ő felsége boldogságáért, valamint a királyi család reméyueinek szerencsés teljesedéseért és végül Olaszország, Franciaország baráta jóllétéért.

Az elnök megbizta *Delcassé* külügyminisztert, hogy nyújtsa át a *genuai hercegnek* a becsületrend nagyszalagját. Miután a *genuai herceg* távozott a prefekturáról, Loubet elnök a miniszterek jelenlétében fogadta a *Pelayo* spanyol cirkáló tisztjeit. *Diaz*, a hajó paranesnoka azt mondta, hogy boldognak érzi magát abban a megbízatásban, hogy az elnöknek átadja a régenskirályné üdvözlését. Az elnök köszönetet mondott és hozzátette, hogy szerencsét kíván magának ahhoz, hogy Franciaországot és Spanyolországot a kölcsönös szimpátia kötelékei egyesítse. A *Pelayo* kiküldése igen megörvendeztette őt és kéri a paranesnokot, hogy adja át a régenskirálynának tiszteletteljes üdvözlését.

Loubet elnök ezután a japán hajó hadnagyát fogadta és a becsületrenddel tüntette ki őt. Végül az elnök a két orosz torpedó-hajó paranesnokait fogadta. Az orosz tiszteket a közönség ismételtlen ovációkban részesítette. E fogadások után az elnök visszaadta a *genuai herceg* látogatását.

Toulon, április 10.

Loubet elnök az olasz hajórajnak számos tisztjét tüntette ki a becsületrenddel. A *Pelayo* spanyol cirkálóhajónak három tisztje is megkapta a becsületrendet.

Tolsztoj kiátkozása.

Budapest, április 10.

Tolsztoj felesége néhány nappal ezelőtt levelet irt *Antoni* pétervári metropolitához férje exkommunikációja ügyében. A metropolita erre a levélre most válaszolt s a theologia minden érveivel iparkodik indokolni a szinódus határozatát. A theológiának mindenkor az előlegezett csalhatatlanság volt az erőssége. De ennél az erősségnél gunykacajra kell fakadnia Európának, amely a Tolsztoj okozta forradalomból egy nagy tanulságot máris levonhat. Azt, hogy egy magányba vonuló lángelme azokkal az írásokkal, melyeket a metropolita egyszerűen *papirronyognak* nevez, miként tud szörnyű rémületet kelteni a dogma bástyaival övezett egyházakban.

Antoni metropolita levele így hangzik:

Nagyságos asszonyom, Zsófia Andrejevna grófnő!

Nem az a bűn, amit a szinódus cselekedett amikor kihirdette az ön férjének az egyháztól való elszakadását; de súlyos bűn az, amit ő maga cselekedett önmagával, amikor kitepte magát a Jézus Krisztusban, az élő Isten fiában, Megváltónkban és üdvösségünkben való hit kötelékéből. Ezért az elszakadást már rég kifejezést kellett volna adnia fájdalmas panaszának. Es természetes, hogy férjének romlását nem valami telinyomatott *papirronyog* okozza, hanem az, hogy elfordult az örök élet forrásától. A keresztény élet Krisztus nélkül el sem képzelhető, mert az ő szavai szerint „a benne hívő örök életet nyer és áthatol az életen és a halálon egyaránt de aki benne nem hisz, az nem fogja látni az életet és magára vonja Isten haragját” s egy emberről, aki megtagadja Krisztust, nem mondhatunk egyebet, mint hogy az éetből a halába jutott. Ebben áll férjének romlása, de ennek is csak egyedül ő és nem más az okozója.

Az egyház, amelynek tagjai közé ön tartozik, azokból áll, akik Krisztusban hisznek; és az egyház Istennek nevében megadja tagjai életének minden fontosabb mozzanatát: a születést, a házasságot, halált, az ember fájalmát és örömet; de nem teszi, nem teheti ezt hitelennel, pogányokkal azokkal, kik tőle elszakadtak és sem imát, sem áldást nem kívánnak tőle s kik egyáltalán nem is tartoznak kötelekbe. Az egyház szemponyjából tehát a szinódus határozata teljesen érthető, természetes és világos, mint Isten napja. Isten szeretete végte en, de az sem bocsájt meg mindent s mindenkinek. A szentlélek gyalázását sem ezen sem a másvilágban nem bocsájtják meg. (Math. 12. 32.) Az Úr mindig szeretettel közeledik az emberhez, de ez olykor nem is siet a szeretet elébe, jut az Úr színe elől és így tönkre megy. Krisztus a keresztben ellenségeit imádkozott, de azért ő is megemlítette nagy fájdalmasan beszédében, hogy „az elvesztett gyermek tényleg elvesztett.” (János 17. 12.) Amíg férje él, nem lehet az mondani, hogy végképp elvesztett; de teljes igazsággal mondták róla, hogy elszakadt az egyháztól, hogy annak nem tagja többé mindaddig, míg nem vezekel és vele újból nem egyesül.

Amikor a szinódus írásában ezt elmondja, csak egy megtevő tényert erősít meg, következőképp csak azok lehetnek ezzel elégedetleneek, akik nem tudják, mit cselekesznek. A föld minden részéből kaptak önök üdvözlő nyilatkozatokat. Ezen nem csodálkozom, de azt hiszem, hogy ez nem nyújthat önnek vigaszt. Van emberi és isteni dicsőség. „Az ember dicsősége olyan, mint a rét virága; a fű elszárad, a virág lehull, de az Úr szava az örökkévalóságá marad.” (1. Petri 1., 24., 25.)

Amikor a múlt évben a lapok révén elterjedt a gróf betegségének híre, az egyház szolgálai előtt fölmerült a kérdés: méltó-e ő, a hitelhagyott, egyházi temetésre és arra, hogy imádkozzanak lelkiüdvéért? A szinódushoz fordultak, amely titokban adott feleletet és ez a felelet nem lehetett más, mint a következő: *nem részesülhet egyházi temetésben, hacsak vissza nem tér az egyház alapelveihez.* Ebben nem volt fenyegetés, de más felelet nem volt adható és nem hiszem, hogy akadna lelkész, aki a grótot keresztény módon eltemetné és ha mégis akadna ilyen *tiszteletlen* ember, akkor az illető egy hitelennel keresztényi eltemetése által a szent ritust bűnös módon profanizálná. De mire való is volna az ön férjén erőszakosságot elkövetni? Hiszen kétségtelen, hogy ő maga sem kíván keresztényi temetést.

Ha ön élő ember és az egyház tagjának valja

magát — mert az egyház tényleg élő és gondolkodó lények szövetsége az élő Isten nevében — úgy az ön nyilatkozata: hogy az egyház az ön részére elvont fogalom, önmagától elesik. És hamis nyomokon jár, amikor az egyház szolgáit gonoszúsággal és a krisztusi szeretet leglényesebb törvényeinek megsértésével vádolja. A szinódus tettéből nem lehet kimutatni ennek a törvénynek megsértését, sőt ellenkezőleg, a szeretet ak-tusa az, olyan aktus, melylyel az ön férjét az egyházhoz való visszatérésre, a hívőket pedig az érte való imádkozásra szólítja fel.

Az egyház pásztorait az Úr teszi azokká és nem ők maguk állnak gőgösen az egyház élére, amint ön leveleiben állítja. Igaz, hogy gyémántal kirakott mitrát és csillagokat viselnek, de az ő szolgálataukban ez lényegtelen. Durva ruhában, üldözve, kergetve, akkor is pásztorok maradtak és azok is fog-nak maradni, ha ismét durva ruhát kell magukra öltetniük, bármennyire gyalázzák és gunyolják is őket.

Végül bocsánat kérek, hogy nem választom azonnal a levelére, de meg akartam várni, amíg az ön elkeseredésének első kitörése elcsitul.

Az Úr áldja és óvja meg önt és férjének, a grófnak adjon kegyelmet.

1901. március 16.

Antoni,
szent-pétervári metropolita.

HIREK.

Budapest, április 10.

— BUDAPESTI NAPLO. Április 15-én

uj előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Erzsébet királyné ruhája.** *Mária Valéria* és *Gizella* főhercegnasszonyok *Erzsébet* királyné fekete selyem ruhájából, melyet a millenniumi nagymise alatt a Mátyás-templomban viselt, a pozsonyi női kézimunka-egyletben nagyon értékes gyászornátust készítették. A gyászornátust most gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagya útján a budavári Mátyás-templomnak ajándékozták.

— **A királyi vár.** A királyi vár termeit tekintettel az udvar jövetelével összefüggő előkészületekre, e hó 11-től kezdve további intézkedésig nem tekintheti meg a közönség.

— **A miniszterelnök Budapestén.** *Szell* Kálmán miniszterelnök ma délelőtt rátóti birtokáról a székesfővárosba visszaérkezett.

— **Ottó király betegsége.** *Münchenből* táviratozzák, hogy *Ottó* király állapota súlyosabbra fordult. Az utóbbi napokban erős vesevérzés állott be s a királyt kínos görcsök gyötrik. A régenshercegnek naponla küldenek jelentést a király állapotáról.

— **A honvédelmi miniszter üdvözlése.** Pécsi tudósítónk táviratozza: Baranya vármegye törvényhatósága mai közgyűlésén *Halva* József magocsi plébános indítványára báró *Fejérváry* Géza honvédelmi minisztert felgyógyulása alkalmából feliratilag üdvözölte. Erről az alispán a Lovranában üdülő minisztert táviratilag értesítette, aki megleghangu táviratban köszönte meg az üdvözlést.

— **Waldeck-Rousseau betegsége.** A *Matin* jelentése szerint az orvosok azt hiszik, hogy *Waldeck-Rousseau* miniszterelnök felépülése sokáig fog tartani. A betegség komoly természetű túlságos megerőltetésnek tulajdonítják az orvosok s azért föltétlen nyugalmat ajánlottak a miniszterelnöknek. A *Gaulois* értesülése szerint a miniszterelnöknek azt tanácsolták barátai, hogy mondjon le a belügyi és a közoktatásügyi tárcáról s csak az elnökséget tartsa meg. Ilyenformán *Waldeck-Rousseau* ugyszólván kizárólag a kabinet beszédmínisztere volna. *Waldeck-Rousseau* holnap este orvosai tanácsára Antibusba (Alpes Maritimes megyébe) utazik és ott marad a parlament szünetéig. Távollétében *Leygues* közoktatásügyi miniszter fogja a belügyi és vallásügyi tárcákat vezetni.

— **Szorb kereskedelmi iskolai hallgatók Budapestén.** A belgrádi állami kereskedelmi iskola hallgatói ma délelőtt igazgatójuk és négy tanáruk vezetése mellett Budapestre érkeztek. Az ifjúságot a pályaudvaron a budapesti szorb konzulátus képviselőtlen dr. *Jovanovic*, a szorb kereskedelmi muzeum részéről pedig dr. *Kostits* Mihvoje fogadták. Az ifjúság megtekintette a szorb kereskedelmi muzeumot és a ma-

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlislegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szociálista a szájpádlás nélküli műfogak készítésében
VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

gyar kereskedelmi muzeumot a városligeti iparsarokban. A szerb ifjak holnap *Fiuméba* utaznak és onnan visszatérve egy napot *Budapest*en töltenek, hogy itt a különböző látványosságokat megtekintsék.

— **Jézus halálának ítélete.** Kissé elkésztett áprilisi tréfaként járja be a lapokat egy kalandos arkeológiai hír, amely szerint *Caserta* olasz városa mellett egy kápolnában régi, 6-héber írású emléktáblát találtak annak az ítéletnek a szövegével, amely Jézust a keresztfára vitte. A kuriózum kedvéért reprodukáljuk ezt a feliratot, amely így szól:

Ítélet

kimondta Pontius Pilátus, Alsó-Galilea helytartója, amely hangzik akképpen, hogy

názárethi Jézusnak

a kereszthalált kell elszenvednie. Tiberius császár uralkodásának 17-ik évében, március hónap 25-ik napján, Jeruzsálem szent városában, amikor Ananias és Keitias papok és az Ur főpapjai valának.

Pontius Pilátus, Alsó-Galilea helytartója, Paäton kormányzékében ülve, itéli názárethi Jézust arra, hogy keresztet két later között haljon meg. Minthogy a nép közül előkelő és általában ismert emberek a következőket vallják, miszerint:

1. Jézus oszabító,
2. Jézus bujtogató,
3. Jézus a törvények ellensége.

4. Jézus magát hamisan az Isten fiának vallja.

5. Jézus magát hamisan Izráel királyának vallja,

6. Jézus pálmával kezében, nagy tömegetől kísérve lépett a templomba.

Pontius Pilátus megparancsolja Quirilinus Corneliusnak, az első centuriónak, hogy őt a kivégzés helyére vezesse és megtiltja az összes szegényeknek és gazdagoknak, hogy Jézus halálát megakadályozzák. A tanuk, akik a Jézus ellen hozott ítéletet aláírták, a következők:

1. Robani Dániel, farizéus,
2. Zarabatel János,
3. Robani Rafael,
4. Capér, írástudó.

Jézust Jeruzsálemből a Särena kapun át fogják kivезetni.

A szöveg oldalán a következő megjegyzés olvasható:

Minden nemzetségnek megküldetett egy-egy ilyen tábla.

— **Draga királyné yaohitja.** Belgrád városa nagyon szépen megbarátkozott már a Sándor király házasságával s gavallores bőkezűséggel igyekszik kedvében járnai a királynénak. Nem abból indul ki, hogy az apró szivességek szilárdítják meg a barátságot, hanem csupa nagy szivességgel igyekszik elfelejtetni a királynéval azt, hogy nem is olyan régen még lármásan tiltakozott az ellen az utca, hogy Masin Draga legyen Szerbia királynéja. A községtanács tegnap száz-ezer dinárt szavazott meg arra, hogy Belgrád ajándékkaképpen yachtot kapjon ezen a pénzen a királyné. — Most már csak egy kis tenger kellene a yachthoz. Anélkül hol fog hajózáni benne a királyné...

— **Dr. Kress Géza meghalt.** A mentőegyesületnek gyászja van, a Markó-utcai mentőpalotáról gyászbölgő hirdeti, hogy a mentőegyesület megalapítója és alakulása óta igazgatója, szemlélőgyei dr. Kress Géza fővárosi tisztiorvos meghalt. Hosszas betegeskedés után ötvenöt éves korában ragadta el a halál, nagy kárára az ügynek, amelyet szolgált és amelyért odaadta képessége, munkás ereje legiáját. Nagy kárára különösen most, amikor mint tudjuk, a mentőegyesület rossz anyagi viszonyok közé jutott és nem számíthat immár arra az agilitásra, amelyet az elhunyt az egyesület érdekében mindig kifejtett. Két évvel ezelőtt betegedett meg s a tél elején ágyba döntötte a baja. *Meránba* kellett utaznia, a honnan e hónap 3-án tért vissza. Azóta ereje fogyott, baja rosszabbodott és ma éjjel két órák nagy szenvedés után, gennyedő vesegyulladás következtében meghalt. A mentőegyesület választmányja délelőtt tizenegy órák gróf *Andrássy* Aladár elnöklésével ülést tartott, amelyen intézkedést tett a temetésre. A temetés pénteken délután négy órák lesz az egyesület palotájából. Dr. Kress Géza Budapestben született, itt járt a gimnáziumba, itt végezte el az egyetemet, itt kezdett orvosi gyakorlatot és itt teremtette meg a legjobbat, ami erejéből kitelt, a mentőegyesületet, amelynek fejlődése igen nagy részben az ő érdeme. Fáradozásáért, sikereit királyi tanácsosi címet, később Ferenc József-rendet és legutóbb magyar nemességet kapott *Szemlőhegyi* előnévvel. Halálát, amely általános részvételt kelt, özvegyén kívül három fia és három leánya gyászolja.

— **Halász Ignác halála.** Dr. Halász Ignác elhunyt a fájdalmas részvételt keltett mindenfelé. A kiváló tudóst és kitűnő írótvéirein *Halász* Gyula brassói realiskolai tanáron és dr. *Halász* Lajos szatmári kerületi tisztii orvoson kívül nagyszámu rokonsága gyászolja.

Halász Ignác Téssen született 1855. A gimnáziumot Veszprémben és Székesfehérvárv, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. 1877-től 1892-ig mint középiskolai tanár működött, jobbra Székesfehérvárv. 1893 óta a magyar és ugor nyelvészeti tanára a kolozsvári egyetemen. A 80-as évek végén s a 90-esek elején az akadémia megbízásából három tanulmányt tett a svéd- és norvégországi lappok között s ott sok becses nyelvi és népköltési anyagot gyűjtött. Eleinte irodalomtörténeti tanulmányokkal is foglalkozott s egy önálló munkája is megjelent ilyen címmel: *Kármán József, Irta: Fischer Ignác* (Budapest, 1878). Ugyanakkor kiadta magyarul a Grimm-féle német gyermekmeséket s ilyen irányu működését utóbb eredeti magyar népmesék kiadásával folytatta *Móka bácsi* név alatt. Nyelvészeti működése részint a magyarra, részint más ugor s általában altjai nyelvekre vonatkozik. Magyar nyelvészeti dolgozatai többnyire a Magyar Nyelvőrben megjelent cikkek: ezek közül kiemelkednek: *Ritkább s homályosabb képzők* (1880. Sámuel-díjat kapott az Akadémiától); *Visszahadított magyar szók* (1-83); *Kazinczy mint fordító* (1883); *Magyar szók az északi szláv nyelvekben* (1888-89). Ugor tárgyu munkáiban jobbra a lapp nyelvjárásokat ismereti; *Svéd-lapp nyelvtan és olvasmányok* (Budapest, 1881); *Svéd-lapp nyelv* (6 kötet, u. o. 1885-95, különféle svéd-lapp nyelvjárások népköltészeti szövegei és szótára); *A svédországi lapp nyelvjárások* (jellemzésük Nyelvtudományi Közlöny 22 kötet). Becces munka még: *Az ugor-szavazó nyelvrolkosság kérdése* (u. o. 23., 24. kötet, 1893-94). Fordított még ezenkívül sok finn népdalt és mesét is.

Az elhunytat pénteken délelőtt tíz órák kisérük örök nyugalomra az új zsidó temető halottasházából. A gyászestéről a család a következő jelentést adta ki:

Özv. dr. Halász Ignácné a maga és leánya Ilonka, valamint az egész gyászoló család nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy szeretett férje dr. Halász Ignác, a kolozsvári egyetem ny. r. tanára, a M. T. Akadémia s a helsingforsii finn-ugor társaság tagja stb. f. hó 9-ikén, este kilenc órák, életének negyvenhatodik, boldog házasságának tizenötödik évében hosszú betegség után elhunyt. A meghalagultnak hült tetemet f. hó 12-ikén (péntek) délelőtt tíz órák fogjuk az új izraelita temető halottasházából örök nyugalomra kíséni. Budapestben, 1901. április 10-ikén. Aldás és béke poraira! Pillitz David ipa, Pillitz Davidné napa, Halász Mór, Halász József, dr. Halász Lajos, Halász Gyula, özv. Frúzeitig Jakabné, Mautner Adolfné, Stárk Jakabné, testvérei, Pillitz Mór, Pillitz Árpád, Pillitz Ignác, Pillitz Jenő, sógorai, Schleifer Izidorné szül. Pillitz Ilona, sógoróné.

A kolozsvári egyetem bölcsészeti kara külön gyászjelentést adott ki és *Csengeri* János dékán vezetésével küldöttség koszorút visz a temetésre. Az Erdélyi Irodalmi Társaság is küld koszorút.

— **Nincs elnéptelenedés.** A francia lapok évek óta sorra közlik a cikkeket Franciaország elnéptelenedéséről. A legnagyobb írók és tudósok foglalkoztak a depopuláció kérdésével és százával jelentek meg a röpítőkat, tervek, ajánlatok. Erre az egész akcióra most igen furcsa feleletet ad maga a népszámlálás. A közölt adatok szerint még eddig minden városnak szaporodott a lakossága s egy sincs, amely kevesebb lelket számlálna, mint öt évvel ezelőtt. Az volna szép — mint az egyik francia lap írja — ha a népszámlálás végeztével különbe, hogy Franciaország erősen népesedik...

— **Vilmos császár kerékpárosai.** Még sem lesz abból semmi, hogy Vilmos császárt az udvari zsandások kerékpáron, revolverrel, vagy lándzsával felgyverkezve kísérik. A császárnak nem tetszik a dolog s hiába erősködik a rendőröknek, nem akarja megengedni hogy bioiklre ütessék a zsandárokat, mert az sem nem szép, se nem praktikus. Kipróbálták ugyanis, hogy a kerékpáros zsandárok szép sorjában nem tudnak lépést tartani a gyorsan haladó udvari fogat tízes paripáival és az is bebizonyosodott, hogy a veszedelem pillanatában a kerékpáron a zsandárok nem tudják használni a revolvért és a lándzsát. A próbákat nem is folytatták tovább.

— **Egyházmegyei ülés.** *Ungvárról* táviratozzák: *Komjáthy* Béla gondnok, aki *Olay* Lajos képviselővel jött el ma a református egyházmegyei közgyűlést megnyitotta. Holnap folytatják a gyűlést. A mai ülés után banket volt.

— **A Zilák-affér utójátéka.** Egy *prágai* távirat jelenti, hogy az ottani kaszárnyákban a mai rapporton a tiszték, tiszthelyettesek és tisztirangra kismelt önkéntesek előtt kihirdették a hadtestparancsnok szigorú parancsát, amely megtiltja, hogy exercirozás közben a karddal kísérik a parancsszavakat, karddal jeleznek a kommandókat. A rendelet szerint a karddal csak olyan távolságból szabad irányt, fordulatot jelezni, ahonnan a kard hegye nem ér a legénység arcvonaláig s a karddal semmi szem alatt sem szabad a katonákat megérinteni.

— **Az alkohol ellen.** *Bécsből* jelentik: Az alkoholizmus-ellenes kongresszus mai ülésének elején dr. *Meinert* kijelentette, hogy tegnapi szavaival senkit sem akart megsérteni és bocsánatot kér az egész kongresszustól. Azután *Kassowitz* tanár tartott előadást a gyermekkorban való alkoholizmus következmé-

nyeiről. Az ülésen heves jeleneteket provokált *Forel* támadása a természetes gyógyítómód ellen. Az orvosok kikelték az igaztalan gyanusítások ellen s az elnök erőlyesen rendreutasította *Forel*t. Vasárnap délután Budapesten népgyűlést tart az alkoholizmus ellen működő bizottság az alkohol-élvezés szabályozása tárgyában.

— **A bölcső.** Sándor király örököséről és Draga királyné fiáról beavatott és avatatlan helyről sok minden jutott már a sajtóba. Azt mondhatni, hogy egyidőben a kávéházi asztaltársaságok is két párta oszoltak e kérdésben. Voltak olyanok, kik már látták is az eltitkolt princest s olyanok, kik tűzbe tették a kezüket azért, hogy a kis princest csak most hozza a gölya. A híreszteléseket most egy budapesti géplakatos alaposan lecáfolja avval a kétségbevonhatlan érveléssel, hogy a napokban látta Draga királynét, aki bölcsőt rendelt nála a jövendő princ számára. Két dolog az, ami különösen érdekes ebben a dologban. Az egyik az, hogy ereig perig sem gondolt arra, hogy hercegnőt is hozhat a gölya s a másik, hogy a királyi sarjadék magyar gyártmányu bölcsőben fogja megálmolni gyermekálmait. Mintha még két hete sem volna, hogy Sándor király az asztalra üttét haragjában, mikor kijelentette, hogy Magyarországból még egy tüt sem hozat. Remélhető ezek után, hogy most már a dada is...

— **A Magyarországi Hiriaprók Nyugdíjintézet**e április 28-án, vasárnap délelőtt 11 órák tartja saját helyiségében (V., Alkotmány-utca 24. sz. I. em.) rendes közgyűlést, melyre az intézet t. tagjai ezennel meghívhatnak. Napirend: 1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése és az 1900. évi számadások előterjesztése valamint az ezzel kapcsolatos javaslatok. 2. Az igazgatóság tagnak és a felügyelő bizottság tagjainak választása. 3. Az intézet tagjainak esetleges indítványai az alapszabályok 35. §-a értelmében. Budapestben 1901. évi március 24. Falk Miksa s. k., elnök. Molnár Antal s. k., titkár.

— **Házasság.** *Molnár* Gyula, a *Budapesti Hiriap* szerkesztőségének tagja, május elséjén vezet oltárhoz *Staudinger* Lili kisasszonyt, *Staudinger* Lipót és neje, született *Pray* Flóra leányát a tatár-szent-györgyi római katolikus templomban. Ugyanakkor ülnek meg a menyasszony szülei, *Staudinger* Lipót és neje ezüstlakodalmukat.

Dr. *Lányi* Albert királyi aljárásbíró Csáki-Gorbón jegyét váltott *Hirsch* Rózsai kisasszonnyal, *Hirsch* Nánán földbírtokos, vármegyei bizottsági tag leányával Nagy-Somkúton.

Rosner Mór, a *Lustig* József és fia cég baltajai Tapolcán eljegyezte *Várad* Ilonkát Székesfehérvárv.

Somogyi Lajos tart. hadnagy Budapestről eljegyezte *Taubner* Olga kisasszonyt Baján.

— **A földrengés halottai.** Két halottja is volt a legutóbbi földrengésnek, amely a délvideken végigvonult. Az áldozatokat *Istvánföldön* és *Nagy-Torákon* tegnap helyezték örök nyugalomra óriás részvét mellett. Az egyik *Teszling* Mihályné, aki a tűzhelynél foglaltoskodott éppen, amikor a kemény maga alá temette a szerencsétlen asszonyt, felgyújtván azután az egész pitvart. *A nagytoraki* asszonyra, *Bhidárin* Mária-ra az istálló rozoga tala dőlt. Nagyobb szerencsétlenségek: Itteben, Káptalanfalván, Torontál-Szécsányon, Szárcsán, Alibunáron, Zichyfalván, Ó-Lécen, Sarjánon, Nagy-Gájon stb.

Temesvárról jelentik, hogy a földrengés hajnalban 4 óra 20 perckor — immár *negyedszer* — megismétlődött. Három gyengébb lőkés volt érezhető. Sok helyen az ingaórák megálltak. A negyedik földrengés 4-5 másodpercig tartott. Iránya: délkeletről északnyugatra. A délvideken a földrengések immár oly izgatottságot okoztak, hogy valóságos pánik uralkodik az amugy is babonás nép között, mely többnyire szabad ég alatt tölti az éjjeleket.

Az április 2-iki földrengés leginkább N.-Becekerek és Temesvár között, a régi Bánátban pusztított. Csak most derült ki, hogy mintegy husz-harminköztségben annyira megrongálódtak az épületek, hogy a vármegyei államépítészeti hivatalai jónak látták a helyszínén szemlét tartani. Eddig vagy negyven épület és több mint száz kemény pusztult el. Szomorú képet nyújt a torontálmegeyi Módos község római katolikus temploma. A templom tornya csupaszon áll, a templom hajójának tetőzete több helyen bedőlt, a falakon pedig tenyérnyi repedések vannak.

— **Hajóskapitányi vissza.** *Hegedűs* Sándor kereskedelemügyi miniszter rendeletére március 28-án hajóskapitányi vizsga volt, amelyen *Kenessey* Kálmán hajózási főfelügyelő elnököt; a vizsgáló-bizottság tagjai voltak: *Egan* Edő főmérnök, *Mészey* Géza és *Pellet* Bertalan, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság főfelügyelői, továbbá *Szlávik* Gyula a Dunagőzhajózási-Társaság főfelügyelője. A vizsgára jelentkező hét jelölt közül *Ettl* Emil, *Molnár* Imre és *Nikolits* Béla kitűnő osztályzatot Simon Antal, *Setánkovszky* Károly és *Tóth* György jó eredménnyel tették le a vizsgát, egy jelöltet a bizottság egy évre visszavetett. *Hörnes* Henrik pozsonyi gőzhajózási engedélytulajdonos a rév-átkelesi hajóvezetői vizsgát jó sikerrel tette le.

— **Cigány alapítvány.** Még nincs is huszonöt éve, hogy Makón is úgy mulattak az urak, hogy éjjelután valamennyi főragasztotta a homlokára a százas bankót s aztán úgy csókolgatta le onnan a cigánynyal. Féltekettkor már fidi-busz-nak használták az ezrest s virradóra a nagy bőgő nyílásból marékiszám szedte ki a brügös az ezüstpénzt. Akkor — úgy mondják — jobb világ volt s a cigány is ur volt, ámbar mezitláb járt, holott ma négy krajcárt vetnek a tányérjába, mégis frakkban gerdül. A cigány szegényedik-e, vagy az ur, vagy talán mindkettő? Avagy a magyar nóta becsülete fegy napról napra? Ezek a kérdések szomorú ügyei a nemzetnek, melynek nagy baja az is, hogy nincsenek már korhely uraságai s még nagyobb baja, hogy nincsenek hamisítatlan, jól fizetett cigányai. Nem is egészen közgazdasági kérdés ez, hanem egy kissé a magyar poézis kérdése. A magyar izlése, melynek már nem felel meg a nóta, hanem ariára szomjazik. Ariát pedig nem tud a cigány. Kipőngeti valahogy, ki is círázza, de mindig odarakja a cifráját, ahová nem is kéne. Hanem azért Makó felé még mindig muzsikálnak, nóta van még arra telé minden fűben, fában s arra felé még akad olyan ur is, mint néhai *Lonovics László*, aki a koppanó állu cigányra még holta után is gondol. Ez a nemes ur tízezer koronás alapítványt tett arra a célra, hogy a kamatokból éventint jutalmazza meg a legjobb makói cigánybandát. Most került kiosztásra az a kétszázötven forint, mely a *Lonovics László* gondoskodását dicséri. Jó és becsületes cigány-névi emberek kaptak. *Purcsi Karsai, Puka Lajos, Lakatos Jóska.*

Igy térül meg az a sok százás, melyet a szegény ur nem a homlokára ragaszt, hanem a főkapitánynyal, polgármesterrel, közigazgatási hatósággal osztat ki. Bizonyos, hogy szomorú időket élünk s ha Makóról nem írának meg azt is, hogy nagy a kétkedés abban, hogy a közigazgatási hatóság illetékes-e a díj odaítélésére, teljesen vigasztalan volna a haza sorsa. Így legalább van még illetékességi kérdés s ha ez van, akkor elélnünk még ezer esztendeig — csak cigány legyen.

— **A főváros tisztviselőinek szabadsága és pótléka.** Budapest polgármestere valami kis rendet akar teremteni azokban a rendezetlen állapotokban, amelyek a főváros tisztviselői szabadságidejének beosztásában, a pótlékokban és az utazási napidijakban mindaddig urakodtak. Megbízta tehát Rényi Dezső főjegyzőt, hogy dolgozzon ki szabályrendeletet arra, hogy mindezek a rendszertelen állapotok olyan kerékvágásba jussanak, amit a viszonyokhoz és a szükséghez alkalmazott rend tapos ki előjük. A főjegyző elkészült a munkával, melynek fontosabb intézkedései a következők:

A szabadságidőre vonatkozó szabályzat a közgyűlés által megválasztott tisztviselőknél meghagyja a hat heti szabadságot, de csak ha már tíz éve szolgálnak a városnál. A többi alkalmazott egy héttől öt hétig kaphat szabadságot. A kerületi orvosok eddig hat heti szabadságot kaptak, ezután négy hetet kapnak. A beosztás a legnagyobb mértékben mellényos s nagyon üdvös ujítás, hogy ezután nem külön kéri minden tisztviselő a szabadságidejét, hanem a hivatalfőnökök utján egyszerre. Eddig több ezer kérelmet kellett iktatni és kezelni s a polgármester éventint több ezer végzést adott ki. Ennek a sok fölösleges munkának végét veti az új szabályzat, mert egy végzéssel elintézik az egészet.

A pótlékokról szóló szabályzat szerint a városi alkalmazottak és a városatyák, ha a kültelken, vagy valamely szomszédos községben teljesítenek hivatalos szolgálatot s délután három óráig nem mehetnek haza, élelmezési pótlékokat kapnak. A polgármester 8 korona, a városatyák s azok a tisztviselők, akiknek 6000 koronánál nagyobb fizetésük van 6, a 4000 korona fizetésűek 4, a 4000 koronán aluli 2 és a szolgák egy korona élelmezési díjat kapnak. Ejjeli szolgálatért felügyeleti díj jár a tisztviselőknél. A mérnökök művezető és ellenőrzési díjat a szabályzat így állapítja meg: Ha a középítésre 300.000 koronával kevesebb van előíránva, a művezető havonta 60, az ellenőrző 30, 300.000 koronánál nagyobb előíránvánál a művezető 90, az ellenőrző 45, a 600.000 koronánál nagyobb előíránvánál a művezető 120, az ellenőrző 60 korona pótlékot kap, de csak az építési munka tényleges befejezéséig. A végleszámlálás és felülvizsgálás idején semmi pótlékot nem kapnak a mérnökök.

Az utazási napidijakat így állapítja meg a szabályzat: a polgármesternek 30, alpolgármestereknek, árvásztéki elnöknek 20, tanácsosoknak, elüljáróknak s a városatyáknak 16, 4000 koronánál nagyobb fizetésű tisztviselőknél 12, 2000 koronánál nagyobb fizetésűeknek 10, kisebb fizetésűeknek 8, a szolgáknak 4 korona napidij jár. A 4000 koronánál nagyobb fizetésű tisztviselő a vasuton első osztályban, a kisebb fizetésűek második osztályban utazhatnak.

— **Jégeső Meránban.** Meránból táviratozza tudósítónk: Ma félórát tartó nagy zivatar volt s jégeső esett.

— **A német császár merénylője.** *Berlinből* jelentik, hogy a merénylő *Weiland*-ot, akiről most már teljesen bebizonyosodott, hogy beszámíthatatlan, ma délelőtt az örültek házából átvittek a vizsgálati fogsgába. Védője, dr. *Dreier* pár nappal ezelőtt meglátogatta az örültek házában, de *Weiland* nem akarta beboosítani s ráfőrdet, hogy takarodjék el, mert különben megöli. Ezután *Weiland* felkapta székét, de a szobában levő három ór észrevetve szándékát s kiragadta kezéből a székét. A merénylő birkózni kezdett velük s csak másik három ór segítségével tudták az őrdjngőt megélekezni. *Weiland* még egy ideig tombolt, azután epileptikus görcsöt kapott, végre elaludt s három óra hosszág mély álomba merült. *Főlebredése után semmire sem emlékezett.*

— **Skjöldt kapitány.** Tréfásan az öreg tengeri főkapitány nevezhetők Skjöldt kapitányt, de most nagy jubileumot ült, s noha derék kollégái pezsgős lakomát is rendeztek a tiszteletére, ahol bizonyára emelkedett volt a hangulat, — mégis csatlakozunk a viharedzett kapitány komoly meghatottságához. A tengerészek különben is, akármiylen jóvállis legények, alapjában véve nagyon komoly fiúk. Aki a tengerrel barátokzik állandóan, hivatásból, annak a lelke inkább mégis csak acélossá edződik s nem okvetlenül operettfigura. Skjöldt kapitány különösen nem az. Legutóbb századszor indult el *Kopenhágából Island* nevű hajóján *New-Yorkba*, ide-oda tehát kétszázszor járta meg az Atlanti oceanát. Ami nem mindig ment olyan simán, mint ahogy az ember gondolná, amikor a dologról csak úgy egy-két számadattal beszámol. Egy-két csinos vihar ugyancsak kipróbálta a kapitány ur lélekjelenlétét és bátorságát. Az *Island* azonban mindig derekasan állotta ki a veszedelmeket, és Skjöldt kapitány büszkén fogadhatta bajtársai lelkes óvjációját. Az édes pezsgőbe egy kis keserű iz legfőljebb akkor keveredhetett, amikor Skjöldt kapitány melábusan arra gondolt, hogy ez alatt az idő alatt körülbelül negyvenhét ezer kivándorló honfitársát vitte ki Amerikába.

— **Vigyázz a halottra...** *Herkules-füredő*-ről jelentik a tolvajlás legújabb furiangosságát, amelyben a modern és a titokzatos elem fúrosán ölelkezik. A *Herkules-füredő* és *Karászebes* közt levő vasuti állomáson öreg este volt már, midőn egy szekér állt meg az állomás épülete előtt s két paraszt egy kopsorót emelt le a kocsirol.

— Üres kopsorót adnák fel, tekintetes uram! — mondották a parasztok a vasuti tisztnek, aki át is vette a kopsorót s épp le akart feküdni, midőn szobájában a távirógép berregni kezdett. A tiszt felkelt s nagy rémulétre a következő figyelemzetést olvasta a távirószalonon:

— **Vigyázz a halottra!**

A tisztviselő remegve ült a gép előtt, mely szakadatlanul s pitymallatig folyton csak e három szót kopogta:

— **Vigyázz a halottra!**

Reggel az első napsugár ott találta a tisztviselőt ijedt, halotthalvány arccal a távirógép mellett. Mikor az állomás szolga megérkezett, behatoltak a szomszéd szobába. A kopsoró üres volt, de üres volt a szobában levő *Wertheim-kassa* is, melyből hatszáz korona eltűnt. A tolvaj kétségkívül a viszonyokkal ismerős ember volt, aki a táviratozást értette s a kopsoróból kilépvé, a szomszéd szobából kopogtatta a rejtélyes szavakat. Azt hiszik, hogy a tolvaj a hivataloszolga, aki így akarta magáról elhárítani a gyanut.

— **Halálozások.** *Jankovics Antal* budapesti egyetemi könyvtári tisztviselő április 10-ikén délután 5 órakor 91 éves korában elhunyt. Temetése április 12-ikén délután 4 órakor lesz a budapesti egyetemi könyvtár (Ferenciek-tere 5. sz.) előcsarnokából. *Jankovics Pápa* született 1810. szeptember 14-ikén régi nemesi családból. Veszprém megyében kisjenői birtokos és az 1832-iki országgyűlésen alegatus deputatus volt. Az 1840-es években és 1860-ban mint Moson megye alispánja szolgált a közügyeket. Az 1865—68. és 1869—71-iki országgyűlésen mint Moson megye képviselője vett részt. Trelort 1882-ben nevezte ki a budapesti egyetemi könyvtárhoz tisztviselővé, mely állását egész haláláig hűségesen töltötte be.

Ozv. *Czeizler* Zsigmond hosszú betegség után 67 éves korában Nagy-Károlyban meghalt. Az elhunytban *Czeizler* Emil hírlapírórtársunk édes anyját gászolja.

Dochndl Béla budai könyvkötőmester 80 éves korában meghalt. Temetése 11-ikén délután 4 órakor lesz az I. kerület Tárnok-utca 5. szám alatti gyászházban.

— **Eltűnt merénylő.** *Pétervárról* jelentik, hogy *Lagovszkít*, aki merényletet követett el *Pobjedonoscevo* ellen, az odaváló törvényszék gyilkosság kísérlete miatt hat évi kényszermunkára és rendi jogainak elvesztésére ítélte.

— **Meg akarták gyilkolni a szultánt.** Egy — ugylátszik — nagyjobbzású és komoly számba vehető összeesküvést hiúsított meg *Genfben* egy névtelen levél. A levelet a rendőrség kapta s az állott benne, hogy a város egy ismeretes házában napról-napra több anarkhista gyűlésezik s az összejöveteleknek az a céljuk, hogy megbeszéljék azt a tervet, amely szerint legkönnyebben hozzá lehet férkőzni *Abdul Hamid* szultánhoz. A levél vétele után a rendőrség azonnal elküldte detektívjeit a megjelölt házba s ki nyomozta, hogy kik az összeesküvők. Már tegnap délelőtt öt orosz, két belga és egy örmény anarkhista fogtak el. Hat diák közülük, kettő pedig nyomdász. Ezzel azonban még nincs vége a letartóztatásoknak, mert az összeesküvésbe sokkal többen lehet vannak keveredve, mint amennyit már elfogtak.

— **Öngyilkos hitzónok.** Nagy bajban vannak a nazarénusok *Kunagótán*. Mocsok esett az evangélium legszigorubb híveinek, a nazarénusoknak vallási reputációján. *Kunagótán* a nazarénusok hitzónoka, *Krista István* öngyilkossá lett. Főlakasztotta magát a mostorgerendára és ez által ellentétbe helyezkedett életének utolsó cselekvése életének összes prédikációival. Ha van ennek a számandó következtetésnek némi magyarázata, úgy a vallási rajongás misztériumában talán megtalálhatjuk azt. *Krista István* ugyanis nem egyszer állította, hogy ő az *Urral* több ízben beszélt és az *Ur* közölvén vele az ő akaratát, megmutatta neki — az igazság útját.

— **A szentelt föld.** Egy öreg morva parasz-asszony addig buzdítgatta a legény fiát, míg az hallgatott az anyja szavára s egy napon fejszével kettéhasított a szeg, ötvennyolc éves atyja koponyáját. *Ludwig János* így halt meg s így került a morva földre. A fia ásta meg a sírját, a felesége parancsára. A gyilkosok rendszeren nagyon óvatossámban s bámulatra méltó körültekintéssel tudják elpalástolni a büntett legapróbb részleteit, de a fekete rém, a megbomlott lelkiismeret mindig sugall nekik valami olyant, ami végzetes tetteket fölfedezi. Az asszony három napra a gyilkosság után avval ébredt, hogy az öreget nem szabad a morva földben hagyni. Szentelt föld kell annak az embernek, aki így halt meg. Az engedelmes fiu hát kiment a határba, kiásta az atyja holttestét, számára tette s úgy vitte vissza a faluba. A holttestet aztán elrejtették addig, amíg a szentelt földbe vihetik. Otthon tartogatták, vizes ruhával borították le s úgy vártak...

A legelső csendő-örjárat megtalálta a holttestet s a két bűnös tegnap töredelmes vallomást tett a brünni bíróság előtt.

— **Sok hűhó semmiért.** *Berlinből* írják: Hetek óta látni a berlini postahivatalok falán egy nyomtatott hirdetést, amelynek ez a szövege:

FIGYELMEZTETÉS.

Az öt-pennig berlini postahivatal helyiségében egy *öt-pennig* bélyeg találtatott. Az, aki ezt a bélyegyet elvesztette, ezennel felszólítatik, hogy hat hét leforgása alatt jelentkezzen a főpostahivatalnál, s bizonyítsa be, hogy ő az, aki a bélyegyet elvesztette. Ha addig nem jelentkezik, a bélyeg nyilvános árverés után a legtöbbet ígérőnek el fog adni.

A postaisgatóság.

Az öt-pennig bélyeg a mi pénzünk szerint három krajcárt ér. És *Berlinben* három krajcárért ily nagy hirdetések ragasztanak ki...

— **Elfogott család.** Említettük a napokban, hogy *Kirschbaum* Edéné trafikjába beállított régi ismerőse, *Horváth* Károly zombori születésű 35 éves bírósági kézbesítő, s azzal, hogy olesó villamos vasuti jegyeket hoz a számára, kicsalt tőle 1337 korona 26 fillért. A trafikosné hiába vár a jegyekre, meg *Horváthra* is, a jómadár nyomban elszökött a pénzzel, s most érkezett *Hamburgból* távirat, hogy ott elfogták. Amerikába váltott jegyet s a sikkasztott pénzből 960 koronát találtak nála. Kiadatása iránt megtették az intézkedéseket.

— **Új posta.** A nógrádmegyei *Keszeg* községben ideiglenesen beüzemelt postahivatal e hó 16-án újra megkezdte működését s úgy mint ezelőtt levél-, pénz-, csomagküldemények, 1000 koronáig terjedő postautalványok, utánvételek felvételével, továbbításával s a postatakarékpénztári teendőkkel fog foglalkozni.

— **Öngyilkossági kísérlet bérkosiban.** *Fűzik* Sándor 27 éves, nős körjegyző ma délután a Király-utóában egy egyfogatú bérkosiban revolverrel a mellébe lött. Életveszélyes sebével a Rókus-kórházba vitték. Levelet találtak nála a főkapitányhoz címzve, amelyben azt kéri, hogy holttestét ne boncolják föl. Kéri továbbá a főkapitányt, hogy a Király-utca 77-ik szám alatt lakó feleségét kimélettel értesítsék az ő öngyilkosságáról. A szerencsétlen embert öngyilkossága okáról kihallgatni nem lehetett, mert eszméletlenül fekszik a kórházban.

— **Egy rejtélyes Korvina.** A *fronzei* közszegénység ülésén a napokban tüzes botnyán kerekedett egy Korvin-kodex körül, amelyet állítólag „az osztrák-magyar kormány” kért kölcsön. Giovanni Rosadi interpellációt nyújtott be az iránt, amiért a *Biblioteca Laurenziana*-ból a könyvtár legértékesebb darabja, egy Korvin-kodex eltűnt. Az interpellációra *Torrigiani* márkí, a könyvtár őre azt válaszolta, hogy a kodexet még a múlt évben, az osztrák-magyar kormányknak adták cserébe több más értékes könyvről. Oriási vihar tört ki erre. A képviselők felugráltak helyeikről és egymást kiabálták tul.

— Gyalázat! A Pelloux kormány büne. Vád alá kell helyezni! Csalás!

Csak nagynehezen lehetett a vihart lecsillapítani és a közgyűlés végre is elhatározta, hogy haladéktalanul lépéseket tesz a megbecsülhetlen eréklye visszaszerzése iránt.

— **Elfogott sziniszagató.** Bécsben — mint onnan jelentik — ma a rendőrség letartóztatta *Blumenreich* Pál volt sziniszagatót, akit a berlini törvényszék négy évvel ezelőtől okirathamisítás és sikkasztás miatt kilenc hónapi börtönrre ítelt. Az elfogott sziniszagatóra öt évvel ezelőtől előkelő berlini pénzemberek rábízták a Westent-színház vezetését. A lényes új színházban főlíválva játszottak operát és operettet, stacionkó vendégszerepelték ezüstös díszítési talai között s a színháznak állandóan nagy közönsége volt. Mikor már jócskán megnövekedtek a Westent-színház anyagi erői. *Blumenreich* új vállalkozásba fogott. Atvitte a dülledező ugynevezett *All-Berliner Theater* igazgatását s rákötötte a Westent-színház részvényeseinek a pénzét. Mikor az ócska rossz műintézet megbukott, esőbe került a Westent-színház is s *Blumenreich* közokirathamisítás és sikkasztás miatt vád alá került. A kilenc hónapi börtönről szóló ítélet után a bukott sziniszagató szabadságra maradt s Amerikába szökött. Tavaly azonban visszatért s Bécsben telepedett meg. Jelentkezett is a bécsi rendőrségen a saját neve alatt s irodalmi munkásságából élt. Valami házassági dologban levelet írt a berlini rendőrségnek, amelynek így jutott eszébe, hogy *Blumenreich* el van itélve s a törvényszék táviratilag rendelte el letartóztatását.

— **Brescni bűntárs.** Emlegettük, hogy a svájci kormány kiadta Olaszországnak *Jaffei* anarkhiztát, miután a milánói államügyész elegendő bizonyítékot szolgáltatott arra nézve, hogy *Jaffei* bűntársa volt Brescinek, *Umberto* király gyilkosának. Most a milánói *Secolo* *Jaffei* apjának, aki *Folignoban* kereskedő, a következő levelet küldi:

Az én *Viktor* fiam 1896-ban beállt pénzügyörnek *Maddaloni*-ban. Onnan a *comacchioi* sóbányákba küldték, ahol 18 hónapig maradt, de folyton hideglélős volt. Onnan ismét *Ventimigliába* tettek át, ahol nagybeteg a *Santo Spirito* kórházba került. 1900. február 18-én strichninnel megakarta magát mérgezni és csak nagynehezen tudták megmenteni. Ugyazon hónap 26-án megszökött és *Bozenbe*, majd *Strassburgba* és *Baselbe* ment ahol 1900. július 15-ig maradt. *Baselből* Franciaországba utazott, ahol július 18-tól augusztus 18-ig egy műhelyben dolgozott, azután szeptember 12-ig gazdájának hívével együtt, mint napszámos dolgozott. Szeptember 12-én újra Svábjába ment és ott úgy látszik, hogy meghibbant az esze. Akkor írta *Brescinek* az ismeretes levelet, holott *sohasem volt anarkhista*. A monzai büntény idején pedig *Franciaországban* dolgozott, amit gazdájának leveleivel fogok megbizonyítani.

— **Titokzatos gyilkosság.** *Berlinből* táviratozza tudósítónk, hogy az altonai ügyészségnél egy borzalmas gyilkosságot jelentettek fel. Virágvasárnap a város közelében egy árokban egy földműves egy emberi lábat talált. Később ráakadt a törzsre is, amely egy körülbelül husz éves férfié lehetett. A fej csak hucataton lógott s a nyaktól a gyomorig iszonyu vágás tátongott a holtesten. A karok is majdnem egészen le voltak vágva. A második lábat nem találta meg. A holtest 3-4 hétig heverhetett már az árokban. Az egyik karon be vannak tetoválva ezek a betűk: *L. K. 1897.* Azt hiszik, hogy a meggyilkolt ember matróz volt.

— **Ellopott aranyrudak.** *Bremerhafenből* jelentik, hogy a ma odaérkezett *Kaiser Wilhelm* der *Grosse* gőzhajó kincseskamrájából ellopott két aranyrudat. A *Norddeutscher Lloyd* 10.000 márká jutalmat tűzött ki az ellopott arany és a tettes előkerítésére.

— **Budapest legújabb térképe.** Az utolsó néhány esztendőben a főváros nagy átalakulások ment keresztül. A városrendezési és az utca-szabályozási munkák a múlt évvel egyelőre befejezést nyertek. Készen van az új *Kossuth Lajos-utca*, a *Szabadságtér*, az *Eskü-tér* stb. s így igazán hiányt pótol az az új térkép, mely *Budapest fő- és szélváros legújabb térképe* elnevezéssel most jelent meg *Barta* Lajos könyvkereskedésében *Budapestben* (V. Lipót-körút 20.). A hétszínben előállított új térképen megtaláljuk az új utcákat: *Aulich-utca*, *Percol Mór-utca*, *Munkácsy-utca* stb. Az eskü-téri új Duna-hídát, a *Margit-híd* új lejáróját, a városi vasutak közlekedési vonalait, a nevezetesebb középületeket stb., ezek által a térkép nélkülözhetetlen, *budapestinek*, vidékének és idegeneknek egyaránt. Bolti ára: hatvan fillér.

— **Egy főnyeremény regénye.** Ilyen címen írtuk meg, hogy egy *keresepesi-ut* divatüzlet tulajdonosa Amerikába vitorlázott egy fiatal elárúsítónjával. Szíves készséggel kijelentjük, hogy ez a hírünk nem *Weiskopf Hermann* urra vonatkozott, akinek a *Csömör-ut* 8-ik szám alatt van divatüzlete.

□ **Felsőmagyarországi Múzeum.** Kassa város díszes új palotát emeltetett a *Felsőmagyarországi Múzeum* műkincseinek és gazdag levéltárának elhelyezésére. Az országos múzeumi felügyelőség a múzeum rendezése szempontjából felajánlotta Kassa városának, hogy e célból egy évre felkéri *Mihály Józsefet*, az Iparművészeti Múzeum őrát, aki éppen Kassa műtörténetének kutatása körül nagy érdemeket szerzett. *Mihályt* e célból egy évre szabadságnak. Kassa város tanácsa a múzeumi felügyelőség az ajánlatát pártolólággal terjeszti a közgyűlés elé.

— **Zsebmetszések.** Tegnap hat embert boldogítottak a fővárosban a zsebmetszők. *Schwarz* Tivadar orvoszigorionának pénztárcáját, *Elmer* János orvosnak arany óráját lopták el a labdarugó-versenyen. Az előbbinek 220, dr. *Elmernek* 360 korona a kára. *Tóth* Samu borbélylegénynek 25 koronás ezüst óráját, *Czizek* Vendel iparosnak ezüst óráját, *Felner* János gyári munkásnak szintén ezüst óráját, *Reinhardt* Antal nyomdásznak pedig a jól megtöltött erszényét lopták el a zsebtolvajok. A rendőrség nyomozza őket.

— **Vasuti szerencsétlenség.** *Münchenből* táviratozzák, hogy a *Nürnberg* és *Regensburg* között lévő vonalon *Hüblersdorf* állomásnál egy személyvonat hibás váltóállítás folytán kisiklott. Hat kocsi felborult s három ember súlyosan, három pedig könnyebben megsérült.

— **Rendőri hírek.** *Szabó* András 17 éves könyvkötősegéd a *Mátyás-tér* 13. szám alatt lévő lakásán mellette lőtte magát. Haldokolva vitték a *Rókus-kórházba*. — Tíz volt ma reggel a *Kerepesi-ut* 80. szám alatt lévő *Band* Vimos és fia *fűszerüzlet-cég* raktárában. Egy láda gyufa gyuladt meg valahogy s tovább terjedt a tűz, amelyet a központi tűzrészeg oltott el. — A rendőrség letartóztatta *Beer* Ferenc, *Vonhala* Béla, *Lampert* József, *Móczár* Károly és *Krádl* József eszavargókat, akik e hó 8-ika és 9-ike közötti éjjel a *Csáky-utca* 2-ik szám alatt lévő *Kissling-féle* csillárgyárból 900 korona árú rezet elloptak. — A rendőrség ma táviratot kapott a *troppai* rendőrhatalomságtól, hogy *Göbel* Ferenc állami adópénztárnok 20.000 korona elsikkasztása után megszökött s állítólag Magyarország felé vette útját. A rendőrség megtette a kellő intézkedéseket. — Ma délután a *Gellérthegy* alatt egy gázszruhába öltözött, szép, fiatal leány holtestét lopták ki a *Dunából*. A rendőrorvos megállapította, hogy a holtest már 2-3 nap óta van a vízben. A holtestet a törvényszéki orvostani intézet balottaskamrájába vitték.

— **Érdekes vendégek.** *A. Mansell* D. D., az indiai *Philander* Smith Institute tanára és neje *Mrs. dr. N. M. Mansell*, aki nőorvos és a szépművészetek tanára. *Mussoriból* *Budapestre* érkeztek. A érdekes vendégek a *budai Szt. Lukács-fürdőben* laknak.

— **A magántisztviselői sorsjátára** ügyében felkerestünk a szövetségi elnökség által, hogy figyelmeztessük t. olvasóközönségünket arra, hogy a sorsjáték most következő héttől, április 15-én lejár, miért az eddig ki nem fizetett sorsjegyek értékét ezen határnap előtt a szövetségi irodába (VII. ker. Erzsébet-körút 27.) utatnani sziveskedjenek, nehogy e nyemények átvétele körül nehézségek támadjanak.

(x) **Akácia crémo** országoserte a legkedveltebb araszépitő, ára: 2 K. Főraktár *Kriegner* György gyógyszerháza *Budapest*, *Kalvin-tér*. *Poudre* 1 K., mosdószappan 1 K.

(x) **Weiner** *Mátyás* divatruházának áruai legjobbak és legolcsóbbak.

(x) **Mi okvetlen szükséges a hölgyeknek?** Szép, tiszta, üde arcbőr! Ez biztosan elérhető a *Margit-créme* által. Kapható a készítőnél: *Füldes Kelemen* gyógyszerésznél *Aradon* és minden gyógyszerháznál.

(x) **Néklőtölhetően háziszer nehéz emésztés** minden következményeivel a *Pserhofer-féle vértisztító lada*csok, amelyek gyorsan és biztosan hatnak és évtizedek óta sikeresen használtak. A leghíresebb orvosok is ajánlják nehéz emésztés, gyomor-baj, kólika, ideges fej-áras, vérszegénység, sápkór stb. betegségeknek. 1 tekeret = 6 doboz = 15 ladaes 1.05 írt. A pénz előzetes beküldése után 1 tekeret 1.25 írtért, 2 tekeret 2.30 írtért küld bérmentve *Pserhofer* J. győgytárn *Bécs*, *Singerstrasse* 15.

(x) **Figyelmeztetjük** a gazdaközönséget és iparvállalat-tulajdonosokat hogy gépjárat és hengerolajszükségletüket a *herneves orosz amerikai olajipar-részvénytársaságnál* letezzék. Az egyedüli elárúsítás *Reich* S. és tarsa cégnél *Eötvös-utca* 22, mely cég minta- és árjegyzékkel készséggel utolaz.

(x) **Fiatal ember!** Kérdezze meg orvosát, akkor megtudja, hogy baját a *Santal* *Erger* gyógyvízja meg gyorsan és legjobban. 1 üveg 3 kor. a *Nador*-gyógytárban *Budapest*, *Váci-körút* 17. *Postán* 3.40 korona előzetes beküldése után bérmentve.

(x) **Lukács** *Vilmos* bankházából, *Budapest*, *V., Fűrdő-utca* 10. sz., vegyenek osztályosjegyeket.

(x) **Elsőrendű**, a fővárosban és az országban elismert műtermen *Kossák* *József* és. és kir. udv. fényképész, *Kossuth* *Lajos-utca* 12., szemben a *Nemzeti Kaszinóval*, látványos kirakat a kapubejáratnál.

(x) **Meglepetésűl** legcélsezerűbb fényképeket készítenek, melyek *Rivoli* fényképezési műtermében művészi, tiszta kiviteiben jutányos árak mellett kaphatók. Fővételek ünnep és vasárnapokon is egész nap készülnék.

(x) **Kérjük mindenütt** *Emke-gyújtót!*

Tavaszi séták.

I.

Korzó.

Mint minden április havában
A mérsékelt tájak felett,
Ezuttal is derült sugárral
Mosolyg a pontos kikelet.

Miről különben a közönség
Sok dalból értesülhetett:
A szél megenyhült, bővös áram
Csiklandja a természetet, —

Már nincsen bunda, nincs fagyos szél,
Már nincs hideg, már nem havaz,
Sőt itt a visszavonhatatlan
A végleges, komoly tavasz.

Ilyenkor minden gazdag ember
Fővársunk utcáiról
Sietve távozik a honba,
Hol citrom és narancs pirul.

Kiről ellenben mostohábban
Gondoskodott az égi kegy,
Az *Budapestben* és vidékén
Sétálni megy, sétálni megy...

II.

Gellérthegy.

Mióta az orvostanárok
Forrón ajánlották nekem
Az *Alpesek* hús levegőjét,
A mozgást napban, szírteken, —

A *Gellérthegyre* ballagok fel
Szorgalmasan ebéd után,
Mi által föllenditem én is
A helyi forgalmat *Budán*;

De a *Dunán* is, meri *Budára*
Mindig propelleren megyek,
Mert yachtot, yachtot ah magamnak,
Szegény költő, honnét vegyek?!

A *Gellérthegyre* bandukolni,
Es innen széttekinteni,
Oly élv, amelyet némi tulzás
Ugy jellemez, hogy: isteni!

Alant a *Duna* síma árja,
Fölötted úszó fellegek,
Hátad mögött a citadella,
Közötted *bonne-ok*, gyermekek...

Be másként álltál egykor itten,
Hogy hült ki, lásd, a tűzkohó, —
Be mást daloltál egykor itten,
Mert ifjú voltál és bohó!

III.

Margitsziget.

Mint titkos dallam siri esőndben,
Vész halkán el az esti fény, —
Ilyenkor oly szép elbolyongni
A *tubarózsák* szigetén.

Itt jártam, vártam tavaly őszszel;
Es úgy hívém, magveshetem,
Hogy melyik fecske az utolsó
Az elhaló, tar szigetén.

Számára megtépett szivemből
Egy bús dal szikkadt véresen, —
Egyszerre eltűnt minden fecske,
Ugy lassan-lassan, esőndesen...

Magamban álltam ősz esőndben
Es minden fecske már uton, —
Hogy melyik is volt az utolsó,
Nem láthattam meg, nem tudom.

Szerelmed, boldogságod ékként
Ezernyi csókban lánkol el, —
De melyik is volt az utolsó?
Nem érted, nem emlékezel...

Mint titkos dallam siri esőndben,
Vész halkán el az esti fény, —
Ilyenkor oly szép, elbolyongni
A *tubarózsák* szigetén...

Oh, természet!...

— Jelenet. —

(Husvét hétfője. Egy tősgyökeres budapesti öt éves kis lányt a Gellérthegy körül sétáltat a mamája és a papája.)

A kis lány: Mama, ez mi?

A mama: Ez, fiam, ibolya.

A kis leány: Ugy-e, ezt nem szabad letépni?

A mama: Itt szabad. Itt minden szabad, mert itt a városon kívül vagyunk. Amit itt látsz, gyerekek, az a természet.

A kis lány: Az ottan... az is természet?

A mama: Nem, fiam, az tambura-zenekar. De az is része a természetnek, mert őket is a jó isten teremtetto.

A tambura-zenekar:

Hiresek a budapesti leányok,
Egész éjjel legények után járnak,
Megmosdanak bécsi szappan habjával,
Odacsalik a legényt a szagjával.

A mama: Ez, fiam, a nép egyszerű gyermekei-
nek éneke. Ez egy népdal.

A kis lány: Ezek parasztlányok, mama?

A mama: Igen, kicsikém. (Megszólítja az egyik
tamburás lányt): Hogy hívják magát, szentem?

A tamburás lány: Ich heisse Valeszka.

A papa (egy másikhoz, népies hangon): Hát magát,
azt a ragyogóját, tyuhaj, hogy hívják?

A másik (szédén): Adél.

(Sietve tovább mennek.)

A kis lány: Ugy-e, az ott ökör?

A mama: Nem, fiam, tehén.

A kis lány: Mama, mi a különbs...

A papa (hirtelen): De igen, ökör, fiacskám. Az
meg ott egy kis bárány.

A kis lány (juszit is): Papa, mi a különbs...

A papa: Warum sagst du Ihr solche Sachen?

A kis leány: Papa!... paapa!... paaapa!...

mért nem ökör a tehén?

A papa: Jó, jó, kis lányom. Igen.

A mama: Nézd a kis bárányt, Elluska.

A kis lány: Mit eszik a bárány?

A mama: A bárány növényeket eszik, fiacskám

A kis lány: Mért nem eszik a bárány kékkel?

A mama: Mert... mert... (a papához): Tényleg
miért eszik a bárány mindjárt a szájával?

A papa (elmélázva): Ha ezt a telket itt megvet-
tem volna az új hidnál két év előtt, amikor az a
Schöpkesz kínálta...

A mama: A te hibád. Most fölment az ára.

A papa: Fölment? Ez nem is kifejezés rá!
Föl... föl... (Valami nagyot akar mondani): Föl-
csuszott!

A kis lány: Mama, megint egy tehén... vagy
ez is ökör? (A papdét a telekről beszélnek.) Papa...
maamma! Mama! Mama! (Kis gondolkodás után): Meg-
kérdem otthon a Julesától.

A mama: Majd adok én neked a cselédektől
tanulni!

A kis lány: Szabad szaladni, mama?

A mama: Szabad, de nem nagyon. És csukd be
a szádát, ha szaladsz! (A kis lány elszalad.)

A mama: Ez a Schöpkesz egy gazember.

A papa: Egy svihák.

A kis lány (sírva szalad vissza): Mama, ha be-
csukom a számat, nem tudok lélegzni!...

A papa (aki még mindig a telket sajnálja): Hát
ne lélegz.

A mama: Tessék. Csupa sár a cipője.

A kis lány: Mama szabad fűt szedni?

A papa: Nem szabad. Most már elég volt, men-
jünk haza. És fangt an kühl zu werden.

(Hazamennek.)

Egy pesti ismerősük (a hidon): Nini... honnan
jönnek?

A mama: A Gellérthegynél voltunk... kell néha
a gyereket kivinni a szabadba, hogy lássa, mi az a
természet... — o. —

FŐVÁROS.

(*) A főváros kölcsöne. A közönség érdeklő-
dése egyre növekszik az aláírás iránt. A székes főváros
központi pénztárában a szó szoros értelmében
alig lehetett ma mozogni, mert a felek, különösen a
középosztályból valók, egyre érkeztek a kisebb ösz-
szegű aláírásaikkal. Ma épp ezért nem is gyülemlent
össze valami nagyobb összeg a székesfőváros köz-
ponti pénztáránál, hanem annál szebb, biztatóbb és
meghatóbb volt az a látvány, hogy igen sok olyan
ember, aki évek hosszú során át tudott valamelyek
csekély összeget megtakarítani, a legteljesebb kész-
séggel és bizalommal hozta el, hogy fővárosa fölhi-
vásának ő is, a maga erejéhez képest, eleget tegyen.
A székesfőváros központi pénztáránál ma délig
5,900,000 koronát jegyeztek.

(*) A harmincos bizottság ülése. Ma délután
ülést tartott a főváros ügyvéinek a rendezése tárgyá-
ban kiküldött harmincos bizottság, Halmos János pol-
gármester elnöklése mellett. Az elnök ismertette az
egyeb albizottságok részéről betérjesztett jelentéseket.
A tanítói fizetések leszállításának a kérdéséhez szölvá.
Fallér Ferenc tanácsos kijelentette, hogy mivel a tanítóknak
csak 600, 800 és 1100 forintos fizetéssel vannak javad-
almazva, ezeknek a fizetését aligha lehetne leszállít-
tani. Az elnökök polgármester azt a javaslatot teszi,
hogy elvileg fogadják el a javaslatokat s ha majd a
közgyűlés is elfogadja, akkor az ügyosztály utasítást
kaphat a konkrét javaslat megítélésére, még pedig
azzal, hogy vételessé alapos revízió alá az egész fi-
zetési szabályzat. A bizottság elfogadta a polgármester
javaslatát, azzal, hogy a hitoktatás kérdését függőben
hagyják.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Endre és Johanna reprise. A Nemzeti Színház-
ban Rákosi Jenőnek szombaton felelevenítésre kerülő
lörténeti színművének, Endre és Johannának követ-
kező a szereposztása:

Róbert nápolyi király — Ujházi. Endre herceg — Beregi.
Tarentói Lajos — Dező. Durrazzói herceg — Horváth. Monte
Scaglioso — Mihályfi. Teruzzi — Gyenes. Melazzo — Pálfi.
Bertram gróf — Császár. Róbert barát — Szacsavay. San
Severino — Náday B. Fra Giacomo — Vivári. Fra Nicolo —
Gabányi. Apród — Nagy Ibolya. Étekgőgő — Zilahy. Halász
— Rózahegyi. Sancha királyné — Sz. Prielle Kornélia.
Erzsébet királyné — Jászai Mari. Valois Katalin — Szacsavayné.
Pericord Mária — Helvey Laura. Johanna — P. Márkus
Emilia. Mária — Halmy Margit. Fiúppa — Vivariné. Margó-
seta — Maróthy Margit. Sancia — Hegyesi Mari. Catella —
Seigeti Juliska.

** Lukácsy Sándor jubileuma. Pénteken, e hó
12-én ünnepli meg a Népszínház Lukácsy Sándornak
50 éves írói és művészi jubileumát a Vereshajuk elő-
adásával, amely elsőrangú szereposztásban kerül
színpadra. Lukácsy nemcsak több mint 20 éven át fő-
rendezője, hanem legtermékenyebb eredeti írója is
volt a Népszínháznak. Legnagyobb sikert aratott a
mostani jubileumi alkalomra kitűzött népszínműve:
A vereshajuk, amelynek most lesz a 112-ik előadása.
Ezenkívül még tizennyolc eredeti darabja került a
Népszínház színpadára s átdolgozott két idegen dar-
abot: az annak idején szenzációsulamba ment Sötét
titok című látványosságot, meg a Molnár és gyermekeit,
melyet a Népszínházban 25 év óta az ő átdolgozásá-
ban adnak. Eredeti darabjai jobbadán népszin-
művek, s van közöttük egy életkép: a csirkefogó
(színpadon 1871. február 1-jén), egy korrajz:
Száz év (1890. október 25.) és négy operett-szöveg:
Szekely Katalin, melynek a zenéjét Erkel Elek
írta s mely 1880. június 16-tól 1881. október 6-ig
27-szer került színpadra; Titkos csók, zenéjét szerezte
Bátor Szidor és Hegyi Béla (1888. december 7-től
1889. október 1-ig 19-szer); Tél és tavasz (Rosen-
zweig Vilmosmal, 1891. október 17-től 30-ig 10-szer);
és A libapásztor, zenéjét írta Forrai Miklós (1893.
szeptember 29-től 1894. augusztus 31-ig 16-szor). Elő-
adott többi darabjának sorozata ez: A pók, A zsendő,
Közsa Jutka, Ágnes asszony, Árva Zsuzsika, Az asszony
verve jó, Szomszéd uram kakasa, Az isten keze, A sze-
relem sötét verem, A zsidó honvéd, Rebeka, Zsuzsika.

** A Népszínház ujdonsága. Szombaton, e hó
13-án kerül először színpadra a Népszínházban Fontanes
(Alexandre Frigol) 3 felvonású énekes bohózat: A
mészehetek. A darab egy Fregoli-szerű kettős szerep,
(Rivarés és Loupy) melyet Szirmai Imre játszik, ki a
darabot rendezte is. A női főszerepet (Lola) Fedák
Sári játsza. A többi szerep kiestés a következők:
Dupontné — Krecsányi Sarolta, Barbentane — Németh,
Barbentane — Sipossné, Lujza, leányuk — Baán Nelli,
D'Altières marquis — Solymosi; Bonrotte végrehajtó
— Kovács M.; Celestin — Tollagi; Mária — Kápolnai
Iren; Adél — Baán Mariska; Jean — Ujvári; Rend-
őrmeester — Szerdahelyi; Rendőr — Delli; Szakácsné
— Erdélyi Margit. A darab főpróbáját péntek délelőtt
tíz órakor tartják meg.

** Művészest. A Fővárosi Tisztviselők és Hiva-
talnokok Otthona segítő alapja javára e hónap 13-án,
szombaton este fél kilenc órakor saját helyiségében
(Baross-utca 59.) művészestét rendez, amelyet társas-
vacsora és tánc követ. A művészestén közreműköd-
nek Gazsi Mariska, Bojár Teruska a Népszínház
tagjai, Ledócsy Gizella, Szoyer Ilonka, Aranyossy
Janka, Rózska Lili, Palásthy Sándor a Magyar Szin-
ház tagjai, Komáromy Zoltán, Vargha Béla, Bendiner
Nándor Paczoma Antal s Kuller Rezső.

** Salvinó Oroszországban. Salvinó, az ismert
olasz tragikus ez idő szerint Oroszországban vendég-
szerepel. A művész legkézzelnyeb négy estén át a
pétervári udvari színházban fog játszani.

** Amerikai nábob színháza. Morton a neve
annak az amerikai pénzkirálynak, aki csak azért, mert
a falusi jószágja, amelyen családjával lakik, jó mesz-
szíre esik minden színházi vándorlót — saját színházat
építtetett magának. A New-Morton Opera-House csekély
1,800,000 koronába került. A színházat Carmennel nyit-
tották meg s ennek az előadásnak a költsége tíz
korona volt.

** Uj Planquette-Bisson operett a Népszínház-
ban. A Népszínház igazgatósága, mint értesülünk, meg-
szerezte előadásra Planquette Róbertnek Teréz kapitány
című operettjét, amelynek librettóját Bisson írta. A
nagyérdemű ujdonság, mely a párisi Gaité-színházban
óriási sikert aratott, a jövő évadban kerül bemutatásra.

** Német színtársulat a Magyar Színházban.
Berlinből távratozzák, hogy ma délelőtt jött létre
Lindau igazgató és a Magyar Színház igazgatósága
között a szerződés, amelynek értelmében a berlini
színtársulat májusban a Magyar Színházban fog ven-
dégszerepelti s a többek között elő fogja adni
Björnsterne Björnson Erönkön felül című szenzációs
darabját is.

A főváros közoktatásügyi bizottsága 1901. április
hónap 12-én, pénteken délután 5 órakor az Újváros-
ház közgyűlési termének társalgójában ülést tart. Az
ülésen kerül tárgyalás alá a Magyar Színház rész-
vénytársaság kérelme a tervezett idegen nyelvű ven-
dégelőadások tárgyában.

** Műsorváltás a Népszínházban. A Cirkusz-
életnek holnap, csütörtökön estére hirdett előadása
közbejött akadályok miatt elmarad, s helyette A baba
kerül színpadra, Alescia szerepében Fedák Sárival.

** Hunyadi László a Telefon Hírmondóban. Ma
este előzetőinek és halgatónak szórakoztatására a Telefon
Hírmondó a Magyar Királyi Operaház előadását fogja közve-
títeni. Előadásra kerül a Hunyadi László, Erkel Ferenc nagy
operája. Az opera közvetítés után a rendezés esti felolvasás
következik, annak végzetével pedig 11 óráig még cigányzene
lesz hallható a kagylókön keresztül, melyet az Emke és az
Elite kavházából közvetít a Telefon Hírmondó.

Berlini színeszet.

Berlin, április 8.

I.

Berlinben kétféle színeszet van: a régi és az új.
Ennek a meghatározásnak itt van jogosultsága és van
jelentősége is. A régihez tartoznak — első sorban —
az udvari színház, a királyi Schauspielhaus és azok az
apró külvárosi színházak, amelyek még ma is a
lealkonyult régi német romantika oltárán áldoznak.

A Schauspielhaus Grubbe főrendező vezetésé-
 alatt az elszéledt meiningeni apostolok hagyatékából
táplálkozik. Az utolsó három évtized nagy politikai
eseményei társadalmi evolúciót teljesen nyomatlanul
zugtak el feje fölött. Szürke falait szigoruan elzárta a
szocializmus kiáltó kérdései elől. Egyetlen új hang
nem hangzott még azokon a szűrtárgy deszkákon,
amelyeket Iffland szelleme szentelt föl az előadó
művészetnek. A maga elzárkózottságában ez a szin-
ház sokkal szigorubb, mint akár a Théâtre Français.
De amíg a Théâtre Français, nemzeti jellegének,
művészeti tradíciójának féltékeny megőrzése mellett
abszolút művészi jelentőséggel bír, addig a Schau-
spielhaus tehetetlenül ragaszkodik üres formákhoz.
Nem tud megfelelni sem művészi, sem irodalmi köte-
lezettségének. A történelmi drámát dekoratív cifrasá-
gok külsőségeibe temette, a modern drámaórá pedig
egyszerűen nem veszt tudomást. Nincsenek kimagasló
művészi egyéniségek, akik az elavult formákba tartal-
mat öntenének, de még egységes karaktere sincs.

A minap Uriel Acostát láttam a Schauspielhaus-
ban. Dr. Pohl jászotta Rabbi ben Akibát. Ez a mű-
vész csudálatos módon, véletlenül került az udvari
színház ensemblejébe. Az ő művészi lényé teljesen
független a német színészeti történelmi fejlődésétől. Az
olasz veristák hatása alatt bontakozott ki és Rabbi
Akibája joggal helyet foglalhat bármely olasz szinpa-
don, akár a Novelli XI. Lajosja mellett. Képzhetel
már most, hogyan lögött le erről az egy alakításról a
Schauspielhaus egész összjátéka. És ilyen egyetlen
Faust, Julius Caesar előadása. Aki el tudja képzelni
egymás mellett a bécsi Krastel Faustját és Novelli
Mefistóját, annak fogalma lehet arról a művészi ha-
tásról, amelyet itt Matkovsky Faustja és Pohl Mefistója
gyakorol. Igazi furcsaság.

Azok a támadások, amelyekkel a modern ber-
lini kritika a Schauspielhausra illeti — jogosultak, de
a legtöbb esetben igazságtalanok. Egy színház, amely
élesen megszabott művészeti irányt vésett törvény-
táblájára, nem nyithat azonnal kaput minden divatos,
kétes értékű mozgalomnak és nem experimentálhat
minden utszélen ölszedett új ideával. Így védekezik
a Schauspielhaus. Bizonyos tekintetben igaza van,
mert végre is nem minden politikai és társadalmi
harcot kell okvetlen a színpadon kiküzdeni. Az is
igaz, hogy művészet, politika és disznóság három
különböző dolog. De a Schauspielhaus védekezése
akkor volna jogosult, ha művészi munkájában nyilván
való lenne az élesen megszabott művészeti irány,
a mely határozottságában és jelentőségében nem tűr
semmiféle kacérkodást, semmiféle megalkuvást idegen
áramlatokkal.

Az igazság azt hiszem ott van, hogy a Schau-
pielhaus első sorban udvari színház és csak azután

műintézet. Maga a német császár kizárólag nagy történelmi drámák iránt érdeklődik. Ezt nyíltan kimondja, mint ahogy nyíltan kimondotta azt is, hogy a *Deutsches Theater*-be, abba a színházba, amely előadta a *Takácsok*-t, többé be nem teszi a lábát.

Mindjárt trónraléptének első esztendejében határozottan állást foglalt a történelmi dráma mellett és nagy elismerésben részesítette *Wildenbruch* „*Valdemar*”-ját, amelynek költője akkor Shakespeare király-dramái mintájára egy Hohenzollern dráma-sorozat tervével foglalkozott. Az ifjú uralkodó imperatori hatalmával irányt akart jelölni a művészetnek, még pedig olyan irányt, amely egyenes vonalban haladjon az ő császári politikájával.

Es úgy látszik, hogy a Schauspielhaus vezetői nem tudják összehangolni a császár óhaját egy nagy klasszikus színház művészeti érdekeivel.

Gyüleseznek, folyóiratokban disszertálnak, hogy vajjon a történelmi dráma prózában, vagy versben irassék-e, drámái, vagy lírai jambusokban. Hogy vajjon a színpadi előadásban van-e jogosultsága a pátoznak és a kiállítás fényre, történelmi hűsége milyen arányban álljon a dráma tartalmával, hogy meg ne ártsan a költő gondolatának. Most legközelebbre is hirdet a német Shakespeare Társaság egy ankétet a weimari herceg előnközte alatt. Azt hiszem, ennek az ankétnek éppen annyi eredménye lesz, mint a hágai békekonferenciának. A teremtő, vezető lángelmék hiányát nem pótolják érkeztettek.

Ilyen körülmények között *igazságtalannak* találok a berlini kritikától azt a követelést, hogy a császár színháza — modern műintézet legyen.

Az új berlini színházat organikus összefüggésben áll a legifjabb Németországgal, azzal az irodalmi mozgalommal, amely a nyolcvanas évek elején egy új generáció föllépésével kezdődött és a tizenkilencedik század végéig viharos, nagyon változatos fejlődésben ment keresztül. Alig tíz évvel a franciaporos háború után Berlin lényegében teljesen átváltozott.

A szabadságharcok viharainak idején egy hadvezér még joggal mondhatta Berlinről: — „mi ez a Berlin? Leibnitz és Nagy Frigyes félsze, a német romantika fővárosa.” A közigazgatási csatában Bismarck és Moltke tüzzel-vérrrel világhírűvé keresztelték Berlint. De ennek dacára még mindig gunyosn neveztek Vilmos porosz királyt *Észak-Németország császárának*. Sedanban és Versaillesban kapta a sereparti város nemeslevelét, amely egy rangra emelte őt két büszke, koronás vetélytársával a Szajna és Themse partján.

De a diadal mámorával, a kereskedés és ipar föllendülésével együtt nőtt a nyomor és a tömeg elégtelensége. A beözönlő milliárdokkal, az egymásután emelkedő palotákkal, amelyek a régi város falait szétrepesztették, mint valami szűk ketreccet, beállott a szellemi élet dagályja is. A régi próféták oltárai omladozni kezdtek. Az új időnek új vallása, új erkölcsé lett és új apostolai születtek.

E nagy átalakulások kezdetén *Sardou* volt a német színpad mindenható királya. De amint a lejlődő korszak kiáltó kérdései mint tűzokádók szakgatták fel az emberek talpa alatt a földet, mindenki érezte, hogy *Sardou* drámái művésziellenek, hogy *igazsága* hazugság, hogy *emberi* pusztán marionettek, akiket ő nagy ügyességgel egy színházi estére fölcicomázott, hogy szellemes társalgást folytassanak és mély érzéseket hazudjanak.

„Az emberi lélek legtisztább teljességét keressétek a szegényeknél, elhagyatottaknál, nyomorultaknál, — mondotta *Pestalozzi* és ezt a tant írta zászlajára az az új generáció, mely új ideálokat keresett, letépte a művészet homlokáról az álcát és embert és dolgokat a maguk meztelen szegénységükben állított oda.

Zola, *Tolsztoj* és *Ibsen* voltak az új generáció első mesterei. *Zola* technikájával, *Tolsztoj* anyagával, az erkölcsstelen és individualista *Ibsen* — etikájával. E mesterek nyomában egymásután hatoltak előre az új kritika zászlóvivői és az új, naturalisztikus, szocialis dráma képviselői. De nem volt színpadjuk. *Ibsen* *Négygyűlötlője* egy kis külvárosi színházban jutott először szóhoz. Mindegyre hangosabb lett a követelés új színpadok alakítására. *Blumenthal* megnyitotta a *Lesing*-, *Barnay* a *Berliner-Theatert*. A párisi *Theatre libre* mintájára megszületett a *Freie Bühne* is.

De egyiknek sem jutott osztályrészül, hogy központja, vezetője legyen az irodalmi és művészeti törekvéseknek, nyilvános fóruma annak a irodalomnak, melyet az új generáció az irodalomban és előadó művészeiben proklamált. 1883-ban *L'Arronge* megalapította a *Deutsches Theater*-t. És itt kezdődik a berlini színházat új korszaka.

Ivánf Jenő.

Az An der Wien színház bukása.

Budapest, április 10.

Színházi rovatunkban néhány sor már ma jelentette, hogy a bécsi *An der Wien* színház kénytelen volt idő előtt bezárni a kapuit, hogy egyelőre, legalább ebben a szezonban, ne is tartson rendes előadásokat. A színház, mint Bécsből jelentik, már a szezon eleje óta küzdött a sikertelenséggel és anyagi zavarokkal. Az új vezetőségben volt a hiba. A színház, amióta *Schönerer* kisasszony megvált az igazgatásától, különben is elvesztette kissé vendőerejét s *Langkammer*, az új igazgató alatt pedig fokról-fokra mind jobban kiesett a közönség kegyéből. *Langkammer* direktor, aki kitűnő rendező, nem volt alkalmas ember arra, hogy egy színházat önállóan vezessen, erre hiányoztak belőle a szükséges kvalitások, amelyek a színházigazgatás ezer meg ezer irányának a titkát teszik. Csaknem úgy járt, mint *Lehmann*, a zseniális dekorációfestő, aki, mert egy kiállítás darabot az esetje révén nagy sikerre jutott, azt hitte, hogy mint színházi direktor is szereshet babérokat és aranyakat. A *Carl-Theatert* vette át és bele is bukott a vállalkozásába. *Langkammer* arról feledkezett meg, hogy a rendezés csak igen kitűnő tényezője a drámai művészetnek, de magában véve nem elég.

Kezdte a szezon *Grabbe* *Napoleonjával*, mert ez határos csataképek rendezésére adott neki alkalmat. A csataképek érdekelték is a közönséget, de a darab alig hatott. A *magasabbrendű* színmű következett erre és *Langkammer* *Sandrock* *Adél* közreműködésébe vette a bizalmát, biztos volt a föllendülésben. Teljes balsikerrel végződött ez a próbálkozás is. Elővették a bohózatot, ez sem használt; visszatértek az operetthez amelytől eleinte a legtöbbet várták, hiába volt minden, a színház nem ment. Hiányzott a vezetésből a genialitás, amely mindent megment s az anyagi eszközök hiánya miatt nem lehetett olyan társulatot tartani, amely egy nagy főváros igényeinek megfelelően. Csakhamar bekövetkezett az a helyzet is, hogy a tagokat nem fizethették rendszeresen.

A válság kitörésére tulajdonképpen a zenekar sztrájkja adta meg a lökést. A zenekar április 8-ikán, noha szerződésszerű joguk nem volt hozzá, áprilisi honoráriumuknak első heti részletét kérték az igazgatótól. A zenekar fizetése csak elsején és tizenötödiken jár ki, de egyes színházaknál a heti honorálás is divatos. Az igazgatóság azt a választ adta, hogy a husvét előadások nem váltak be s a zenekar kérését nem teljesítheti. A zenekar egy napi halasztást adott, s mikor a huszonnégy óra elteltével sem kaptak pénzt, elvitték a színházból hangszereiket. Az *An der Wien* színház színlapján az nap, vagyis tegnap délután vörös papirossárok jelentek meg, amelyek azt adták hírül, hogy a *Donna Juanita* előadása *Keplinger* *kisasszony* hirtelen betegsége miatt elmarad, s a jegyek árát a pénztár visszaadja.

A színészek azonban jól tudták már az események igazi okát és tanácstalanul gyűltek össze a színháznál, ahol a következő hirdetést olvashatták a fekete tábláról.

A Theater an der Wien tisztelt tagjainak ezennel szives tudomásra adatik, hogy a zenészek szolgálatukat jogtalanul beszüntetvén, a szezon a mai nappal bezáratik.

Bécs, ápril 9.

Színházi körökben gyorsan elterjedt a válság híre, s az a vélekedés is fölmerült, hogy az igazgatóságnak kapóra jött a zenekar sztrájkja. A színház hirtelen bezárásával egyébként a *Mlle Mealy*-féle társulat előadása is elmarad, aminek ötezer korona bánatpénz kifizetése lesz a következménye. Maga az igazgatóság a következő kommuniké kiadását tartotta szükségesnek:

A Theater an der Wien igazgatósága kénytelen az előadásokat április 9-ikével beszüntetni. A szezon időelőtti berekesztése a zenészek szolgálatának megtagadására vezethető vissza. Dacára annak, hogy a zenekar tagjai április 1-ig ki vannak fizetve és legközelebbi fizetésük csak április 15-én esedékes, mégis írásban jelentették be az igazgatóságnak, hogy tovább nem működnek. Erre *Langkammer* igazgató kénytelen volt a színház bezárását elrendelni. A technikai személyzetnek és a kar tagjainak a fizetése április 1-én teljesen ki van fizetve és csak a szolistasáknak van még hátralékos követelésük márciusra.

A szolistasák csakugyan igen csekély részét kapták meg a márciusi gázsijuknak, alig a tizenkét százalékot, s mivel az összes színészek kielégítése alig fedezhető a direktor kauciójából, nyilván egy rendezőbizottság lép közbe, amely néhány *jótekingyellu* előadásra hívja majd be a közönséget az *An der Wien* színházba.

MŰVÉSZET.

□ **A magyar építőművészet veszedelme.** Szinte hihetetlen hirt pattantott ki a *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet* tegnapi választmányi ülése. Nem kisebb dologról van szó, mint arról, hogy a kereskedelemügyi miniszteriumban új osztály szervezését tervelik az összes állami épületek terveinek elkészítése céljából. Ez a terv annyira lehetetlen, hogy nem is hinnék el, ha nem tárgyalták volna komolyan olyan tekintélyes férfiak, mint *Hieronymi* Károly, *Fabán* János, *Zsigmond* Béla és az egyetnek elnöke, *Czigler* Győző. Még így sincs kizárva, hogy esetleg valamely téves információ alapulnak azok a rekriminációk, amelyeket tegnap hallattak az egylet tagjai s amelyek teljesen jogosultak volnának, ha csakugyan igaz volna az új szakosztály szervezésének híre. Egyelőre a krónika kedveért közöljük itt az egylet határozatát is, amely egyhangú volt s oda konkludált, hogy fölíratlag megkeresi a kereskedelmi, belügyi, vallás- és közoktatási, végre az igazságügyi minisztereket, hogy a tervet, amely az állami beavatkozásnak már egyébként is nagy arányu túltengését fokozná, és amire ma már, mikor az állam törvényei szerint képzett technikusok oly nagy számmal és teljes rátermettséggel állanak rendelkezésre, nemcsak hogy szükség nincs, de közgazdasági érdekeinkkel is ellenkezik — ne pártolják, hanem ellenkezőleg, még a művészi szempontok figyelembe vételével is minden építkezést a legalkalmasabb módon pályázat útján magánépítészre és mérnökökre bízzák. Remélhetőleg az összes minisztériumok magától értetődőnek fogják fel ezt az óhajtatást s a magyar építőművészet megszabadul a fenyegető válságtól, az építőművészet állami monopolizálásától.

□ **Magyar művészek Berlinben.** Az ezidei berlini nemzetközi kiállításon a magyar művészet, mint már több ízben jeleztük, különösen társulással lesz képviselve, amelynek a kiállítás vezetősége a legnagyobb termet egyikét bocsátotta rendelkezésére. A kiállításra beküldött műveket a képzőművészeti társulat illetékes szakbizottságai március hó 27-én tartott ülésükön bírálták el és összesen *negyvennyolc festményt és kilenc szoborművet* jelöltek ki a magyar osztály számára. A kiállításon a következő magyar művészek vesznek részt: *Ballo* Ede, *Basch* Gyula, *Baditz* Ottó, *Bosznay* István, *Bruck* Hermína, *Bruck* Miksa, *Csók* István, *Edvi* Ilés *Aladár*, *Eisenhut* Ferenc, *Fereczky* Károly, *Fényes* Adolf, *Glatz* Oszkár, *Grünwald* Béla, *Halmi* Arthur, *Háry* Gyula, *Kacziány* Ödön, *Kárpáthy* Rezső, *Kann* Gyula, *Knopp* Imre, *Kozskol* Jenő, *Kunty* Lajos, *Konek* Ida, *László* Fülöp, *Márk* Lajos, *Kató* Mednyánszky *László*, *Mihalik* Dániel, *Nádler* Róbert, *Nagy* Zsigmond, *Pállya* Cezelin, *Poll* Hugó, *Perlmutter* Izák, *Paczka* Ferenc, *Rippl-Rónai* József, *Spányi* Béla, *Spányik* Akos, *Skultetzky* Döme, *Szenes* Fülöp, *Thein* Miksa, *Tornai* Gyula, *Tull* Ödön, *Tölgyessy* Artur, *Ujházy* Ferenc, *Ujváry* Ignác és *Zemplényi* Tivadar festők. *Füredi* Richárd, *Kiss* György, *Lukácsy* Lajos, *Markup* Béla, *Telcs* Ede, *Vedres* Márk és *Zala* György szobrászok. A bizottságok a berlini kiállítás magyar osztályának a rendezésével *Paczka* Ferenc Berlinben élő festőművészt bízták meg, aki már eddig is oly sokat fáradozott a magyar osztály érdekében. A magyar osztály anyaga e hó 29-ikén külön butorszállító kocsin indult utnak Berlinbe, ahol a kiállítás május 4-ikén nyílik meg és szeptember 29-ikéig tart.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **A Magyar Filológiai Társaság** ma délután 5 órakor tartotta e havi felolvasó ülését az Akadémiában *Veress* Ignác előnközte alatt. *Bernáth* Lajos a *protestáns iskolai drámáról* tartott érdekes előadást, amelyben azt bizonyította, hogy a debreceni zsinat tiltó határozata és a protestáns puritanizmus nem oltotta ki a protestáns iskolai dráma életét. *Vikár* Béla a *finnek mennyegző dalait* ismertette a Kalevala alapján, saját új fordításában. A híres nemzeti eposz mennyegzői dalaiban két motívumot talált *Vikár*, melyben magyar rokonság fedezhető föl.

□ **Az Országos Közegészségi Egyesületben** ma délután dr. *Poltzer* Aliródt tartott érdekes előadást a *csecesemőházakról*. Legelőszörűbb volna az első három élethónapra — az előadó szerint — az anyát gyermekével egy menedékházba felvenni, a további gondozás azután bízható a csecesemőházra.

□ **Kuriai határozatok.** *Grecsák* Károly a m. kir. Kuria kereskedelmi, váltó- és csódtanácsának tagja. Kuriai határozatok kereskedelmi, váltó- és csódtanácsban 1900. évenem cím alatt egybegyűjtötte mindazon elvi jelentőségű határozatokat, amelyeket a Kuria az elmúlt esztendőben a kereskedelmi-, a váltó- és a csódtanácsra vonatkozólag hozott. Ez a mű 3. kitétel képezi annak a gyűjteménynek, melyet *Grecsák* 3 évvel ezelőtt indított meg és melyet szorgos ipar-

ködással folytonosan tökéletesíteni törekszik. A könyvet az Athenaeum részvény-társaság adta ki. Ára 6 korona.

○ **Magyar filozófus Németországban.** Dr. Palágyi Menyhért, budapesti tanár, aki évek óta dolgozik egy filozófiai rendszeren, *Faller* tanácsnoktól, a fővárosi iskolák buzgó vezetőjétől, egy évi szabadságot kapott külföldi utra. Most Palágyi filozófiai rendszerének első része megjelent Liposében német nyelven *A tér és idő új elmélete* címen. A mű egy új tudomány, a metageometriának, veti meg alapját. Wundt kiadója, a hirsve Englmann cég, vállalkozott az egész rendszer kiadására. Az új elméletről különben felolvasást tartott Palágyi a liposéi filozófiai egyesületben. Palágyit Wallacis miniszter támogatja külföldi útjában.

○ **Leveles láda.** Ez a régiesen hangzó cím tizenegy friss, erőteljes elbeszélésnek a gyűjtőcíme. Lovik Károly elbeszélései ezek, amelyek most jelentek meg Singer és Wolfner kiadásában, a Színes Könyvek között. Ez a könyv első könyve a szerzőnek, aki évek óta kedvelt elbeszélője első szépirodalmi hetilapjainknak, s egy-egy nagyobb naplapon. Érdekes, hogy éppen Lovik Károlyt, akit minden sor írásában a kegyetlenségig szigorú onkritikus, s az igazi művészt nagy gondossággal jellemez, eddig csak tárcákban, illusztrált lapokban lehetett olvasni, ahol az ember a frissen perdülő vig történetkének előnyt ad a finom cizelátor-munka felett. Az ilyen író, mint Lovik, mindig könyveiben kellene olvasni, ahol meglepnek a sajátosságai, leköt a hangja, magával viszi a témája és imponál a technikájára. Az újságban — egy vers után és egy humoros cikk előtt — a felét se kapjuk meg az író igazi tulajdonságainak. Így, könyvbe gyűjtve, majdnem, hogy újra megismerkedünk vele. A *Leveles láda* tizenegy elbeszélésje igen élvezetes új ismerettség. Csupa eredeti ötlet, csupa egyéni sajátosság, csupa igen finom és igen új módon megérzett leírás. A meséi kivétel nélkül érdekesek, érdekes, furcsa emberek szerepelnek bennük, talán nem is mind azok, akiket az életből ismerünk, néhol árnyékként elmosódó sötét alakok, másutt különös helyzetbe került furcsa figurák, — de valamennyien a Lovik Károly lelkének emberei, akiket művészi módon rajzol meg. Nagyon jellemzőek rá nézve a tájleírásai is. Néhány rövid sorban olyan tájakat dob elének, aminőket a festészetben csak valami nagyon érdekes, különö egyéniség szokott ábrázolni. Neki megvannak a maga külön vidékei, egészen más az ő hóesése, az ő éjszakája, az ő tavasi reggele, mint azok, amelyeket megszokunk. Néhány magányos nyírfának a képe az ő lelkén keresztül valami egészen sajátos, szinte idegenszerű értelmet kap, amely megragadja az olvasót; hálások vagyunk iránta, mint mindenki iránt, aki új módon magyarázza meg nekünk akár a legegyszerűbb dolgokat is. Általában ezt a könyvet és ezt az írókat egészen külön hely illeti a többi közt, neki megvan a maga külön országa, ahol végtelenül finom kis esetekkel dolgozik, vagy nemes cizelátor-munkát végez. A stílus erőteljes és minden ízében magyar. A mondatai — még a mondatai is az ő érdekes sajátosságai szerint vannak egymás mellé rakva. Olyan egy-egy novellája, mint valami előkelő stílusú kovácsolt vasmunka, ahol minden ciráda külön megkapta a neki szánt és gondosan előkészített kalapácsütést, s amelyen minden kis detail nagy tűzpróbán ment keresztül, mielőtt végleges formáját megkapta volna az alkotó erős kezétől. Lovik Károly könyve nagy gyönyörűsége lesz mindazoknak, akik szeretik az íróban az igazi művészt, s akiknek tetszik, hogy valakiből egy tízves kötetben keresztül sehol sem üt ki a mesterember. Ez az első könyve csak megerősítése annak a szép és komoly véleménynek, amelyvel Lovik Károly iránt már esztendő óta vannak úgy pályatársai, mint olvasói.

SPORT.

○ **A richmondiaik.** Holnap lesz a richmondiaik legérdekesebb mérkőzése és pedig ezután a magyar elsőrangú football-klubok válogatott csapatával. A Torna-Klub, Müegyetem és Uszó-Egylet legerősebb játékosai küzdenek itt meg az angolokkal s tekintve, hogy a játékosok közt lesz a kitűnő *Windett* is, nincs kizárva, hogy a magyarok mégis beadnak egy goalt a vendégeknek. A magyar csapat a következő tagokból fog állni: Kapus: *Arvay*. Háttér: *Harsády, Gilly, Fedezt: Pozsonyi, Windett, Ordódy*. Csatlósor: *Koch, Gúlemot, Manno, Misky, Ray*. Közvetlenül a richmondiaik után egy másik híres angol csapat szerepel Budapesten: a *Survey Wanderer*, mely pénteken és szombaton mérkőzik két válogatott csapattal. Még ebben a hónapban egy harmadik angol csapat is érkezik Budapestre, a *Sombampton Athletic and Football Asso-*

ciation csapata, mely április 18-ikán az uszók, 29-ikén a Torna-Klub csapatával mérkőzik.

○ **Szenzáció a fogadásokban.** A Derbyre való fogadásokban feltűntek keltő átalakulások történtek az utolsó napokban. *Dantának*, az eddigi egyik favoritnak istállójárát, Mr. *Jumpingot* olyan erősen fogadta istállója a Derbyre, hogy most már ő is egyike a favoritoknak, *Carrascovall* és *Ezermesterrel* együtt. Ezenkívül jelentékeny fogadások történtek *Brookyra* és *Ormódra*, melyeknek 10:1 a legjobb oddszuk. A vasárnap előző Przedswit handikapre *Prodiget* fogadták le erősen, míg a háromévesek nagy handikapjének *Ignatieff* az első favoritja.

○ **Alagi löversenyek.** Akiket a két husvét nap megijesztett, hogy nincs már elég 16 Alagon, azokat megvigasztalja a holnapi program. Annyit van rajta, hogy majdnem kitélik belőle mindkét husvét versenynap s hogy ennél fogva matchek és walkoverek nem adódnak ezáltal, több, mint természetesen. A legnagyobb díj a 3000 koronás *Maritta* akadályverseny, ebben olyan jó steeperek indulhatnak, mint *Adj Isten, Bokros, Switcher*, a régi jó nevű *Belle Helene* stb. A küzdelem alkalmasságot az *Adj Isten* győzelmével fog végződni, amelynél jobban ugró lovat ez ideig nem produkált az urlovas pálya. Legveszedelmesebb ellenfele a kitartó s szintén jól ugró *Bokros* lesz. Szép lesz még az Igazgatósági akadályverseny, amelyben *Tudor, Switcher* és *Pattogó* a legjobbak és a *Trivial* gátverseny, amely aligha szép finisht nem hoz *Cyranó, Almó* és *Bolygó* közt. A holnapi nap tippei:

I. Ez-lez — Fülöp

II. Geist-istálló — Jankovich-istálló

III. Adj Isten — Geist-istálló

IV. Tudor — Geist-istálló

V. Almó — Bolygó

VI. Anita — Merész

○ **Az alagi löversenyek eredményét** mindazok, akik nem mehetnek ki Alagra, leggyorsabban és legmegbízhatóbban a Telefon Hirmondó útján tudhatják meg, mert a Hirmondó kiküldött tudósítójának telefon-jelentései alapján közvetlenül az egyes futatok lefutása után részletes eredményt olvastat fel. A löverseny-eredmények felolvasását kétszeres riadójel előzi meg.

EGYESÜLETEK.

(A budapesti ref. ifjúsági egyesület) Luther vallástétele napján, csütörtökön, április 18-án, este 7 órakor az ág. ev. egyház Deák-téri disztermében (benne Sütő-utca 5. sz. II. emelet) felolvasó-és zeneestélyt tart. Műsor: 1. „B-dúr vonónegyenes” Haydn-től. Előadók: Huszár Lajos, Katona József, Dravits Lipót és Kovács Lajos. 2. „Biztam az Istenben.” Éneklik kettős kvartett kísérettel Kovács Lajos vezetésével Rónay Gusztávné és Fröhlich Feodora. 3. „Erős várunk.” Thalberg-től. Zongorán előadja: Victor János. 4. „Protestáns napok tavasszal.” Beszéd. Mondja: Kenessey Béla, a kolozsvári ref. teológiai fakultás igazgatója. 5. „Kálvin Gentben marad.” Párbeszédes költemény. Írta: Keckeméthy István. Előadók: Kovács László és dr. Eördög Árpád. 6. „Egy hitetlen apostol.” Írta és felolvassa: Szabó Aladár. 7. „Térj magadhoz, drága Sion!” Szavalja: Vargha Ilonka. 8. „Zárszó és főhász.” Mondja: Gergely Antal ref. lelkész. Jegyek 4 korona, 2 korona és 1 koronáért s a karsztra 40 filléért kaphatók a Kálvin-téri ref. lelkészi hivatalban.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ **Megszökött huszárcapitány.** Gróf *Pálffy* Rainer huszárcapitányról megirtuk, hogy a napokban állomáshelyéről *Nagykikindáról* közel 100.000 forint adósság hátrahagyása után megszökött. Hitelezői most nyakra-főre próbák követeléseiket abban a reményben, hogy a család majd rendezni fogja ügyeit. A mai hivatalos lapban két idézés is van kibocsátva gróf *Pálffy* ellen. Kada Mihály nagyikindai lakos két sommás pert egy 200 és egy 1000 koronás követelése iránt indított. Ennek a pernek a tárgyalására határnapul április 20. napjának délelőtt 9 óráig tüzetett ki. Ügygondnokokul a járásbíróság az ismeretlen tartózkodású gróf részére dr. *Fenyő* Sándor és *Stassik* László ügyvédekkel rendelte ki.

§§ **Fischmann hagyatéka.** *Fischmann* Frigyes fűszerkereskedő 1899. észén a halál bus sejtésével fogalmazta a végrendeletét. Pontosan, mint kereskedőhöz illik, akarta lezárni az életet. Mérleget készített, amely kitűntette, hogy 25.000 forint vagyona van. Ebből — a tanuk állítása szerint — hatvan százalékot a nejeének testált, a többi pontosan meghatározott arányokban az oldalági rokonoknak. Mire a végrendelet szépen lemasolta, november 5-ikén meg is halt. Özegeve még ugyanabban a hónapban követte leírját a halálba. *Fischmann* hagyatéka ennél fogva az özvegy hűgának, *Gottlieb* Hermannénak, a birtokába került állítólag a végrendelettel együtt. Az utóbbi elűnt, se híre, se hamva. Az oldalági rokonok makacsul kezdték firtatni az elűnt végrendeletet, s

büntetőjogi ténre terelték az ügyet. Feljelentették *Gottlieb* végrendelet sikkasztásáért s *Fischmann* hagyatékának jogtalan elsajátításáért. Az ügy igen dögösen indult meg, mert az ügyészesség megtagadta a vád képviselőt. Nem látott deliktumot fenntörögni. A tanuk vallomásából ugyanis kiderült, hogy a végrendelet egy tanu sem írta alá. Annak t. hát csak annyiban van érvénye, amennyiben a házastársra nézve tartalmaz intézkedést.

Az ilyen végrendeletnek az eltitkolása tehát nem okirathamisítás. A magánvádlók panaszára a vádtanács azonban *Gottlieb* Hermannét okirathamisításért vád alá helyezte, mert szerinte a végrendelet, ha nincs is tanukkal láttamozva, okirat, melvnek egyik-másik tekintetben bizonyított ereje lehet. Ezt a pört tárgyalta ma a budapesti büntetőtörvényszék. A vádlottat *Vaisz* Sándor dr. védte, a panaszosokat dr. *Vásonyi* Vilmos képviselte. *Gottlieb* Hermanné tagadta, hogy neki a boldogult nénye valami végrendeletet adott volna át. Sohse látta azt a végrendeletet s nem is hallotta, hogy *Fischmann* után írásbeli végrendelet maradt volna. Ezután a tanuk vonultak föl, melyekkel bőven ellátta magát a két ellenfél. Több mint 30 tanu vallott össze-vissza mindent a végrendeletre vonatkozólag. Olyik könnyű nékül is tudott belőle citálni, a másik látta, mikor *Gottlieb* elégette, de azt egyik sem látta, hogy tanu lett volna aláírva.

Dr. *Geszt* Andor királyi alügyész a lefolytatott bizonyítási eljárás után sem fogadta el a vád képviselőt. Dr. *Vásonyi* Vilmos, a magánvádlók képviselője mondotta el ezután vádbeszédét. Dr. *Vaisz* Sándor vádbeszédében fölmentést kért. A törvényszék a vádlottot a magánokirathamisítás vétségének vádjára alól felmentette. Az ítélet ellen a magánvádlók felebbezést jelentettek be.

TÁVIRATOK.

Nemzetközi barátkozás a Rivierán.

Nizza, április 10.

Birílow tengernagy *Loubet* elnöknek a „II. Sándor” hajón mondott felköszöntőjére válaszul *Franciaország*nak, második hazájának jólétére és a francia hadsereg és haditengerészet dícsőségére emelte poharát.

Toulon, április 10.

Loubet elnök viszonzotta a genuai herceg látogatását a Lepanto hajón; az olasz hajóraj 21 üdvözléssel és a legénység hurrá-kiáltásokkal fogadta az elnököt. A Lepanto zenekara a Marseillet játszott. A herceg és az elnök szives kézszerítással üdvözölték egymást, ezután az elnök kezét nyújtott minden egyes olasz tisztnak és barátságosan beszélgetett velük. Este az elnök az arzenálban a genuai herceg tiszteleére ebédet adott, melyen felköszöntőt mondott és kifejezte háláját azokért az érzelmeikért, melyeket az olasz király nyilván manifestálni akart, midőn oly fényes hajórajt küldött a francia hajókhöz a touloni vizekre. Az olasz hajóraj mindenkor Franciaország csodálatát vitva ki ereje és legénységének jó magartatása által, Franciaország teljesen méltányolja — így folytatja az elnök — uralkodójuk barátságos tényét és én erre nem tudnék jobban válaszolni, mint hogy kifejezem azt a reményemet, hogy a két ország közt mindkettő javára szerencsés fennálló szives viszony még bensőbbé fog válni. Ő felsége még fokozta elhatározásának értékét, midőn hajórajának parancsnokságát egy felséges hercegre bízta, aki a hatalmas olasz haditengerészet kiváló vezetői közt oly előkelő helyet foglal el. Ezért kétszeres örömmel üdvözölöm fenségedet miközöttünk és kérem adja át ő felségének legelőkelőbb hálánk kifejezését és Franciaország s köztársasági kormánya legőszintébb jó kívánatait. Poharamat az olasz királyra és királynéra, a genuai hercegre, a királyi családra, a haditengerészetre és az olasz nemzetre emelem.

A genuai herceg így válaszolt: Boldognak érzem magam, hogy arra szemeltek ki, hogy Önnek a király üdvözlését átadjam és örvendek, hogy az olasz hajórajjal Toulonba jöttem és kontaktsban látom magamat az Önök szép büszke hajóival, amelyeket mozdulatai biztossága és szabotossága miatt csodáltam. Kösönnet mondok Önnek azokért a megtisztelő szavakért, melyeket hozzám intézni kegyes volt és melyek teljesen megfelelnek ama szives fogadtatásnak, melyben bennünket részesítettek és melyet jó emlékezetben fogunk megtartani. Hazatérésem után szerencsém lesz Ő felségének jeentést tenni arról a szívélyességről, melyet francia bajtársaim és e szép város lakossága velünk szemben tanúsítottak. Franciaországról, Franciaország hadseregéről és haditengerészetéről, a francia nemzetért üritem poharamat.

Nizza, április 10. *Salisbury* miniszterelnök, aki tegnap érkezett Beaulieu-be, ma vagy holnap tárgyalni fog *Delcassé*-val.

Caracas, április 10. Az új kormány következőleg alakult meg: Velutini — belügy; Blanco — külügy; Mello — pénzügy; Pulido — hadügy; Quintero — közoktatásügy; Otazue — közmunkaügy; Arrocha Galletto — kereskedelemügy.

Miniszterválság Bécsben.

Bécs, április 10. Egy itteni lap értesülése szerint *Wittek* vasúti miniszter állása megrendült. A miniszter ugyanis nem hajlandó teljesíteni a cseheknek azt a kívánását, hogy a kormány az északnyugati vasutat államosítsa.

Bécs, április 10. A *Wittek* vasúti miniszter lemondásáról elterjedt hírek nem cáfolták meg. Nyílt titok, hogy *Wittek* és *Koerber* között éles ellentét támadt, mert a vasúti miniszter hevesen ellenzi az észak-nyugati vasut és a német déli-északi összekötési vasut államosítását, amit az ifjú-csehek sürgősen követelnek.

A cár vendége.

Róma, április 10. A torinói gróf meghívást kapott a cártól, hogy legyen jelen az orosz hadsereg őrsi hadgyakorlatán.

A hármasszövetség.

Róma, április 10. Itt sokféle hír kering a kormányelnökök különböző állás talákozásairól. Egyik verzió szerint *Zanardelli* a hármasszövetségre vonatkozó szerződés némely módosítását akarja keresztülvinni és ebből a célból államferiákat találkoztatót készítik elő a Semmeringben, vagy Grácban.

Egy másik hír szerint *Zanardelli*, *Waldeck-Boussé* és *Bülow* találkozni fognak Velencében.

Krüger amerikai útja.

Brüsszel, április 10. Most már biztos, hogy *Krüger* elutazik Amerikába, de az indulás napja még nincs meghatározva. *Mac Kinley* a washingtoni fehér házban fogja fogadni *Krüger*-t.

Földrajzi kongresszus.

Milano, április 10. Ma nyitották meg ünnepélyesen a földrajzi kongresszust a közoktatásügyi miniszter jelenlétében. A magyar földrajzi társaság képviselője üdvözölte a kongresszust Magyarország nevében, mint amely emberemlékezet óta barátja Olaszországnak. (Taps.)

Az ekuménai patriarkhátus válsága.

Konstantinápoly, április 10. Az ekuménai patriarkhátusban a zsinat és a patriarkha között támadt vizsgálat következtében, amelynek okai még ismeretlenek, válság ütött ki. A zsinat tagjainak kétharmadrésze jegyzőkönyvet írt alá, amelyben a patriarkha lemondását követelik.

Az angol királyné útja.

Cronberg, április 10. Az angol királyné ma délben *Frigyes* császár özvegye látogatására ideérkezett. A királyné péntekig szándékozik itt maradni.

A pétervári merénylet cáfolata.

Berlin, április 10. A *Wolf*-ügynökségnek jelenti Pétervárról egy magánlevelező: Az a Londonban elterjedt hír, hogy egy *gardatist* merényletet követett el *Miháls* cár ellen, merő kóhollandia. Nagyon óvatosan kell fogadni mindazokat az újabb időben fölmerült híreszteléseket, amelyek a cár vagy egyes magas állású államhivatalnokok ellen intézett merényletekről szólnak. Így teljes határozottsággal mondható, hogy a *belügy-miniszter* ellen soha sem kísérletet meg merényletet.

A macedon liga megrendszabályozása.

Konstantinápoly, április 10. Hír szerint a szultán megelégedését fejeztette ki a bolgár kormányának a macedon bizottság vezetőinek letartóztatása alkalmából.

Szöda, április 10. *Gesov* kamara-elnök számos fenyegető levelet kap, melyekben figyelmeztetik, hogy vigyázzon magára, mert *nemsokára* bombák fognak repülni a miniszterek asztalára. Az elővigyázati intézkedéseket megtették.

Sztojlov halála következtében a nemzeti párt *Gesov*-ot bízta meg a párt ügyeinek további vezetésével.

A kínai bonyodalom.

Berlin április 10. A *Wolf*-ügynökség jelentése: Gróf *Waldersee* jelenli Pekingből e hó 8-ikáról: A rablóbandát, amely e hó 2-ikán *Tangshant*, Pekingtől 25 kilométernyire északra, megtámadta, *Meister* 2. keletészai gyalogezredbeli kapitány Csangcsiesuból, Pekingtől északra 30 kilométerről, üldözte és szétszórta, miközben 30 rablót megölték.

A spanyolországi mozgalmak.

Madrid, április 10. A *Fabra*-ügynökség jelenti Oportóból, hogy Oporto környékén, Paramosban ellenséges tüntetés volt a kolostor előtt. A tüntetők

beverték a kolostor ablakait. A szerzetesek a lömeg közé lóttek. Több ember megsebzült.

Utcaseprők a gázgyárban.

Berlin, április 10. A charlottenburgi gázgyárban sztrájk ütött ki, mert a munkások egy mérnökkel összetűztek. A városi tanács az utcaseprőket rendelte a gázgyárba, hogy az üzem meg ne akadjon.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, április 10. A porosz államvasutak 32.000 tonna vasúti sint és talpat rendeltek, hogy néhány hónapra munkát biztosítsanak a vasgyáraknak.

New York, április 10. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8¹/₁₆ (8¹/₁₆). Májusra 8,04 (7,92). Juliusra 7,93 (7,85). New-Orleansban helyben 8¹/₁₆ (8¹/₁₆). — *Petrolcum:* Stand white New Yorkban 7,65 (7,65). Stand white Philadelphában 7,60 (7,60). Refined in Cases 8,70 (8,70). Credit Balances at Oil City 1,20 (1,20). — *Zsír:* Western steam 8,70 (8,65). Rohe és Brothers 8,85 (8,80). — *Tengeri irányzata* tartott. — Májusra 48¹/₂ (49.—). Juliusra 48.— (48¹/₂). — Szeptemberre 47¹/₂ (48.—). *Buza irányzata* állig alldó. Piros őszi helyben 78¹/₂ (79¹/₂). áprilisra —.— (—.—). Májusra 76¹/₂ (76.—). Juliusra 76¹/₂ (76.—). Szept.-re 75¹/₂ (75¹/₂). *Gabona szállítási díja* Liverpoolba 1¹/₂ (1¹/₂). — *Kévé:* fair Rio 7. sz. 6¹/₂ (6¹/₂). Áprilisra —.— (5,45). Juliusra 5,93 (5,65). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2,70 (2,70). — *Cukor:* 3¹/₃₂ (3¹/₃₂). — *On:* 26,15 (26,25). — *Réz:* 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 10. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Buza irányzata* tartott. — Májusra 69¹/₂ (69¹/₂). Juliusra 70¹/₂ (70.—). — *Tengeri irányzata* tartott. — Májusra 48¹/₂ (48¹/₂). — *Zsír:* Májusra 8,17 (8,15). — Juliusra 8,10 (8,10). — *Szalonna* short clear 8,47 (8,40). — *Sertészs:* Májusra 14,37 (14,30). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Jó rokon. 1. Ajánlközzék az illető valamely szépirodalmi laphoz fordítónak. Nálunk a belső dolgozók látják el a fordításokat. 2. Ót nemes hölgy-alapítvány van, amelyeknek kötelékébe folyamodhatik: a *Terézia* savoyai hercegnőről nevezett intézet Bécsben, a *Mária* Terézia királynőről nevezett intézet Prágában (Hradsin), a szabad világi nemes hölgy-alapítványi intézet Brünmben (Mária Schul), egy nemes hölgy-alapítványi intézet Innsbruckban és a nemes kisasszonyok alapítványi intézete Grácban. Az intézetek tagjai csak olyan hölgyek lehetnek, a kik a nemesi öspróbat le tudják tenni, illetőleg tiszta nemes leszármazásukat 6 atyai és 6 anyai nemes ősig hitelesen (születési bizonyítványokkal, nemesi adománylevelekkel stb.) igazolni tudják. Az alapítványképesség megszakítja a rangon alóli házasság (mesalliance), a király azonban egy-két nemes őst kimutatását el is engedheti. 3. Az alapítványi hölgyek az intézetben alapszabályszerű javadalmat élveznek, ünnepélyesen vételnek föl, alapítványi jelvényt viselnek, udvarképesek, a kamarások felelőseivel egy rangban állanak s ha hajadonok is, asszonyoknak (madame) szólíthatnak. 4. A folyamodványok a vármegye főispánja s a miniszterelnökség útján a királyhoz intézendők. Az elintézés bizony igénybe vesz néhány hónapot. 5. Mindenestre kísérelje meg a folyamodást. Az iroda: VI. Lázár-utca 18. sz. a van. Személyesen is tanácsos lesz bemutatkozni dr. Weimann Fülöp kir. közjegyzőnél, aki az alapot kezeli. A kölcsön után nem kell kamatot fizetni. 6. A Müvelt Nők Otthona (X., Orszay-ut), előnye Montecuccoli grófnő. 7. A születési és esketési bizonyítvány az anyakönyvi hivatalban, az erkölcsi és szegénységi bizonyítványok a községi előjárásnagál szerzendők be.

G. A. Aranyos-Torda. Az állami tanítóképezdékbe való ingyenes felvételért a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez kell folyamodni júniusban. Melőklendő a születési, tanulmányi és szegénységi bizonyítványok. Az állami iparskolába való fölvetel dolgában pedig a kereskedelmi miniszterhez kell fordulni, július vagy augusztusban. A fentemlített bizonyítványokon kívül annak az igazolása is szükséges, hogy a fiu gyakorlatilag már foglalkozott valamelyest a választandó iparággal.

192.190. sz. előfzető Figaró (Páris). Le Temps (Páris). The Times (London), Daily News (London), Berliner Tageblatt (Berlin), Kreuzzeitung (Berlin), Neue Freie Presse (Bécs), Neues Wiener Tagblatt (Bécs), Novoje Vremja (Szt.-Pétervár), Sant-Peterburgskaja Vjdomosti (Szt.-Pétervár), New-York Herald (New-York), World (New-York). Közlebbi címzés egyiknél sem kell.

Gyorsító A fölvetelhez középiskolai érettségi vizsga és a gyorsított fölvetési vizsga sikeres letévése szükséges. Ezzel a végzettséggel lehet rapidijas gyorsítógakornok és gyorsító, de hogy revizor lehessen, ahhoz már jogvégzettség kell.

Szeszfőde. Magyar Fémipar, VI. Gyár-utca 43.

Könyvvitel. 1. Bun Samu: Egyszerű és kettős könyvvitel, ára 4 korona 60 fillér. Megrendelheti a kiadóhivatalunkban. 2. A bíróságok előtt bizonyító erővel bírnak. 3. Igen, külömböznök. 4. Bródy Zsigmond, Sváb Károly, 5. Lehet, de nem szabad.

L. Gy. Alsó-Kubin. 1. Pantalón, Eté. La poule, La trenis, Pastourelle, Colonne. 2. Abban a városban kell a bizonyítványt beszereznie, ahol állandó lakos.

Előfzető 3 neje. Tápláló eledetek az angol sülték, a lóit tészták, tojásos ételek, a főzelékek, a rizs, sajt, stb. Az ugynevezett tápláló szerkeletől óvakodjék, mert azoknak legfeljebb a reklámjuk nagy, a hatásuk semmi.

M. S. Az egészen a jótékonysági bizottságtól függ, hogy megkapja-e a kölcsönt és mily összegben. A törlesztési összeget mindig igen méltányosan szabják meg. Egyebekre nézve a bizottságtól kaphat felvilágosításokat.

K. L. Csomorta. A belügyminisztérium rendőri osztályában (vezetője Sélley Sándor miniszteri tanácsos) kell megírni a dolgot.

Mercur Budapest. A segédítztek fizetése 1000—1400 korona és 300—600 korona lappenz. Fizetésének egy része igenis lefoglalható.

L. S. Pocsony-Diószeg. Nemzetközi ipar-könyvkereskedő, VIII. József-kört 17.

J. D. Finom terpentintul ki lehet venni, de az ilyen munkát jobb a szabóra bízni, aki ért a terpentín helyes használatához.

Előfzető fia Szeretett rokonaim.

Z. Gy. Samóbor. Etsy kosárfonógyár, IX. Lónyay-utca 28.

Özv. V. J. Nagy-Becskerek. 1. Igen, fölveteli vizsgát kell tennie. 2. Sem folyamodni nem kell, sem engedélyt kérni. Egyszeriben jelentkezik a fölveteli vizsgára s ha jól letette, beiratkozik a tanulóyama.

D. N. Tokaj. Szepesi Lapok és Szepesi Hírnök. Mind a kettő Lőcsén jelenik meg.

Sch. F. Győr. Legközelebb az ut Hamburgon át, az utiköltség körülbelül 100 korona. Utlevélet azonban okvetlen kell váltania.

St. M. Tala. Igen, okvetlen szükséges, hogy koronaértékre írja át. A nélkül nem számíthatják le. A bélyeg az összeg szerint változik. Minden váltón megtalálja az utbaigazítást.

Sürgős. Azt csak a pénzügyminisztérium elnöki osztályának nyilvántartásából tudhatja meg.

M. A. Szarvas. Sziveskedjék a kérdését megismételni, mert a leveléről nem tudunk.

157.882. sz. előfzető *Szifok.* Csak ugy akadályozhatja meg, ha betonirozati a falakat.

Magántanuló. Igen, fölveszik, ha a különbözőzeti tantárgyakból fölveteli vizsgát tesz jó sikerrel.

154.152. sz. előfzető. *Marcalháza.* Ameddig tagsági kötelezettsége tart, törvény szerint részt vesz a szövetség anyagi nyereségében és veszteségében egyaránt. Kötelezettsége lejártával azonban kiléphet.

Pusztaszent-György. Lakása nincs meg a budapesti cím- és lakójegyzékben de címezze a levelét a földmívelésügyi minisztériumba (V. Batory-utca), ott, mint a vizügyi műszaki tanács tagját, megtalálja.

Kivánsól. Meltóztassák a New Yorki magyar együlethez fordulni. címe: New York, Second Ave Cop 10 Str. c/o, Café Boulevard.

W. V. Mohács. A Baromfiak szerkesztősége (szerkesztője: Szilassy Zoltán) szivesen ad felvilágosítást mindenkinek, aki hasonló ügyekben hozzájárul. Ez az egyetlen szaklap is. Cím: Budapest, IX. Üllői-ut 25.

162.358. sz. előfzető. 1. A két név azonos. 2. Igen. 3. Április 13-án. 4. Személyesen is átadhatja. Vagy ha ugy tetszik, a névjegyével elküldi.

H. J. T. Gyarmata. Végeznie kell a kassai magyar királyi vezermesteri iskolát. A tanfolyam két évre terjed.

R. J. T. Budapest. Ajánljuk *Romanecz Mihály*: Szerb nyelvian című tankönyvét. Megrendelheti kiadóhivatalunknál. Ára: 2 K. 60 fillér.

W. A. F. Csak annyit tudunk róla, hogy New-Yorkban lakik. Közlebbi címével — sajnálatunkra — nem szolgálhatunk. De megtalálja a newyorki posta közlebbi címzés nélkül is.

M. Gy. Városmajor-utca. Reáliskolai érettségivel is fölveszik.

Esztergom. Barnum és Bailey cirkusza. Nyolcszáz lova van. A válatat ez idő szerint Budapesten tart előadásokat.

B. L. (Stella). Még igen sok jele van munkáján a tapogatózásnak. A téma különben hazug és a műleu igen mesterkélit.

Jánoska édes apja. Érdekes dolgokat lát, kár, hogy a mese konstruálásához kevés az értéke. Kivételesen megörizük néhány napig a kéziratot.

Előfzető rokona. Nem ismeri ön az alakjait. Soha se látta őket, de még hozzájuk hasonlót sem. Különbön sablon tengerinyai van az irásában.

D. M. Az interparlamentáris konferencia kiküldött bizottsága közé fogja tenni, hogy hol kapni jegyeket.

Ella. 85. június 11. 1. Mindig kisbettel irandó. 2. Tekintetes N. N. hivatalnok urnak. Budapest. 3. Nábob, Nadály, Nádas, Nádor, Neszmély, Nomád, Novák, Növény, Nyilas, Nyulás, Nyírő.

B. J. Tóti-Tula. Igen, ünkelesen jelentkezhetik s föl is veszik, ha testileg alkalmas és szülőitől beleegyezési bizonyítványa van. Orvosi vizsgálatra ott kell jelentkeznie, a hívó rendelik.

Hj. E. A. Üpest. A törvény 1901. július 1-én lép életbe. Ki fog terjedni mindennemű ügynökökösésre, mely a tisztességes ipart és kereskedelmet veszélyezteti.

W. Miklós. 1. A mai adókvetési rendszer szerint minden lehetséges. Külömben a kvetés ellen folyamodhatik a kir. adófelügyelőhöz. 2. Ha alapos okokkal tudja támogatni a kérését, kérelmezheti.

KÜLÖNFÉLEK.

Móka bácsi.

Törpék, manók és koboldok
Ott az erdő mélyen,
Lidérc-lángok fénye mellett
Sírnak csöndes éjen.

Aki róluk annyit regélt
Szép mesébe, dalba,
Hú pajtasuk nem szól többé,
Fekszik némán, halva . . .

Fiúk, lányok palotákban
S rozzant kunyhó-mélyen,
Ne várjátok Móka bácsit,
Hogy nektek meséljen.

Mind az a sok bűvés mese
Zárva ravatalba,
Aki nektek elregélje,
Fekszik némán, halva . . .

Az ébredő virágokkal
Nap sugara játszik,
Most fakad a kék ibolya,
Rezeda és jácint.

Kis kacsótok friss hantjára
Hintse ezer számbra
A virágot szeretszéljél
S teli lesz majd szép mesével
Az ő örök álma.

Fekeli Sándor.

† **A szultán — asztalos.** Kevesen hiszik el azt, hogy *Abdul Hamid* szultán szabad óráiban az asztalosmesterséggel foglalkozik. Gyermekéveiben tanulta ezt és most nagy buzgalommal üzi a yildiz-kioszkbeli fényesen berendezett műhelyében, mintha fizetést kapna érte. A szakértő emberek azt beszélik, hogy *Abdul Hamid* egészen könnyen megkereshetné kenyerét, ha asztalos volna. De nemcsak a gyakorlati mesterien az igazhívók uralkodója, hanem kitűnő butorrajzoló is és minden darab, amely műhelyéből kikerül, tervszerűen van elkészítve. Röviddel ezelőtt a török követ Pétervározt egy a szultán által készített íróasztalt nyújtott át az orosz cárnak, amely valóságos műremek a maga nemében. Az íróasztal földiszét a '3rök cimer és a szultán fiának gyémántokkal körülvett arcképe képezi. Az íróasztalon a dohányzókészülék sem hiányzik, amely borostyánkőből és aranyból van készítve.

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Írta: DÓZSA ENDRE.

(23)

A forradalom apró dicsőségei hangulat volt eután, mint minden magyar dicsőség, Európa minden zugából önszeverődött, rajongó tömeg hangulata. A magyart, amint magára maradt, leverte az itéletesen sújtó hideg ólom vagy a hideg bilincs. Sok megbánta már a hareiaságát és hütlenségét. Hja, a rab nem dicsőségért, hanem kegyelemért sovárog.

— Nem látott még maga soha magyart rabot? — szól elkomorodva Zelma.

— Mert az mind félsten — vágott közbe a grófné — egyik, mikor a eszimat suvikszolja, másik mikor naphosszat horkol, harmadik, mikor hazulról a felesége szarvakkal rakja meg, míg ő sir és ábrándozik, negyedik, mikor fest tündéreknek, cherubinoknak olyan alakokat, kiknek pártfogására szüksége van . . . és így tovább, a pipogya-ság egész hangfutaman . . . de azért magyar diplomaták, törzstisztek, államférfiak, szóval félstenek . . . Szerencsére a vasat is rázzák és így teljes a divina comedia.

Zelma végigmértte tekintetével Rodvitz grófnét, azután Djerbulesku felé fordulva, nyugodtan szól:

— Egy béka nyálat lövelt a Szent János bogarára . . . „Miért teszed ezt? — kérdezte a bogár? — „Miért világitasz? — felelte a béka . . . Ön szemben állott velök és ha tiszta volt fegyvere, tiszta lesz szive is. Jön idő, hogy a magyar politikai rabot másként itéli meg. En az alkalmat ítélete megváltoztatására keresni fogom. Meglátja még, hogy abban a komédiában, éppen mint

† **Gallifet márkiné bossza.** A nemrég elhunyt Gallifet márkiné és férje, Gallifet márk, már régóta nem éltek közös háztartásban. Emiatt a tábornoknak sokszor kellemetlensége volt, főleg akkor, amikor reprezentálnia kellett. Amikor Orleansba helyezték át, kénytelen volt estét rendezni a szokás szerint személyesen hívta meg az orleansi püspököt. Beszéd közben az agg főpap megkérdezte tőle, hogy mikor látogatja meg feleségét. Gallifet röviden így válaszolt:

— Gallifet márkiné megszűnt létezni.

Második estéje alkalmával már teljes díszben pompázott a fogadóterem, az óra is tizet ütött s a tábornok nagy csodálkozására egyetlenegy kocsi se gördült a ház elé. A házigazda teljes díszben állt a lépcsőház bejáratánál s izgatottan leste a vendégeket. De hasztalan, a meghívott urak és asszonyokok éjteltájban sem jelentkeztek. Másnap reggel kiderült, hogy mi volt az oka mulasztásuknak. Gallifet márkiné értesült arról, hogy férje mit mondott pár nap előtt a püspöknek. Azonnal gyászjelentéseket nyomtatott s elküldte a tábornok vendégeinek. A jelentés hiteles szövege a következő:

†
Gallifet tábornok megtört szívvel jelenti, hogy imádozott felesége a halotti szentségek felvétele után elhunyt.

† **A fák ünnepe.** Virágvasárnap a faünnepély — La feste degli alberi — amelynek megalapítását az olaszországi tanulóifjúság *Bacelli Guido* tanügyminiszternek köszöni, általános érdeklődés közben folyt le Rómában. Kora reggel, zeneszó mellett a tanulók ezrei vonultak a Monte Farnesina felé, amely a Ponte Molle közelében a Tiberis jobbpartján emelkedik. Az ünnepet megelőző heteken keresztül nagyszámu munkásnép foglalkozott azzal, hogy gödröket ásson a hegyen az ültetendő fácskák részére és 30.000 fácska állott készen az ültetésre a közzeben lévő kertben. Az ünnepélyre megjelent miniszterek és a többi auktoritások számára egy nagy tribün volt készítve. A diáksereg a nézők ezreitől kísérvé foglalt állást a Monte Farnesina alatt, és az ünnepi beszédek elhangzása után az előjárók megadták a jeit a magaslat megmászására. Erre tizezer gyermek ostromolta meg a hegyet, hogy ki-ki elültesse a fácskáját. A magaslat tetején az olasz zászló lengett, amelytől sugárszerűen indultak ki a megásott gödröcskék, amelyek mindegyike előtt örömtől sugárzó arcok foglalkozkodtak a gyerekek. Mikor az ünnep véget ért, a hegy lábánál sorba állott a diákság, a zenekarok ismét megszólaltak, a menet megindult és víz eszevegs közben megérkezett a Porta del popolozog. Ilyen fa-ünnepélyt több provinciában tartottak és mivel mindenik provinciának 10.000 líra áll rendelkezésére erdőültetésre, remélhető, hogy pár évtized

a Dantejében, benne van az öserő és a nemzeti tartalom.

Djerbulesku a legnagyobb zavarban volt. Láta, hogy harapdálta Rodvitz grófné Zelma éles megjegyzése ajkait, nem talált szavakat az udvariasság korlátai közt kisimítani a két hölgy összeütközött érzelmvilágát, de érezte, hogy valamit mondani kellene. A kínos zavarból Göttferson Heinrich mentette ki.

— Az elfogultság kiindulási pontja mindig lefelé, a rideg ítélet mindig felfelé keresendő. Izlés dolga, ki szereti fent és ki szereti alant. De kétségtelen, hogy e két véglet nem találkozhatik.

Djerbulesku tisztában volt az egész családval. A társalgás rövid időre még a heti ünnepségekre esapott át, azután Djerbulesku bucsuzkodott. Egy óvatlan pillanatban mélyen, szenvedélyesen nyugtatta szemét Rodvitz grófnén, azután Zelmának bókoltt és távozott.

Az ajtóból visszafordulva Rodvitz grófné megragadta Zelma kezét pillanatra, azután hirtelen ellökte. — A béka még nyálazni fog — sottogta.

— A szent János bogár pedig tovább fog fényleni — felelte vállat vonva Zelma. Azzal mindketten szobájukba siettek.

Lévy Rozália pillanatra visszatér . . .

A diplomáciai tanácskozások igen sok, közvetlenül nem érdekelt idegent hoztak Olmützbe. Az Ausztriában és még inkább Magyarországon fenntartott utazási igazolvány kényszerét ezáltal meglazították. Nincs az a szarnok rendszer, mely idegenek előtt ne fitogtatná a szabadság és jólét látszatát.

A esch és morva főiri családok között a százados versengés tetőpontra hágott. A fényes estélyek, melyeknek központja az idegen követek és követségi attasék voltak, egymást érték. Mindenkinek meg volt a házi diplomatája és a házi katonája, aki aztán az összegyűjtött intim körnek kirakata volt. A hivatalos diplomatákon és katonai attasékon kívül még egy sereg érdekes ember hemzsegott a politikai és társadalmi élet

mulva Olaszország nem lesz többé olyan erdőszegény, mint jelenleg.

† **A cipők története.** Az emberek ruházata a századok folyamán sokszorosan változott a divat szélesei szerint. A cipőkkel is ugyanez történt. Csak a legutóbbi emberöltők alatt maradt ugyanaz a cipők alakja. Azok a régiségbuvárok akiket a cipők története érdekel, egészen komolyan azt állítják, hogy az első emberpár a paradicsomból való kiűzetése után lábvédőt hordott. A szandálok és cipők használatára vonatkozólag azonban már biztos adatokat tudnak az egyiptomiak életéből. Ott az asszonyok és a magasabbrendű társadalmi osztályhoz tartozó férfiak papiruszból készült lábvédőket használtak, amelyek könnyűek és hajlékonyak voltak. A tulajdonos gazdagsága meglátzott a cipők díszítésén és rajzain. Gyakran még a cipő belsejét is rajzok ékesítették. A rómaiaknál és görögöknél már általános volt a szandálok viselete. Csak az ifjak és a rabszolgák nem viselhetek ilyet a lábukon. A cipők színét a rómaiaknál felsőbb fórum határozta meg. Vörös cipőt csak az aedilek viselhetek. A senatorok fekete cipőket hordtak, amelyeknek orrára egy ezüst vagy arany félhöld volt himezve. Aurelián császár a cipők színére vonatkozó rendelkezést bocsátott ki, hogy színes cipőket csak nők és a magasabb társadalmi osztályhoz tartozó férfiak viselhetek. Amikor ezt a rendeletet kijátszották és a legnagyobb luxust fejtették ki a cipők dolgában, Helioabalus az ékszerekkel díszített cipőket eltiltotta. A római katonák szandáljaikba vasszöveget vertek. Az etruszok cipői hosszukás alakúak voltak és primitív formában azonosak voltak a 15. és 16. század cipőivel. Az ékszerekkel díszített cipőket Cromwell idejében az angol udvarnál jöttek ismét divatba. A Stuart-korszak alatt a cipők orra tempa volt, a térdig érő eszímákat pedig csipkével díszítették. A cipők luxusa azonban fénykorát XIV. Lajos korában érte meg.

† **A madarak pusztulása.** Louis Adrien Levalet a Revue Scientifiqueben érdekes cikket közöl a madárvilág kiirtásáról. E közlemény szerint minden évben, egy tavasz leforgása alatt egy-egy francia város és falu környékén átlag nem kevesebb, mint ezeröttszáz madárfészket pusztítanak el. Ez körülbelül 6000 madár pusztulását jelenti, amelynek hat millió rovar kellett volna elpusztítania. 1860-ban egy küldeményt adtak fel Badenből Uj-Dél-Wales felé, amely száz kaitkából állott, amelyek mindegyike a legkülönbébb fajú rovarrov madarakat tartalmazta. Malnapság lehetetlenség volna egy ilyen küldemény feladása, mert a madarak száma jóval megkevesbedett. Az erdőben és a szántóterületeken mind ritkábban lehet hallani a dalos madárkák énekét és a mezőgazdaság, kertészet, bortermelés igen súlyosan érzi a rovarpusztító szárnyasok hiányát. Kiszámították, hogy vannak madarak, amelyek egy nyár alatt 200.000 ro-

piacán. Reménykedő kis államok arisztokratái és egyik-másik nagyobb állam politikai kalandorai, akik nem voltak ugyan a kulisszákat hivatalból tologatók között, de bejártak a kulisszák közé. Bejártak önhatalmúlag és merészen, míg mindenki elhítte, hogy valami jogaimuk van reá. Ilyen volt Djerbulesku is. Tulajdonképpen nem volt sem diplomata, sem katona, de a forradalom alatt, mint az orosz hadsereg román segédseregének parancsnoka, örugyi igazolvánnyal birt az orosz hadseregtől, mint oláhországi bojár némileg ezt a habzsját képviselni látszott és mint erdélyi nagybirtokos elszórtatott hangszolyozta a nemzetiségi érdekeket. Így mindenki más-más véleményrel volt feléle. Az orosz cári udvar kiküldöttje, vagy az osztrák császár megbízottja, vagy titkos vezetője az alduai konföderációnak? . . . Mindenesetre sokat látott, sokat tapasztalt, ügyes, fiatal ember. Fényes életmódja arra mutatott, hogy vagy megbízójának, vagy neki magának bő anyagi forrásai vannak. Kissé darabos modora teljesen összhangban volt robusztus alakjával és így mindenütt ott lehetett, hol a diplomácia boszorkányjátéka forrott. A női társaságokban kapva-kaptak rajta, bár kissé nehéz táncos és nehézkes udvarló volt. Az exotikus hír azonban, amely nyomában járt, a faj ismeretlensége, melyet képviselt, a román regék és a román népelet csillogó előadása a különben szinte durva ajkakon érdekessé tették.

Rodvitz grófné eleinte nagyban hozzájárult népszerűvé, illetve divatosá tételéhez, de utóbb sokulta a sikert. Már szinte jól esett volna a grófnének hódolói között többször ott látni Djerbuleskut, még inkább jól esett volna kevesebbszer látni mások udvarában. Vonta magához és mégis tartott tőle.

A legelső nagyobb szabású estélyt a katonai kormányzó adta, azután nyomban következett a Werner főpolgármesteré. Itt már Rodvitz grófné szerint nagyon is vegyessé vált a társaság. E nagyon is vegyes társaságban azonban mindenki ott volt, ki csak a napok érdekességéhez tartozott.

(Folytatása következik.)

vert pusztítanak el, más madarak 600 kártékony rovar képesek egy nap alatt megölni. Egy rovarevő madárfaj egy nap alatt 3200 buzakalászt és 1150 szőlőfűrtöt képes megvédeni. Heraultban a rovarevő madarak pusztítását évenként 100.000 hektoliter bor bánja. Franciaországnak igen sok bortermő vidéke ment már tönkre ugyanezért.

— A kopaszodás — mint járványos betegség.
Nem itt mifelénk, hanem Japánban fenyegeti a fűrtés fejeiket a hajkullulás veszélye. Ez a sajátságos betegség először Chibában lépett föl és különösen a szép-nemet támadta meg. Megecsét nem egy urhölgyvel, aki előtte való nap még valóságos japáni Lorelev volt, hogy a következő napon az aranyos fésűnek nem akadt dolga, mert a hajzat gyökereitől kihullott. Egy év előtt Chibában éppen tavaszkor köszöntött be ez a rémesen gyorsan epidémia most, pedig ismét föl-lepott Oszakában, sőt szórvaosan Tokióban is. A japáni fodrászokat és borbélyokat természetesen a legszigorubb büntetés mellett, arra kötelezik most, hogy minden használat után a legalaposabban deszinficiálják az ollót, kelet, fésűt, nehogy még nagyobb méreteket öltösn a ragályos és a szépek szépségére olyannyira veszedelmes járvány.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása 1901. évi április 7-én a következő volt: Bankjegyforgalom 1.336.773.000 korona. (—6.152.000 K.) — Értékpapír: 1.246.126.000 korona (+1.487.000 kor.) — Váltótárca 287.985.000 korona (+2.834.000 kor.) — Lombard-üzlet: 53.160.000 korona (—706.000 kor.) — Adómentes bankjegytartalék: 240.487.000 kor. (+6.663.000 korona.)

A Vaskapu-osztonán 1899. évi október óta üzemben levő hajóvontató-berendezés végleges átvetelét a másfél évi jótállási határidő lejártával Orsován április 1-én tartották meg. A felülvizslatát végrehajtásával a kereskedelemügyi miniszter Wallandt Ernő miniszteri tanácsos vezetésével Keszey Kálmán kir. tanácsos és Rózsahegy Aurél főfelügyelőket, továbbá Egan Ede és Gruber Jenő főmérnököket és Brunswick Gyula mérnököt bízta meg. A Danubius ipupesti hajógyárát, mely a kötélszárt építette. Halamszekék Tivadar és Oberbeck Adrián főmérnökök képviselték. A bizottság a vontató berendezést, beható megvizsgálás és próbamenet eszközölése után, minden tekintetben kielégítő állapotban találta és véglegesen átvette.

A Fővárosi Kereskedők Egyesületének múlt évi működéséről szóló és a f. évi április hó 14-ikén megtartandó közgyűlés elé terjesztendő jelentés most jelent meg terjedelmes könyv alakjában. Az általános rész sőtét színekben változó közgazdaságunk mai helyzetét s különösen rámutat azokra az okokra, amelyek kereskedelmi forgalmunknak évről-évre való süllyedését okozták. Az egyetlen érdemleges működését 22 fejezet illusztrálja amelyekből különösen a következők emelendők ki. Résztvevett az egyesület a tisztességtelen üzleti verseny leküzdésére alkotott törvényjavaslat létrejöttén és az e fölött tartott szaktanácskozáson. Ugy ezen, mint a kereskedelmet érintő egyéb törvényjavaslatok tárgyában számos felterjesztést intézett a kereskedelmi minisztériumbhoz. A választmány figyelem kiterjedt továbbá a kereskedelmet érdeklő gyakorlati kérdésekre is. A honi ipar pártolásával lényegesen hozzájárult ahhoz, hogy a hazai textil gyármányok fogyasztása nagyobb alakulatokat öltött. Erdekes az egyesületnek állásfoglalása az önálló vámtérlet mellett, amelytől nemcsak az iparnak fejlődését reméli, hanem a kereskedelemlnek fellendülését is. A perrendtartási tervezet 34. §-ának a kereskedők és iparosok érdekeit sértő intézkedése ellen az egyesület nagyobb szabású akciót indított. A tagok száma a lefolyt évben jelentősen megnövekedett.

A Magyar Fővárosi Malomegyesület ma teljes üllést tartott. Azzal a tervvel foglalkoztak, hogy központot létesítsenek, amely az egyesület tagjait a terméskőr infomálni fogja.

Délgymölcs-akció. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnap tartott aukcióján 8.000 láda narancsot és citromot adott el a következő árak mellett: Narancs: 180-as 6.— koronától 7.50 koronáig. 200-as 6.50 koronától 8.— koronáig. 300-as 8.50 koronától 11.— koronáig. 360-as 7.50 koronától 9.50 koronáig. Vöröspiros narancs: 8.— koronától 15.— koronáig. Citrom: 200-as 5.50 koronától 6.50 koronáig. 360-as 5.50 koronától 6.— koronáig. Mandarin: 80-as — koronától — koronáig. 100-as — koronától — koronáig. A legközelebbi aukció 1901. április 16-ikán, kedden lesz, mely alkalommal 12.000 láda narancs és citrom kerül eladásra.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 42.— korona pénzben, 42.50 korona árban. Bácsban 41.— korona pénzben, illetve 41.20 korona árban.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konsumvásár árgyűlése 1901. évi április 10. Készt 217 darab. Erkezett 693 darab. Összesen 964 darab. Eladott 684 darab. Maradt 280 darab. Naplárak: 120—180 kilogramm sulyban 86—92 koronáig. 220—280 kilogramm sulyban 84—92 koronáig. 220—280 kgr. sulyban 84—92 K.-ig. Öreg nehéz párnokint 400—500 kilós 76—84 koronáig. Malac 60—72 kgrig — korona. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonatózsde.

Budapest, április 10.

Mérsékelt kereslet következte a forgalom csak 900 métermázs buzát tett 2½—5 fillérrel olcsóbban. Tengeri 2½ fillérrel alacsonyabb. Egyéb gabonanevekben mérsékelt volt a forgalom változatlán árrakkal.

Éladatott:
Buza, Tiszavidéki: 100 mm. 78 5 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 78 5 k. 7 K. 90 f., 400 mm. 78 k. 7 K. 90 ., 100 mm. 78 5 k. 7 K. 70 f.
Pestvidéki: 1500 mm. 78 k. 7 K. 92½ f., 100 mm. 77 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 500 mm. 76 k. 7 K. 62½ fillér.
Bánsági: 1900 mm. 76 k. 7 K. 62½ f.
Szentesi: 1000 mm. 77 k. 7 K. 90 f.
Makói: 3100 mm. 79 5 k. 8 K. 12½ f., 275 mm. 79 k. 8 K. 17½ f.
Mind három hónapra.
Zab: 300 mm. 6 K. 67½ f., 100 mm. 6 K. 75 f., 100 mm. 7 K. — fillér, 100 mm. 6 K. 87½ f.
Rozs: 700 mm. 7 K. 55 l., 500 mm. 7 K. 52½ f., 100 mm. 7 K. 55 f.
Készpénzfizetés mellett.
A készáru hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként, — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	50 kilogramm ára		Kilós	50 kilogramm ára		
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig	
Tiszavidéki	0	75	7.48	4.88	70	7.50	7.65
"	"	76	7.53	7.70	70	7.50	7.65
"	"	77	7.66	7.76	81	—	—
"	"	78	7.70	8.80	82	—	—
Fehérmegyei	0	75	7.38	7.68	79	7.50	7.70
"	"	76	7.53	7.70	80	7.50	7.65
"	"	77	7.65	7.78	81	—	—
"	"	78	7.70	8.80	82	—	—
Pestvidéki	0	78	7.33	7.58	80	7.70	7.80
"	"	79	7.45	7.68	81	7.50	7.60
"	"	78	7.56	7.76	82	—	—
Bánsági	0	74	7.30	7.37	78	7.69	7.70
"	"	75	7.38	7.48	79	—	—
"	"	76	7.45	7.60	80	—	—
"	"	77	7.53	7.66	81	—	—
Bácskai	0	78	7.45	7.56	78	—	—
"	"	79	7.56	7.68	79	—	—
"	"	78	7.66	7.78	80	—	—
"	"	78	7.78	7.88	81	—	—

Egyéb gabonanevek	Kilós	50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig
Rozs uj esőrendű		70—72	7.50
" másozdű			7.40
Arpa takarmány		62—66	6.36
" ózati való		64—66	6.—
" sőtőzöre való		64—66	6.—
Zab		30—41	6.46
Tengeri			6.—
Repece uj káposzta			5.35
" másozdű			5.45
Köles			5.10

A határidőüzlet folyomán a következő költsék történtek:
Buza áprilisra . . . 7.51—7.52—7.53
Buza májusra . . . 7.59—7.59—7.59—7.60
Buza októberre . . . 7.62—7.63—7.64
Rozs áprilisra . . . 7.72—7.73
Rozs októberre . . . 6.67—6.68—6.69—6.70
Zab áprilisra . . . 6.58—6.60—6.54
Tengeri májusra . . . 5.17—5.18—5.16—5.18—5.20
Tengeri júliusra . . . 5.30—5.31—5.32

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza áprilisra	7.51	7.52	7.52
Buza májusra	7.58	7.60	7.60
Buza októberre	7.63	7.64	7.64
Rozs áprilisra	7.73	7.74	7.74
Rozs októberre	6.68	6.69	6.69
Zab áprilisra	6.63	6.64	6.64
Tengeri májusra	5.18	5.19	5.19
Tengeri júliusra	5.30	5.32	5.32
Repece augusztusra	12.50	12.60	12.60

Délután fél 5 óraker zárul:
Buza áprilisra 7.51—7.52
Buza májusra 7.58—7.59
Buza 1901. októberre 7.63—7.64
Rozs áprilisra 7.71—7.73
Rozs októberre 6.67—6.69
Zab 1901. áprilisra 6.63—6.64
Tengeri májusra 5.17—5.18
Tengeri júliusra 5.30—5.31
Repece augusztusra 12.50—12.60

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde szilárd megnyitást tüntetett elénk. Az érdekelterében kizárólagosan Államvasutak állottak, melyek árfolyama külföldi és helyi fedezések alapján ismét lényegesen emelkedett s szilárdan zárult.

Az előtőzsde forgalmában járadékok és helyi értékek igen alárendelt módon vettek részt. A medió-ellátás sima, gyors és jutányos elintéztést nyert.

A déli tőzsde csekély forgalom mellett végül eladásokra lanyhább lett s gyengén zárult. A helyi piacon Városi villamos részvények erősen emelkedtek. Közutiatk is keresve voltak. A többi érték el volt hanyagolva.

A valutapiac változatlán. Az előtőzsde szilárd. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 714.50—715.50, Osztrák hitelrészvény 711.25—712.25, Államvasút rész-

vény 702.—50—705.25. Leszámitoló bank 452.—454.—. Rimamurányi 518.50—520.—. Városi villamos vasut 315.—316.50. Közuti villamos vasut 590.—594.50. Salgótarjáni 620.— korona.

A déli tőzsde gyengébb. **Jegyzetek:** Magyar hitelrészvény 713.50—., Osztrák hitelrészvény 709.50—711.60. Államvasutak 703.—705.50. Jelzálogbank 456.—. Leszámitolóbank 452.50—454.50. Rimamurányi vasut részvény 517.75—519. Közuti vasut 592.50—593.75 korona. **Forgalomba került:** Kereskedelmi Bank 2520.—. Magyar jegy 223.—225.—. Salgótarjáni 618.—620.—. Magyar villamosági részvénytársaság 251.—253.—. Városi vasut 315.—317. Dunagőzhajózás 840.—850.— korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 709.50. Magyar hitelrészvény 714.—. Leszámitoló bank részvény 453.—. Rimamurányi vasut részvény 518.50. Osztrák-Magyar államvasut 703.—. Közuti vasut részvény 593.—. Városi villamos vasut részvény 315.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerü hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 42.—48.— korona, vörös aprószemű 40.—45.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánsági — korona, középszemű 48.—51.— korona, nagyszemű 52.—58.— korona. Disznózsi: budapesti: 54.50—55.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki — korona, városi 4 darabos 44.—44.50. korona, 3 darabos 46.50—47.— korona, üstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.—13.50 korona 120 darabos —, korona. 100 darabos 14.—14.50 korona. 85 darabos 15.25—15.75 korona. azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.—13.50 korona. 100 darabos 14.—14.50 korona. 85 darabos 14.75—15.— korona. Szilvaiz: szlavóniai 18.50—19.— korona, szerbiai 13.—18.25 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatózsde.

Bécs, április 10. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Az itteni határidőpiacon az irányzat aránylag szilárd volt. Az árfolyamok valamivel estek, de később visszanyerték tegnap esti állásukat. Határozottan szilárd volt az árfolyam zabban, amelynek árfolyama a fedezett vásárlások következtében 5—6 fillérrel emelkedett. Kötettek: rozsa május—júniusra 7.86—7.88, ósre 7.91—7.93, rozsa tavaszra 8.—8.03, rozsa május—júniusra 7.97—7.99, ósre 7.08—7.10, zab tavaszra 6.99—6.98—7.01, tengeri május—júniusra 5.45—5.44—5.48, tengeri július—augusztusra 5.61 korona. Jegyzettek: buza tavaszra 7.82—7.83, repece augusztus—szeptemberre 13.—13.10 korona. Zárlatok maradtak: buza május—júniusra 7.87—8.—7.99, zab tavaszra 7.02—7.01, tengeri május—júniusra 5.96, tengeri július—augusztusra 5.52—5.53 koronán.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde ismét határozottan élénk a forgalom. Déli tőzsdén is szilárd maradt. Zárlatok valamivel nyugodtabb. Árfolyamok tartottak.

Bécs, április 10. (Magyar értékek zárlata.) 4% os aranyjárdék 117.80. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 141.75. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény 118.—. Magyar északi- és pénzváltóbank 454.50. Rimamurányi vasut részvény 516.—. Magyar korona-járdék 93.10. 4% os Magyar földterher. kötvény 92.75. Magyar hitelbank részvény 711.—. Magyar nyereményi kölcsön sorsjegy 175.—. Kassa-oderberg vasuti részvény —. Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar 1920.

Bécs, április 10. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3% os papírjárdék 98.40. 4% os osztr. aranyjárdék 117.95. 1860-os sorsjegy 141.35. Osztrák hitelsorsjegy 397.—. Angol-osztrák bank 282.—. Bécsi bankjegyet 499.50. Osztrák-magyar bank 192.—. Déli vasut 103.50. Dunagőzhajózási részvény 853.—. Dohányrészvény 295.50. Császári és királyi arany 11.82. Német bankváltók 117.57. 4 2/3% os ezüst járdék 98.20. Osztrák koronajárdék 97.60. 1864-iki sorsjegy 207.—. Osztrák hitelmétezi részvény 708.50. Unionbank 567.—. Osztrák Landerbank 429.—. Osztrák-magyar államvasut 702.50. Elbavölgyi vasut 518.50. Alpeisi bányarészvény 488.—. 20 irak. arany 19.09. Londoni váltóár 240.25. Bécsi Tramway Litt B. 281.—. Bécsi Tramway Litt A. 287.—. Lipóti kohó 470.—. Az irányzat gyengült.

Bécs, április 10. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 709.—. Magyar hitelrészvény 713.—. Angol-Osztrák bank 282.—. Bécsi bankjegyet 501.—. Union bank 569.50. Landerbank 430.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 703.—. Lombard 103.50. Elbavölgyi vasut 519.—. Eszaki-nyugati vasut részvény 497.—. Dohányrészvény 298.—. Rimamurányi vasut 518.50. Alpeisi bányarészvény 487.—. Májusi járdék 98.40. Magyar koronajárdék 93.10. Török sorsjegy 106.25. Német birodalmi márká 117.65. Napoleon d'or 19.10.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 10. (Tőzsdéi tudósítás.) Az irányzat eleinte New-Yorkra szilárd volt. Bányarértékek eleinte fedezésekre emelkedtek, később az általános kedveltség nyomán és a tőzsdetörvény revíziója iránt táplált remények meggátlása miatt az egész piac gyöngült. Csak amerikai vasutak maradtak szilárdak. Magánleszámitolási kamat 3 3/4%.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Csütörtök, 1901. április hó 11-én.
Hunyadi László.
Nagy opera 4 szakaszban. Zenéjét szerzte Erkel Ferenc. Szövegét írta Egressy B.
Személyek:
V. László Kíss B. Mária Szilágyiné
Czillei Ulrik Szendrői Erzsébet Powny I.
Hunyadi L. Broulik Egy hölgy Berta M.
Hunyadi M. Payer Egy nemes Gonda
Gara Ney D.
Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1901. április hó 11-én.
Moritur.
3 egyfelvonásos. Irta Sudermann Hermann.
I. Teja.
Fordította: Makai Emil.
Teja Mihályi Agila Gyenes
Baltilda Márkus Eurik Egressy
Amalaberga Fáy
II. Fricke.
Fordította: Fáy J. Béla.
Drosse Ujházi Fricke Beregi
Helén Prielle K. Agnes Alszyghey
III. A férj.
Fordította Makai Emil.
A királyné Láncoz A festő Császár
Marsall Gyenes A lakáj Horváth
Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1901. április hó 11-én.
Az Aurora-zsúvok fellépésével.
A postás fu.
(The messenger boy).
Operett 5 képb. Szövegét írták: James T. Tanner és Alfred Murray. Fordították: Salgó Ernő és Mérey (Merkel) Adolf. Zenéjét szerzték: Ivan Caryll és Lionel Moncton.
Személyek:
Punchestown Erdős Bang, postásfu Palásthy
Hooker pasa Mátrai Nóra Szoyer
Cosmos bey Giréthy Daisy Dóry M.
Clive Rasinor Vidor Lady Panches, Sziklainé
Pott kapitány Ráthonyi Mistress Bang Margó Z.
Stoklisch tanár Boros Róza szobaleány Róza L.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testvér zene-műkereskedéseiben Kosuth Lajos utca 6. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a, valamint a New-York kávéházban. (Telefon)

VIGSZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1901. április hó 11-én.
Ocskay brigáderek.
Színmű prologussal, 4 felv. Irta Herczeg Ferenc.
Személyek:
Ocskay László Bihari Dili Deli
Tisza Ilona Csillag T. A palóc Szörényi
Tisza Jutka Nógrádi Szörényi Gát
Pyber Hegedűs Tarics Balassa
Ozoruzyi Kazaliczky Ocskay Sándor Tapolezai
Jávorka Góth Königsseg Péchy
Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1901. április hó 11-én.
D. u. 2 1/2 órakor, bérleten kívül, mérsékelt helyárakkal.
Blaha Lujza asszony mint vendég.
1848. (Hadak utja.)
Látványos, zenés színmű előjátékkal, 10 képb. Irta és zenéjét szerzte Verő György.
Este:
A baba.
Látványos operette 4 szakaszban. Irta Ordonneau Maurice. Fordította Reiner Ferenc. Zenéjét szerzte Andran Edmond.
Személyek:
Lancelot Hegyi Agnelet Várdai
Maximin Vidor Benoit Parányi
Hilarius Németh Josse Talián
Hilariusné Krecsányi Gudulino Harmath
Alésia Fedák Egy jegyző Ujvári
Chanterellez Soymosi 1-ös Nyiri
Lorémis Tollagi 2-ik beszéző Baán M.
Balthasar Horváth 3-ik baba Róza
Basilique Hortobágyi Az ördög Nagy
Kezdeté 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ
Csütörtök, 1901. április hó 11-én.
Zárva.
KISFALUDY-SZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1901. április hó 11-én.
Elször:
Kaczer Olga.
Bohózat 2 felv. Irta id. Szilágyi Károly.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

DR. DREISZKAR JÓZSEF
VIZGYÓGYINTÉZETE
KÖSZÉGEN, (Vasmező) vasúti állomás.
Rendszor Priessnitz és Kneipp.
Gondos orvosi felügyelet.
Teljes ellátás vizkúrával hetenként 50 korona.
Prospektus bérmentve.

FOLIES CAPRICE.

Híresebb mint Fregoli.

10 órakor **Giachino G.** 10 órakor

Polifon átváltozó művész.

Mik az ő szerepei?

„Do-re-mi-fa“

A XIX. század művészete a Café Chantantban.

Olasz népművészet

Bocskai traktéros

Hotel Narrenhaus.

Cigányzene reggeli 5 óráig a pompás

téli kertben.

Budapesten a Tattersallban. Csak két hét.

Barnum & Bailey

a világ legnagyobb látványossága

nyagszerű nemzetközi mulatóhely.

Jelenleg a Kontinensen körutat tesz, saját, külön e célra épült

70 és egy „Hagyományos” előzetes

3 előzetes „Hagyományos” előzetes

75 akrobata 2 színpadon

50 zokó és műlovas

12 bajnoklovas

20 általános bohóc

20 a világnak legelőcsébb bohóca.

300 gyakorlott művész. 2 állatsereglet.

Naponta 2 előadás, délután 2 órakor és este 8 órakor, az elő-

adás megkezdés előtt 15 órával a kapuk megnyitását a nagy

közönség számára, hogy alkalmá legyen az állatseregetek, az

előadások megkezdésére és a csodálatos és ritkaságoknak egész

gyűjteményét megtekinteni.

Az árak a helyek fokozása szerint igazodnak:

Belépőjegy és hely: 1 kor, 20 fill. és 2 kor, 50 fill.

Fenntartott hely: 4 kor, 20 fill. és 6 kor, 50 fill.

Fehélyszék: 6 kor, 20 fill. és 8 kor, 50 fill.

10 éven aluli gyermekek az összes helyeken, (kivéve az 1 kor, 20 fill. helyet) a felét fizetik. A helyek az 1 kor, 20 fill. és 2 kor, 50 fill. helyek kivételével mind számozva vannak és megnyitáskor a bejáró előtt kaphatók; az 15 és 6 kor. helyekre jegyek kaphatók Bárd Ferenc és Testvére zene-műkereskedésben, VI., Andrássy-ut 42.

Somossy-Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárfeltárás 7-kor. Kezdeté 8-kor.

Az új ballet- és operett-társulatnak

hatásos sikere!

Pontban 10-kor: Pontban 10-kor:

Vénusz

* a földön.

a pazar pompával és fényesen kiállított

ballet-operette. Előadja 100 személy. Ma-

ten Beckertől, zenéje Lindau Pálótól.

A táncokat és jeleneteket Gundlach Alajos baletmester

tanította be.

Ugyint fellépte a Varieté-műsor összes

különlegességeinek.

Jegyek elővételben kaphatók Weisz A. nagyfőnökség-

ében, Károly-kört 28., térszede Andrássy-ut 20. és

38. sz. alatt ugyint a Somossy Mulató-pénztáránál.

FANGO.

GYÓGYÍTÓ-INTÉZET

Budapest, VII., Aréna-ut 60.

Begöngyöltö-

sek báttágliai vulkanikus fangó iszapjal

köszvény, ízületi s izom-

csusz, idegzsába (ischios)

nál betegreket, ill. izmárványok ellen Massage, svédmasszázst,

Begöngyöltöket otthon is. Orvosi felügyelet. Prospektust

kívánatra küld az igazgató. Prospektust

Telefon 54-91. Telefon 54-91.

Olcsó operák

zongorára 2 kézre.

Auber. Partolt néma 1.80

Kőműves és lakatos 1.80

Beethoven, Fidelio 1.80

Bellini, Norma 1.80

Donizetti, Lucia 1.80

Lucroza 1.80

Bololdiu, Fehér nő 1.80

Puritana 1.80

Flotv, Márta 3.00

Stradella 3.00

Halévy, Zsidónő 3.00

Händel, Messias 3.00

Haydn, Teremtés 1.80

A négy évszak 1.80

Herold, Zampa 2.40

Kreutzer, Granadai éji 1.80

Loitric, Császár és Ács 2.40

Titta 1.80

Verdi, A trubadúr 2.40

Mendelssohn, Szentivánéji 1.80

Alom 1.80

Meyerbeer, Ördög Róbert 3.00

Hugonották 4.80

Proffta 4.80

Afrikat nő 3.00

Mozart, Don Juan 1.80

Pigoró lakodalmá 1.80

Titta 1.80

Varázsvölgy 1.80

Nicolai, Windsort vig 1.80

Rossini, Sevillai borbély 1.80

Schumann, Faust 3.00

Verdi, Rigetto 4.80

Tevet nő 4.80

Trovatore 3.00

Weber, Hívás vadász 1.80

Obéron 1.80

Prelova 1.80

Két koronán felüli megrendelések utánvétel is eszközölteknek. Kisebb rendeléseknél az összeg az 20 fill. porcióköltség előre küldendő be.

Kapható Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyv- és zenemű-kereskedésében Budapest, Andrássy-ut 21. sz.

Dr. Budai féle GYÖNGYVIRÁG (CRÈME)

Ápolja, szépíti az arcot, eltávolítja a májfolto- t, a szeplőt, pattanásokat, bőrtöréseket és az arcnak bájít és üdöséget ad.

Próbátégely 50 fillér, nagy tégely 1.20.

BUDAPEST, Városi

gyógyszertár

Váci-utca.

Petánovits

„Metropole-szálloda“

VII. kerület, Kerepesi-ut 58. sz.ám.

Ma nagy hangverseny

Pongrácz Lajos

kolozsvári zenekara által.

Dr. Renner vizgyógyintézete

bejáró betegek számára.

Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).

Az intézet 34 év óta áll fenn. most teljesen újja alakította, a legmodernebb gyógyeszközökkel szereltetett föl.

Alkalmazásban levő gyógyeszközök:

A tudományos vizsgálatok összes eljárásai, masszázsa, villám- mos fényfürdő (eljárások), az elektromosság minden faja (galvanizatio, faradizatio, franklinizatio, elektromos masszázsa), hűtőeszközök (Psychrophor stb.).

SZÉNSAVAS FÜRDŐK

(Nauheimi eljárás, szivbelső számára). Kezelés alá vételnek. Különböző ideg- és gerincbajok, idősök gyengeségi állapotok: államiatlanság, szédülés, a gyomor és belek rendbetege, idült izmlát és izomcsú stb. Prospektus kívánatra. Árak mérsékelt.

Kőbányai POLGÁRI söröző-r-t.

Központ: Kőbánya, Maglódi-ut 17.

Városi iroda: Népszínház-utca 22. sz.

Budapest: Diszoklevél. 1900: Grand Prix

1896: (Legnagyobb kiállítások).

ajánlja elismert kútvíz, pasteurizált

palacksöreit,

(eredeti 1816 és a sör-főzdeben)

Dupla Malátásort,

Szt. István védjegyvel.

Ajánlják: Anyán, Elischer, Horozól, Kélli, Korányi, Laufenauer és Liebmann egyetemi tanár urak.

Kapható mind a fűszer- és csomagoló-üzletben és kávéházban. — Nagyobb bevételnek közvetlen szállítást a sör-üzletről.

Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület

gyorsíró tanfolyamán Srv. Mezeyné Bánjari

Amanda okl. tanítónő vezetésé alatt magyar

levelező- vita- és német kurzusok kezdőd-

nek. A REIMINGTON-péírást és ezen gyorsíró- tanfolyamokra jelentkezést korlátolt

számban felvesz.

Glogowski és Társa

Erzsébet-tér 16. szám.

Külön német vitagyorsíró- tanfolyamok hölgyek és urak részére az irodánk

után.

Kovács-Patak

klimatikus gyógyhely

a fővárosközvetlen közelében

a budapest-bécsi vonaton, minden órában vonat.

Remek fekvés, szél- és pormentes vidék.

Árnyas sétányok, Duna- és kádfürdők, uszodák, az

összes bel- és külföldi lapok és folyóiratok.

Hetenként kétszer katonazene.

Szobák a szállodában és magánnyaralókban olcsón

kaphatók.

Külföldi magyar konyha, tisztán kezelt itatok.

Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

Fürdőorvos helyben rendel.

Prospectust kívánatra küld a fürdőbérlet.

!! Most jelent meg!!

III-ik olcsó kiadásban

Dr. Kiss Arnold

veszprémi (arabai)

MIRJAM

című imádlatos könyve, zsidó

nők számára.

Ára csinos vékonykötésben

12 korona 40 fillér.

Kapható:

KÖVES BELA könyvkiadóval

Veszprémben

és minden hazai könyvke-

reskedésben.

Elégedetlenség lehetetlen!

Meg nem felelőért a pénz kifogás nélkül visszaadatik.

Felöltő 9 frt, kammgarn-öltöny 14 frt, havelock egész gallerral 9 frt. Mind tiszta gyapjuból. Rothberger Jakab csász. és kir. udvari ruha-szállító Budapest, Váci-utca 6. szám.

Hazai Ipartermékek Ismertetője.

Ruházati ipar.

Legjobb egyenruhák, leg-obb díszöltönyök, leg-olcsóbb liberáki, valódi olasz vivandórép Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari szállítóknál Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Hermann S. Szombathely. Gyárt nyers, fehérített és színes pamutárakat.

Hirschler-féle székgyár Budapest, VIII. Baross-utca 135. Telefon 53-12. Nagy raktár és választék minden fajta ebédészökben a leggyorsabb kivitelig, egész bőrátuh-zattal, bőrbetéttel, valamint nádúttal. Legjobb kivitel. Kizárólag saját gyártmány.

Agyag és fűveipar.

Wolfer Gyula és társa gyapjmosó Ujpesten.

Léderer Márton, Élesd (Biharm.). Tuzaló (chamotte) téglá, disztéglák piros és fehér, alagsóvők, gyári kemény téglák, francia hornyolt tetőcserep, kitűnő mész.

Gép ipar.

Röck István Budapest, IX. Soroksári-utca 24 és Kelenföld. Gözgépek, gőzkazánok, szivattyúk, hűtők, jéggépek, vízmű-, gőzmalom, gőztégla-, olajgyári és borszási berendezések.

Beschoner A. M. és fia, m. kir. udvari mű-éreműtők, Budapest, VII. külső váci-ut 119. Ércöntvények, díszöntvények és szoboröntvények.

Sangerhauseni gépgyár magyarországi gyártátelepe. Budapest, Károlyi Váci-ut 1443. Gyárt az összes mezőgazdasági gépek számára szakszerű gépeket, főleg cukorgyári és szeszgyári berendezésekhez.

Kühne E. mezőgazdasági gépgyára Mosonban. Fő-raktár: Budapest VI., Váci-körút 57/a. Hungaria-Drill és mindennemű gazdasági gépek.

Hirmana Ferenc fémtöredék és ércáru gyár. Budapest, VII. Csányi-u. 9.

Miklósy-féle acélműgyár Felstó. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasúti szerkesztőket. Árjegyzék kérésre.

Papír ipar.

Első magyar acéltöltő, tollszár- és indigó másolópapírgyár. Schuler József, Budapest. Gyártételep és iroda. VI. Dalko-u. 26. sz. Gyárt vegyi osztályban: Fényérzékeny negatív és pozitív másolópapírt és vész-papírt. Szabadalmazott indigó és színes másoló-papírt. Rajzmásolópapírt és olajlapokat. Fénymásolatok azonnali eszközöltetnek: egy 1 méter negatív 1 kor. 30 fill., pozitív 1 kor. 70 fill.

Butor ipar.

Tornatermek teljes berendezés és felszerelés vidékre is, elvállal a leg-olcsóbban Soffer Antal ipartelepe Budapest IV., Károlyi-utca 1, boltszám 12. (Köznyom városának épület). Árjegyzék kívánatra ingyen.

Hangszer ipar.

Thék Endre
egyedül magyar zongoragyáros
BUDAPEST,
Üllői-ut 66. szám.

hol nagy választék áll a t. közönség részére, különböző bel és külföldi fa-nemekből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmenő jól-állás mellett Raktárak vidéken is.

Műszerek.

Folgar Sándor, m. kir. szab. nyert orvosi mű-és kötszerész, Budapest, VII. Erzsébet-körút 50. sz. jutányosan beszerezhető „hazai” saját gyártmányú sérvtűtők, hátegyenestartók, ortopediai-készülékek, mű-láb, műkez stb. betegápoláshoz szükséges eszközök és tárgyak. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Élelmi szerek.

Weiss Mór és Társa l. gyula cognac és likör-gyár, törkény és pálinka-főz-deje Gyula (Békes megye). Mindennemű gyümölcsből párolt szeszes italok, cognac, szilviorom, likörök és rumok.

Vegyészeti ipar.

Magyar gyártmányú preperant-úll termékekből praeparált természetes pálmák, sarkosorok pálmákból összeállítva, parafa és nyírfakéregből stb. külön-legessegek gyártása. Fodor József, Szabadka.

Bőr ipar.

Wolfer Gyula és társa bőrgyára Budapest. Gyár: Ujpest. Iroda: VII., Károlyi-körút 3. Ló-, jut-, gépszij és kispőr, talp-, blank-bőr, hajló-, varró- és kötősszák, hadfelszerelési cikkek.

E HÉTEN
rendkívüli gyapjuszövet-vásár!

Csak tiszta gyapjuszövetek

Homespun 120 cm. széles	mtreje
Cheviotte	} 1 frt 15 kr.
Kammgarn	
Cover Coats	
Angol pepita szövetek	

legdivatosabb színek, legjobb minőség.

A nyári szövet a mosó újdonságok immár teljes raktára is a legolcsóbban árusítatik

Weiner Mátyas Budapest, Andrássy-ut 3.
Minták a vidékre ingyen és bérmentve.

A legújabb butor-albumunkat több mint 400 képpel 25 kr. beküldése ellenében bérmentve küldjük. Bevásárlás esetén a beküldött 50 fillért visszatérítjük.

BUTOR

a legdusabb választékban.
szolid árak mellett a leggyorsabb kivitelű a legfinomabbig, kizárólag jó minőségben.
Kétszáz minta szoba készen raktáron, valamint egyes butordarabok is.

VARGA MIHÁLY és TÁRSAI
magyar butor-ipar-társasága

Belváros, Koronaherceg-utca 2. sz. Kigyó-tér sarok.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb
PAP PAP PAP

1 ösebejátható vasgép 8 db kivétel matracal	10.-	1 asztali szőnyeg	5.-
1 rongy paplan	1.90	1 lengerős matrac	4.50
1 asztali prta	2.30	1 ágytű	5.-
1 csechmir paplan	3.40	1 ablak köpör függöny	3.-
1 asztali csechmir	3.80	1 tunia	1.90
1 szelvény szelvény paplan	8.50	1 gyapjú	4.50
1 fodros szelvény aszt. papl.	13.50	2 ágyl. 1 asztaltartó bútor	5.50
1 jó váson paplan lepedő	2.-	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 asztali ágyl. szelvény	4.50	1 asztali szőnyeg	3.90
1 fűző ágylakaró pokróc	5.50	1 ágyl. L	0.85
1 gyapjú	2.50	1 ágyl. L	1.50
1 jó lópkör	1.80	1 mtr. jó futószőnyeg	4.-
1 téli pokróc	4.90	1 mtr. jó futószőnyeg	4.-
1 szőp fali szőnyeg	7.90	1 mtr. jó futószőnyeg	4.-

GICHNER JÁNOS
paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, va-butor stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldjük. Vízkeleti megrendelések pontosan esztergomi, nem tévedő árak kiküldésé-vel, vagy a pénz visszafizetésé-vel.

Költözkecséket
vasúton és hajón, az Átrakodás és csomagolás megkönnyítésé-vel, előlind az eljárástól
Szabadalmazott
Belterkecsével
Caro és Jellinek szállító
Budapest, V., Arany János-u 34.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonarvos (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

D. KAJDAGSY,
v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgyveszfolyású, legu-lyosabb húgyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az onferoztötés utóbjait

Elgyengült férfierőt
az orvosi világ által legújában olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage
vagy **Psychrophor**

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmacsabb bőrbetegségek, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrányosabbakat gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig
Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárát
Külön váróterem.
Levelekre díjtalanul azonnali választottunk; esetleg gyógyszerrekló is gondoskodva lesz.

MEINL GYULA
KÁVÉ
BEHOZATAL

MEINL GYULA
PÖRKÖLT KÁVÉJA,
A
LEGJOBB

MEINL GYULA
BUDAPEST
IV., KOSSUTH-LAJOS-UTCZA 1sz.

A legkellencebb, legkifinobb és nélkülözhetetlen fogtisztító-szer

tubusban a

Thymol

Erzsi néni Szakácskönyvei

A leggyorsabb és legszé-
sőbb szakácskönyvek, melyek a
szakácsművészet egy-egy ágát
merül ki részletesen és ez idő
szerint párszázalékosan a
szakácsművészet fejlődésében.
A hal és vadféle készítése
című kötet közel 400 receptet
a legkülönbözőbb halak, nem-
különböző raktok, tengeri rákok,
csigák, békák elkészítéséről. —
Ára kötet 2 korona.
A tészták könyve. Főtt és
sült tészták készítésének gyar-
koraival közölve. Tartalma:
borba való tészták, gombóc-
félék, metélek, galuski és
retek, pudingok, kecskék és
kocsonya, krémek, torták, tea-
sültmények, cukor- és gyüm-
ölcsmázok. — Ára kötet 2 kor.
Egy kell befizetni? A gyüm-
ölcs, főzőkék stb. befőtt készí-
tésének gyakorlati kézikönyve.
Ára kötet 2 korona.
Megrendelhető: Lampel Róbert
(Wodianer F. és Fiai) ca. és
kir. könyvkereskedésében, Bu-
dapest, Andrássy-ut 21. Kap-
ható minden könyvkereskedés-
ben.

1 tubus 60 fillér. (30 kr.) Mindenütt kapható.
Törvényesen védett HAZAI gyártmány.
Egyedül készítő és főszékhelyi raktár:
Sávoly illatszergyára.
Gőzforró berendezett hygien. kosmet. labora-
tórium, magyar elsőrendű finom pipere-
szappangyár.
Bpest, VII., Damjanich-utca 25.
Gyári raktár és főkizlet: TENESVÁROTT.

ELEGÁNS ERNYŐK
2.90, 3.90, 4.90, 5.90 frt.

Magasin Francais
Kossuth Lajos-utca 4.
Standard-(Dreher)-palota sarkán.

Óriási választék legújabb párisi övekben.

A már 45 év óta dicsegetteműltől ismert s a 71.012. sz. Bm. leirat követelménye-
nek teljesen megfelelő

VUKOVÁRI
arctisztító kenőcs
szepő, himlőhely, sümör, májfoltok, fakadékok.
forrosági persenek, orrvörösségek és minden
egyeb arcvirágások ellen, valamint a

bőrszépítő szappan
mely az arkenőccsel a használati utasítás
szerint alkalmazva, meg korosabb egyeneknek
is viruló s fiatal kinézetet kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 1 kor. 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor. Utánzá-
soktól óvakodjunk! Csak Krajesovics által Vukováron készített kenőcs valódi.
Minden tégelyen Krajesovics, a készítő arcképe látható.

**FŐRAKTÁR: Török József gyógyszerára Budapest, Király-
utca 12. és Andrássy-ut 29.**

Oh jaj!
Köhögés, rekedtség és
elnyakódás ellen
gyors és biztos hatá-
suk

EGGER
mellpasztillái

melyek az ötvágyat nem ront-
ják és kiténő isleik.

Doboz 1 kor. és 2 korona.
Próbadoz 30 fillér.
Kapható minden gyógyszerár-
tár és drogeriában.
Fő- és székhelyi raktár:
NADOR-gyógyszár-
tár Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

EGGER-mellpasztilla
Eckhamer mezzadott!

